



Briselē, 2026. gada 12. jūnijā
(OR. en)

10491/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0555 (COD)**

COMPET 764	ECOFIN 810
IND 413	COH 116
MI 629	INDEF 125
CADREFIN 290	CULT 86
FIN 874	CYBER 290
RECH 281	JAI 821
ESPACE 102	DIGIT 164
CONSOM 194	DATAPROTECT 199
DUAL USE 48	FREMP 209
EDUC 270	RELEX 832
TELECOM 317	COPS 348
ENER 397	UD 181
ENV 725	AUDIO 85
CLIMA 329	PROCIV 131
AGRI 495	IPCR 66
TRANS 420	MAP 128
SAN 478	FISC 221
PHARM 107	CODEC 1165
BIOTECH 81	IA 165
POLMIL 239	CSC 402
POLGEN 168	

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: Padome

K-jas dok. Nr.: 11770/1/25 REV 1

Temats: Regula, ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (EKF), tostarp īpašu programmu pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā
– *daļēja vispārēja pieeja*

Pielikumā pievienots teksts, kas iesniegts Vispārējo lietu padomei 2026. gada 16. jūnija sanāksmē, lai panāktu daļēju vispārēju pieeju attiecībā uz priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu.

Komisijas priekšlikuma numerācija paliek nemainīga līdz sarunu beigām.

Visas atsauces summas tiks ierakstītas pēc sarunu noslēgšanas par daudzgadu finanšu shēmu.

Noteikumi iekavās ir izslēgti no daļējās vispārējās pieejas.

2025/0555 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (“EKF”), tai skaitā īpašo programmu pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 un groza Regulas (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) 2025/2643

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

Ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu, 91. pantu, 100. panta 2. punktu, 168. panta 5. punktu, 172. panta pirmo daļu, 173. panta 3. punkta pirmo daļu, 175. panta pirmo daļu, 182. panta 4. punktu, 183. pantu saistībā ar 188. panta otro daļu, 189. panta 2. punktu, 192. panta 1. punktu, 194. panta 2. punktu, 212. panta 2. punktu un 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,

¹ OV C ..., ..., .. lpp.

² OV C ..., ..., .. lpp.

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) [Ar šo regulu nosaka indikatīvu finansējumu, kas domāts Eiropas Konkurētspējas fondam (“EKF”), tai skaitā īpašajai programmai pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, un kas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucis summa tādā nozīmē, kā noteikts Iestāžu nolīgumā par sadarbību budžeta jautājumos. Šajā regulā faktiskās cenas ir aprēķinātas, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru.]

- (2) Savienība piedzīvo tās nākotnei izšķirošu laikposmu no politiskā, ekonomiskā, sociālā, vides, klimata un drošības viedokļa, arī saskaroties ar palielinātiem tradicionālo militāro apdraudējumu riskiem. M. Dragi ziņojumā “Eiropas konkurētspējas nākotne”³ tika izklāstīts jauns redzējums par ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanu Eiropā. E. Letas ziņojumā⁴ tika uzsvērts, ka, lai panāktu vadošo pozīciju globālajā konkurencē, Eiropai ir jāizmanto savs vienotais tirgus. Komisijas paziņojumā “Konkurētspējas kompass”⁵ tika sniegts kopīgs ceļvedis dekarbonizācijas un konkurētspējas veicināšanai, pamatojoties uz minētajos ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem. Komisijas paziņojumā par tīras rūpniecības kursu⁶ ir uzsvērtā nepieciešamība paātrināt dekarbonizāciju, reindustrializāciju un inovāciju, apvienojot klimatrīcību un konkurētspēju vienā visaptverošās izaugsmes stratēģijā. Nozaru rūpniecības politikas rīcības plānu, piemēram, autobūves, tērauda, metālu un ķīmikāliju jomā, mērķis ir nodrošināt Eiropas rūpniecības ilgtermiņa konkurētspēju, ilgtspēju un noturību. Paziņojumā par digitālās desmitgades stāvokli 2025. gadā⁷ ir uzsvērtā steidzamā nepieciešamība veicināt sadarbību un palielināt publiskās un privātās investīcijas, lai stiprinātu Savienības digitālo līderību, suverenitāti un iekļautību. Kopīgajā baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības nākotni⁸ ir uzsvērtā nepieciešamība masveidā un ātri atkārtoti investēt aizsardzībā, lai atbalstītu Eiropas rīcības brīvību. Uzmanība būtu jāpievērš īpašajām vajadzībām, kas izriet no ģeopolitiskajām problēmām, kas rada pastiprinātas bažas par drošību.

³ *The future of European competitiveness* (Eiropas konkurētspējas nākotne), Mario Dragi ziņojums, 2024. gada septembris, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

⁴ Enriko Letas ziņojums par vienotā tirgus nākotni, 2024. gada aprīlis, <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁵ Konkurētspējas kompass – Eiropas Komisija.

⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis”, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

⁷ COM(2025) 290 final, Digitālās desmitgades stāvoklis 2025. gadā. Turpinām veidot ES suverenitāti un digitālo nākotni.

⁸ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei par Eiropas ekonomiskās drošības stratēģiju, JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

Turklāt Eiropas ekonomiskās drošības stratēģijas prioritātes vēl vairāk uzsver, ka ir būtiski nodrošināt Savienības tehnoloģiskās priekšrocības un mazināt ekonomisko attiecību risku, arī uzlabojot piegādes ķēžu noturību un tādējādi samazinot atkarību. Eiropas Okeāna paktā ir uzsvērta nepieciešamība uzlabot konkurētspēju un paātrināt stratēģisko pārkārtošanos visās zilās ekonomikas nozarēs, īpašu uzmanību pievēršot dekarbonizācijai un inovācijas izvēršanai. Kā izklāstīts Komisijas paziņojumā “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu (DFS)”⁹, nākamajam Savienības ilgtermiņa budžetam ir jābūt mērķtiecīgākam, vienkāršākam, elastīgākam, paredzamākam un labāk jāīsteno Savienības prioritātes, tai skaitā jāstiprina Savienības konkurētspēja.

- (2.a) EKF kopumā būtu jātiecas sasniegt šajā regulā norādītos vispārīgos mērķus, vienlaikus ņemot vērā EKF atbalstīto darbību specifiku.

⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu”, COM(2025) 46 final, 11.2.2025.

- (3) Lai Savienība atgūtu un stiprinātu savu konkurētspēju, ir būtiski, lai tā atdzīvinātu inovācijas ciklu, attīstot savu revolucionāru inovāciju spēju un investējot jaunās, progresīvās un stratēģiskās tehnoloģijās ar ievērojamu ekonomisko potenciālu, tostarp, palielinot produktivitāti. Lai nodrošinātu autonomiju globālajā ekonomikā, Savienībai būtu jānodrošina sava tehnoloģiskā un industriālā līderība stratēģiskās nozarēs, sākot ar kritiski svarīgo izejvielu piegādes ķēdēm un aprītes ekonomiku, lai izstrādātu un ražotu stratēģiskas tehnoloģijas Eiropā, kā arī mazinātu riskus, kas ietekmē tās drošību un noturību un ko rada kritiskas ārējās atkarības. To var panākt, samērīgi novēršot tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas bez privātā finansējuma izstumšanas, ņemot vērā lielās investīciju vajadzības Savienības prioritāšu īstenošanai, arī dekarbonizācijai un digitālajai pārkārtošanai. Šādas neoptimālas investīciju situācijas var rasties arī saistībā ar noturību, spēju vai drošības apstākļiem, savienojamības traucējumiem vai stratēģisko infrastruktūru un vērtības ķēžu lielāku pakļautību apdraudējumiem. Tāpēc lielāks uzsvars būtu jāliek uz privātā sektora līdzdalības palielināšanu, uzlabojot riska dalīšanas mehānismu izmantošanu starp Savienības fondiem un privātajiem investoriem, lai nodrošinātu publiskā finansējuma efektīvu izmantošanu. Tas balstīsies uz uzkrājumu un investīciju savienības īstenošanā panāktā progresa ietekmi un to vēl vairāk pastiprinās, jo tas nodrošinās nepieciešamo regulatīvo vidi privāto investīciju uzplaukumam. Jebkādu papildu valsts resursu izmantošanai nevajadzētu skart LESD 107. un 108. panta piemērošanu.
- (4) Savienības finansējumam būtu jāpiedāvā atbalsts uzņēmumiem un projektiem visā investīciju ciklā. Minētais cikls aptver visus stratēģisko tehnoloģiju, produktu un pakalpojumu izstrādes un ražošanas posmus Eiropā, sākot no lietišķās pētniecības līdz visu veidu inovācijai, izvēršanai, rūpnieciskai ieviešanai, ražošanai un ieviešanai tirgū, arī nepieciešamo investīciju un darbības izmaksu atbalstam, infrastruktūrai un prasmēm. Investīciju cikls nav lineārs, jo visi posmi cits citu papildina, un jebkurā posmā var rasties idejas par jaunām tehnoloģijām, produktiem vai pakalpojumiem. Savienības finansējumam ir jāatbilst šai nelineārajai realitātei ar lielāku elastību atbalsta sniegšanā, vienlaikus saglabājot finansējuma paredzamību.

- (5) Savienības finansējumam būtu jāveicina tādu inovatīvu un rūpniecisku ekosistēmu izveide un paplašināšana, kurās dažādi dalībnieki mijiedarbojas sinerģijā. Veiksmīgas ekosistēmas ietver intensīvu un dinamisku mijiedarbību un sadarbību starp maziem un lieliem uzņēmumiem, universitāšu pētniecības iestādēm, infrastruktūras nodrošinātājiem, investoriem, kā arī publiskām iestādēm. Bez šādas sadarbības atsevišķās inovācijas un industriālajās ekosistēmās un starp tām inovācijas potenciāls netiek izmantots.
- (6) Digitālajai savienojamībai un kiberdrošībai ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu sadarbību ekosistēmā, paātrinot inovāciju, nodrošinot netraucētu un drošu piekļuvi kritiski svarīgām digitālajām spējām un risinājumiem visā Savienībā, atvieglojot pārrobežu publiskā un privātā sektora partnerības un veicinot sadarbību un izmaksu lietderību.
- (7) Tāpēc EKF mērķis ir izveidot investīciju spēju, lai atbalstītu Eiropas konkurētspēju stratēģisko tehnoloģiju, infrastruktūras, produktu un pakalpojumu un nozaru jomā, nodrošinot raitāku investīciju ciklu. Tas veicinās inovācijas, privātā finansējuma un industriālo ekosistēmu izveidi un paplašināšanu, kā arī sadarbību starp tiem.
- (8) Savienībā joprojām pastāv atšķirības reģionu konkurētspējas un inovācijas rādītāju ziņā. Pēc pastāvīgiem centieniem gan Savienības, gan valstu līmenī novērst inovācijas plaisu ir pienācis laiks pilnībā atraisīt katra reģiona potenciālu. Nodrošinot, ka mazāk attīstītie reģioni ir efektīvi savienoti ar Savienības vērtības ķēdēm, Savienība kopumā būs labākā pozīcijā, lai konkurētu pasaules mērogā.

- (9) Savienības tālākie reģioni un aizjūras zemes un teritorijas ir unikālas un stratēģiskas vērtības, kas rada labumu Savienībai kopumā, tajā skaitā tuvums trešām valstīm, ārkārtēji apstākļi kosmosa un astrofizikas pētniecībai, plašs atjaunīgās enerģijas potenciāls, bagātīga bioloģiskā daudzveidība un plašas jūras zonas. EKF būtu jāizmanto to kā ģeostratēģisko priekšposteņu potenciāls, jo īpaši atbalstot Savienības mērķus drošības, sagatavotības, reģionālo vērtības ķēžu un konkurētspējas jomā.
- (9.a) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 182. panta 3. punktu pētniecības un inovācijas pamatprogrammu īsteno ar īpašām programmām, kurā noteikti sīki izstrādāti noteikumi to īstenošanai, noteikts to ilgums un vajadzīgie līdzekļi. EKF ietver īpašo programmu aizsardzības pētniecības jomā LESD 182. panta 3. punkta nozīmē, ar ko attiecībā uz pētniecības darbībām aizsardzības jomā īsteno Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

- (10) Komisijai būtu jānodrošina cieša koordinācija un sinerģija starp visiem Savienības finansējuma avotiem DFS. Šajā nolūkā pētniecības un inovācijas pamatprogrammai vajadzētu būt cieši saistītai ar EKF, lai nodrošinātu, ka Eiropas rūpniecība izmanto Savienības finansētos pētniecības rezultātus nolūkā sekmēt inovāciju un ražošanu Eiropā. Lai veicinātu sinerģiju, saskaņā ar šo regulu pieņemtajās darba programmās (“darba programmas”) īpašā un speciālā daļā būtu jāiekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) [XXX] ¹⁰ [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”] ¹¹ II daļas “Konkurētspēja un sabiedrība” komponents “Konkurētspēja” saskaņā ar šajā regulā noteikto komiteju procedūru, kā arī jānodrošina saskaņība ar to. Konkrētos mērķus un darbības, kas noteikti ar šo regulu izveidotajos politikas logos, attiecīgā gadījumā var īstenot, izmantojot īpašas pētniecības un inovācijas darbības. EKF darba programmas, tostarp sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības saskaņā ar EKF IV-VII nodaļas politikas logiem, būtu jāpieņem saskaņā ar EKF darba programmas noteikumiem, tostarp tās komitoloģijas procedūrām, lai nodrošinātu netraucētu atbalstu investīciju ciklam. Īpašajai aizsardzības pētniecības un izstrādes programmai vajadzētu būt savam noteikumu kopumam, kas nostiprināts EKF, turklāt vajadzētu būt iespējai EKF darba programmas noteikumus piemērot aizsardzības industrijas atbalsta politikas komponentam, tostarp Sadarbīgai pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā, inovācijai un tehnoloģiskajam pārkumam. Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” noteikumi, tostarp tās noteikumi par vērtēšanas komisijām un piešķiršanas kritērijiem, būtu jāpiemēro sadarbīgām pētniecības un inovācijas darbībām, ko finansē saskaņā ar pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” II pīlāra daļu “Konkurētspēja” un kas būtu jāintegrē īpaši atvēlētā EKF darba programmu daļā. Attiecībā uz pievienošanas – tiesībām veikt darbības, kas paredzētas īpaši atvēlētajā daļā par sadarbīgu pētniecību, ko finansē saskaņā ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, vajadzētu būt atkarīgām no tā, vai daļība pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” ir pilnīga vai daļēja.

¹⁰ OV L ..., .. lpp.

¹¹ COM(2025) 543.

- (11) Lai veicinātu sinerģiju starp EKF un Inovāciju fonda darbībām, EKF darba programmām būtu jānodrošina saskaņotība ar Inovāciju fonda prioritātēm un darbību veidiem, ko varētu finansēt no minētā fonda. EKF, pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa” un Inovāciju fondam kopā būtu jāsniedz saskaņots atbalsts Savienības konkurētspējai.
- (12) Turklāt, lai paredzētu ciešu saikni ar Konkurētspējas koordinācijas rīku, darba programmām būtu jānodrošina saskaņotība ar atlasītajiem projektiem un konkurētspējas prioritātēm, kas noteiktas ar minēto rīku.
- (12.a) Lai nodrošinātu Savienības resursu efektīvu izmantošanu EKF mērķu sasniegšanā, EKF īsteno sinerģijā ar citiem Savienības fondiem, tostarp fondu “Eiropa pasaulē”, Vienotā tirgus un muitas programmu, *Erasmus+* un *AgoraEU*.
- (13) Sadarbība starp publisko un privāto sektoru var dot labumu Eiropas konkurētspējai, un ir nepieciešams piesaistīt privātās investīcijas, lai sasniegtu EKF mērķus. Tāpēc vajadzētu būt iespējai daļu no EKF budžeta īstenot, izmantojot Eiropas partnerības kopā ar citiem partneriem, publiskā vai privātā sektora dalībniekiem, ja tas ir visefektīvākais īstenošanas veids, lai sasniegtu politikas mērķus, jo īpaši attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar ieviešanu tirgū. Šis risinājums attiecas uz partnerībām, kas izveidotas saskaņā ar DFS 2028.–2034. gadam, kā arī uz partnerībām, kas izveidotas saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam un turpina darboties pārejas posmā. Lai veicinātu sinerģiju un efektivitāti, Eiropas partnerībās būtu jāievēro stratēģiska, uz portfeli balstīta pieeja, lai uzlabotu saskaņotību, nodrošinātu papildināmību un optimizētu Savienības resursu izmantošanu, ņemot vērā to ieguldījumu šā fonda konkurētspējas mērķu sasniegšanā. Tāpēc pārredzamā un atklātā konkursa procesā, pamatojoties uz kvantitatīvi nosakāmu dzīves cikla kritēriju kopumu, būtu jāatlasa saskaņots un papildinošs portfelis ar ierobežotu skaitu Eiropas partnerību.

- (14) EKF būtu jāizmanto visa Savienības budžeta rīkkopa, lai piesaistītu papildu publiskās un privātās investīcijas, jo īpaši no institucionālajiem investoriem visā investīciju ciklā. Tam būtu jāveicina investīciju kultūras izveide, labāk piesaistot publiskos līdzekļus un Savienības budžeta riska mazināšanas potenciālu. Tam būtu maksimāli jāpalielina Savienības rīcības un privātā kapitāla piesaistīšanas pievienotā vērtība, lai nodrošinātu konkurētspējīgu inovāciju un industriālo bāzi, arī izmantojot inovatīvus finansēšanas instrumentus, tai skaitā publiskā un privātā sektora līdzieguldījumus ar asimetrisku riska atdevi. Šajā sakarā, kad vien iespējams, privileģētam risinājumam vajadzētu būt tādu finanšu instrumentu izmantošanai, kas piesaista privātos investorus.
- (15) Mario Dragi ziņojumā aicināts sniegt lielāku investīciju atbalstu, lai novērstu investīciju nepietiekamību, un atzīts, ka programma *InvestEU* ir galvenais izmantojamais riska dalīšanas instruments. [Ar EKF *InvestEU* instrumentu būtu jāizveido vienota budžeta garantija un jānodrošina finanšu instrumenti ES konkurētspējas atbalstam.]
- (16) Strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā, drošības un ģeopolitiskajā vidē nesenā pieredze liecina, ka ir vajadzīga elastīgāka DFS un tās programmas. [Šajā nolūkā un saskaņā ar EKF mērķiem finansējumā budžeta procedūrā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, vienlaikus nodrošinot investīciju īstenošanai nepieciešamo paredzamību.]
- (17) EKF būtu jāatvieglo piekļuve finansējumam no Savienības programmām, izmantojot uz lietotājiem vērstas, ātras, vienkāršākas un saskaņotas procedūras, un jāuzlabo saskaņotība starp Savienības instrumentiem un dalībvalstu investīcijām. EKF Savienības finansēšanas instrumentu izstrādes centrā vajadzētu būt Savienības finansējuma saņēmējiem, jo īpaši rūpniecībai, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (“MVU”), jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, tostarp tiem, kas izveidoti saskaņā ar gaidāmo “28. režīmu”.

- (18) [EKF būtu jādabojas četros politikas logos, kas atspoguļo Savienības galvenās politikas prioritātes: pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija; veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika; digitālā līderība; noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmoss.]
- (19) Infrastruktūra ir būtisks Eiropas konkurētspējas veicinātājs. Investīcijas infrastruktūrā ir nepieciešams nosacījums Savienības vienotā tirgus pienācīgai darbībai un zaļajai un digitālajai pārkārtošanai un Savienības noturības un drošības palielināšanai. Piemēram, Eiropas transporta tīkls veicina ilgtspējīgus transporta veidus, labākus multimodālus un sadarbībspējīgus digitālos un transporta risinājumus, tādējādi veicinot netraucētu iekšējā tirgus darbību. Eiropas enerģētikas tīkli ir būtiski patiesai enerģētikas savienībai, kas ļauj sasniegt Savienības enerģētikas un klimata mērķus, savienojot Savienības valstu elektroenerģijas tīklus un tīras enerģijas tīklus, lai tādējādi nodrošinātu mūsu enerģētisko neatkarību un konkurētspēju. Šajā nolūkā ir būtiski attīstīt pārrobežu starpsavienojumus, vietējos pārvades un sadales tīklus. EKF atbalstam būtu jādabojas saskaņoti un papildinoši ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI). Eiropas konkurētspējai ir būtiski nodrošināt sinerģiju starp Eiropas enerģētikas un transporta tīklu attīstību ar spēcīgu pārrobežu ietekmi, ko atbalsta EISI, un investīciju atbalstu transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras dekarbonizācijai, modernizācijai un paplašināšanai saskaņā ar EKF.
- (20) Turklāt Eiropas digitālie tīkli ir būtiski, lai savstarpēji savienotu valstu un starptautiskos telesakaru tīklus, nodrošinot netraucētu un drošu pārrobežu piekļuvi augstas veiktspējas datošanai, mākoņdatošanai, datiem un MI spējām. Šajā sakarā ir būtiski attīstīt, aizsargāt un uzturēt konkurētspējas infrastruktūru, piemēram, sauszemes pamattīklus un zemūdens kabeļu infrastruktūras, nodrošinot pakalpojumu nepārtrauktību incidentu gadījumā, kā arī palielinot atklāšanas spējas jūras baseinos, lai uzlabotu zemūdens kabeļu drošību, kā uzsvērts kopīgajā paziņojumā “ES kabeļu drošības rīcības plāns”.

(21) Savienības konkurētspēja sakņojas tās tautā. Konkurētspējas kompasā prasmju un kvalitatīvu darbvietu veicināšana ir noteikta kā horizontāls veicinātājs. Eiropadomes 2025. gada 20. marta secinājumos uzsvērts, ka “ievērojot Komisijas 2025. gada 5. marta paziņojumu par prasmju savienību, būtu jāpieliek papildu pūles, lai uzlabotu prasmju apguvi, atzīšanu un saglabāšanu visā ES, sākot no pamatprasmju veidošanas līdz iesaistei mūžizglītībā, pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru un tā rīcības plānu”. Spēcīgs dialogs ir daļa no minētajiem centieniem. Savienības ilgtspējīgas labklājības, ekonomikas noturības un unikālās sociālās tirgus ekonomikas galvenais dzinulis ir cilvēkkapitāls un dzimumu līdztiesības veicināšana. Ir būtiski veicināt ilgtspējīgu labklājību, tai skaitā augstas kvalitātes darbvietas, veicinot produktivitātes pieaugumu, padarot Savienības ekonomikas nozares konkurētspējīgākas un inovatīvākas, piesaistot papildu investīcijas un atbalstot dinamisku vienoto tirgu un uzlabotu ekonomisko drošību. EKF būtu jāsniedz ieguldījums prasmju savienībā ¹², atbalstot tāda kvalificēta darbaspēka attīstību, kam ir īpašas prasmes, kuras vajadzīgas EKF stratēģisko investīciju jomās, izmantojot mūžizglītību, izglītību, apmācības projektus un mācekļību un radot visiem pieejamas pievilcīgas kvalitatīvas darbvietas, kā arī papildinot EKF investīcijas ar investīcijām prasmēs, lai mazinātu prasmju trūkumu konkrētajā EKF stratēģiskajā nozarē. Tam būtu jāietver Eiropas Prasmju garantija, kas ļauj darbiniekiem nozarēs, kurās notiek pārstrukturēšana, uzlabot prasmes un pārkvalificēties saskaņā ar attiecīgajām valsts, reģionu vai nozaru pārkārtošanās stratēģijām. EKF būtu jāatbalsta prasmju apzināšana, tostarp analīze par prasmju nepietiekamību, prasmju pilnveide un pārkvalifikācija un jāveicina publiskā un privātā sektora partnerības starp universitātēm, profesionālās izglītības un apmācības (PIA) nodrošinātājiem, uzņēmumiem, jo īpaši MVU, sociālajiem partneriem un lietišķās pētniecības un tehnoloģiju organizācijām. EKF vajadzētu būt arī iespējai atbalstīt Eiropas universitāšu aliansu darbības, tostarp sadarbībā ar darba devējiem, lai uzlabotu to sniegumu inovācijas jomā un prasmju un talantu attīstību.

¹² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Prasmju savienība”, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

- (21.a) EKF būtu jāatbalsta darbības, kas saistītas ar vides aizsardzību, klimatrīcību, inovāciju un konkurētspēju visās jomās, uz kurām attiecas programma *LIFE* saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam, tostarp tādās jomās kā aprites ekonomika, daba un bioloģiskā daudzveidība, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām, kā arī pāreja uz tīru enerģiju. “*LIFE* darbībām” būtu jā saglabā programmas *LIFE* būtiskās iezīmes, nodrošinot nepārtrauktu atbalstu augšupējiem inovatīviem projektiem un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām saistībā ar pāreju uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizāciju, kā arī informētības par klimatu un vidi veicināšanu visos attiecīgajos pārvaldības līmeņos.

(22) EKF būtu jāveicina Eiropas rūpniecības dekarbonizācijas mērķu sasniegšana, sekmējot tīru tehnoloģiju un to piegādes ķēžu izstrādi un ieviešanu. EKF būtu jāatbalsta ES klimata un enerģētikas tiesību aktu un tīras rūpniecības kursa īstenošana, padarot pāreju uz tīru enerģiju un dekarbonizāciju par Eiropas rūpniecības izaugsmes un konkurētspējas virzītājspēku. Šajā nolūkā EKF būtu jāatbalsta dekarbonizācija ar tehnoloģiski neitrālu pieeju, kas ietver neto nulles emisiju un mazoglekļa risinājumus, vienlaikus atzīstot dažādu tehnoloģiju ieguldījumu tīklu līdzsvarošanā un nozaru sasaistē, lai jo īpaši pielāgotos energoietilpīgo nozaru investīciju vajadzībām. Turklāt tam būtu jāveicina Lētākas enerģijas rīcības plāna īstenošana, nodrošinot drošu, cenas ziņā pieejamu, efektīvu, atjaunīgu un tīru enerģiju visiem eiropiešiem. EKF būtu jāveicina pāreja uz dekarbonizētu, resursefektīvu, klimatneitrālu, ūdensnoturīgu un biobāzētu aprites ekonomiku, tostarp MVU pāreja uz tīru enerģiju, piemēram, tūrisma, transporta, būvniecības un citās ekonomikas nozarēs. Tam būtu jāatbalsta ilgtspējīga, labai labvēlīga un noturīga rūpnieciskā ražošana energoietilpīgās nozarēs Savienībā atbilstīgi mērķiem, kas noteikti priekšlikumā par Industriālās attīstības paātrināšanas aktu. Tam būtu jāatbalsta progresīvi materiāli atbilstīgi gaidāmā Progresīvo materiālu akta mērķiem. Tam būtu arī jāatbalsta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1724 ¹³ (“Neto nulles emisiju industrijas akts”) mērķu sasniegšana, veicinot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudu un ražošanas jaudas palielināšanu un atbalstot investīcijas saistītajā infrastruktūrā.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1735 (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (OV L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (22.a) Lai dekarbonizētu transporta nozari, EKF, papildinot citus Savienības finansēšanas instrumentus, cita starpā būtu jāinvestē atjaunīgās un mazoglekļa degvielas izstrādē un elektrifikācijā. Tas ietver arī saistīto infrastruktūru, piemēram, uzlādes infrastruktūru, un mobilos aktīvus, tostarp transportlīdzekļus, kuģus, piemēram, zvejas kuģus, gaisa kuģus un ritošo sastāvu, kā arī transporta infrastruktūras, piemēram, ostu, ostu kā enerģētikas mezglu un ātrgaitas dzelzceļa, modernizāciju, automatizāciju un digitalizāciju. Šīs iniciatīvas var atbalstīt ES transporta politikas mērķus, tostarp ilgtspējīga transporta attīstību, autobūves nozares konkurētspēju un pārveidi un attiecīgās rūpniecības vērtības ķēdes, ņemot vērā ES nozaru stratēģijas un rīcības plānus.
- (23) EKF būtu jāpalīdz aizsargāt, atjaunot un uzlabot vides, tostarp gaisa, ūdens, piekrastes, jūras, zemes un augsnes, kvalitāti, lai samazinātu piesārņojumu, apturētu un pavērstu pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības zudumu un novērstu sauszemes, saldūdens un jūras ekosistēmu degradāciju, vienlaikus uzlabojot klimatnoturību un ūdensapgādes noturību, tostarp noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi, piemēram, sausumu, plūdiem un ekstrēmiem laikapstākļu notikumiem. EKF logam “Pāreja uz tīru enerģiju un dekarbonizācija” būtu jāfinansē projekti, kas veicina minēto mērķu sasniegšanu.
- (24) Loga “Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija” projektiem un darbībām būtu jāatbalsta Eiropas rūpniecības dekarbonizācija, jāveicina ražošanas procesu dekarbonizācija, energoapgāde un atjaunīgās un tīrās enerģijas risinājumu ieviešana, energoefektivitāte, integrēta atjaunīgā enerģija, energosistēmas elastība, enerģijas uzkrāšana, energorenovācija un inovatīvi siltumapgādes un aukstumapgādes risinājumi, kā arī inovatīvu dabā balstītu uzņēmējdarbības modeļu un pieprasījuma puses risinājumu izstrāde tīrām un dekarbonizētām ēkām, transportam un rūpniecībai. Ja tas nepieciešams EKF mērķu sasniegšanai, EKF būtu jāatbalsta Jaunā Eiropas “Bauhaus” mehānisma komponenta izvēršanas darbības sinerģijā ar [10. pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”].

- (25) Savienības ražošanas produktivitāte ir atkarīga no resursefektivitātes, un materiālu ielaide veido būtisku ražošanas izmaksu daļu. Aprites pieejas materiāliem, produktiem, pakalpojumiem un ražošanai veicina resursu produktivitāti, savukārt vērtības saglabāšanas darbības, piemēram, pārražošana, pārjaunošana un remonts, sniedz ievērojamas darba iespējas. EKF būtu jāveicina bioekonomika, aprites ekonomika un piekļuve materiāliem, tai skaitā biomateriāliem.
- (26) Savienībai ir potenciāls kļūt par pasaules līderi digitālo tehnoloģiju jomā. EKF būtu jāveicina digitālo risinājumu, infrastruktūru un spēju izstrāde un ieviešana visā Savienībā un padziļinātu digitālo prasmju, tostarp kibernetikas prasmju, attīstība Eiropas sabiedrības un ekonomikas labā. Papildus atbalstam padziļinātām digitālajām prasmēm, ko sniedz EKF ietvaros, ar citām DFS programmām būtu jāatbalsta plašāks pienācīgs digitālo prasmju līmenis, tostarp pamatprasmes un vidēja līmeņa prasmes, jo minētās prasmes ir svarīgas, lai stiprinātu Eiropas konkurētspēju.
- (27) Pastāvīgi nepietiekamas investīcijas Eiropas tehnoloģiju nozarē ir viens no galvenajiem iemesliem Savienības konkurētspējas trūkumam salīdzinājumā ar tās globālajiem konkurentiem. Turklāt Savienības suverenitāte digitālo tehnoloģiju un infrastruktūras jomā ir kļuvusi būtiska Savienības noturībai, drošībai un demokrātijai, kā uzsvērts 2025. gada ziņojumā par stāvokli digitālajā desmitgadē, kurā arī uzsvērtas atlikušās būtiskās nepilnības Savienības 2030. gada mērķu sasniegšanā, jo īpaši attiecībā uz mākslīgā intelekta (MI), pusvadītāju, 5G un padziļinātu digitālo prasmju, tostarp kibernetikas prasmju, attīstību.

- (28) Lai gan Savienības digitālā pārveide paātrinās, daudzās kritiskās atkarības no trešo valstu piegādātājiem (no izejvielu, progresīvu pusvadītāju un MI mikroshēmu piegādātājiem līdz sistēmu, infrastruktūru un pakalpojumu nodrošinātājiem) nozīmē, ka ir vajadzīgas Eiropas alternatīvas, kas digitālo pārveidi nostiprinātu Eiropas ekonomikā, vienlaikus saglabājot mūsu kopīgās vērtības, kas ir būtisks izšķirošs faktors, tostarp, izmantojot atvērtā pirmkoda tehnoloģiju, sadarbspējīgu standartu un konceptuāli drošu risinājumu potenciālu.
- (28.a) Atbalstu digitālajai līderībai virza gan regulatīvas, gan neregulatīvas Savienības politikas iniciatīvas digitālajā jomā, cita starpā tādas iniciatīvas kā stratēģijas, rīcības plāni, esošie un turpmākie Savienības tiesību akti, kas saistīti ar mākslīgo intelektu (piemēram, MI akts, MI kontinenta rīcības plāns, MI pielietošanas stratēģija, Eiropas stratēģija mākslīgajam intelektam zinātnē un [Mākoņdatošanas un MI attīstības akta priekšlikums]); sadarbspēju; datiem un mākoņdatošanu (Datu savienības stratēģija un Datu akts); digitālo infrastruktūru un savienojamību (piemēram, [Digitālo tīklu akta priekšlikums], zemūdens kabeļi un kabeļu savienojamības iniciatīvas, ES kabeļu drošības rīcības plāns); digitālo identitāti un uzticamības pakalpojumiem (*eIDAS2* un [Eiropas uzņēmējdarbības maku priekšlikums]); kvantu tehnoloģijām (ES Kvantu stratēģija un [Kvantu akta priekšlikums]); kiberneturību (piemēram, Kiberneturības akts, Kibersolidaritātes akts, [2. kiberneturības akta priekšlikums] un TID 2 direktīva); pusvadītājiem (piemēram, [Mikroshēmu akta 2 priekšlikums]); un plašākas stratēģiskās iniciatīvas, piemēram, Starptautiskā Savienības digitālā stratēģija. Atbalsts digitālajai līderībai būtu jāīsteno atbilstoši mērķrādītājiem un mērķiem, kas noteikti Digitālās desmitgades politikas programmā 2030. gadam, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2022/2481 ¹⁴.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/2481 (2022. gada 14. decembris), ar ko izveido politikas programmu “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam (OV L 323, 19.12.2022., 4. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

(28.b) Galvenās tehnoloģiju jomas, kurās jāveic investīcijas, cita starpā ir šādas: mākslīgais intelekts (tostarp MI modeļi, algoritmi un rīki, MI darbināmi digitālie dvīņi, zaļais MI, MI testēšanas un eksperimentēšanas komplekss); augstas veiktspējas datošana un datu tehnoloģijas un infrastruktūras (tostarp MI fabrikas, MI gigafabrikas un datu telpas); kvantu tehnoloģijas un infrastruktūras (tostarp datošana un simulācija, sakari, detektēšana); pusvadītāji (tostarp mikroelektronika un fotonika, platzonas materiāli un tehnoloģijas, mikroshēmu projektēšana, procesu tehnoloģijas, kvantu mikroshēmas); progresīvie materiāli; programmatūras tehnoloģijas un pakalpojumi (tostarp sadalītās virsrāmātas tehnoloģija); paplašinātā realitāte un virtuālās pasaules, platformas un medijrelevantas tehnoloģijas; robotika (tostarp automatizācija) un aditīvās un digitālās ražošanas tehnoloģijas un procesi; savienojamības tehnoloģijas un infrastruktūras (tostarp telesakaru perifērdatošanas un mākoņdatošanas tehnoloģijas, lietu internets, sensoru un sakaru tehnoloģijas, vadības un navigācijas tehnoloģijas, progresīvas savienojamības infrastruktūras, digitālie tīkli, 5G, 6G un citas bezvadu tehnoloģijas, sakaru tīkli – pamattīkli, atvilces maršrutēšanas un piekļuves tīkli un tīkla noturība, radiofrekvenču spektra uzraudzība un spektra efektivitāte, zemūdens kabeļi, progresīvas zemūdens novērošanas un remonta spējas); jaunas un topošas digitālās tehnoloģijas, tostarp hibrīdtehnoloģijas, starpnozaru digitālās tehnoloģijas un lietojumi, tostarp tādi, kuriem ir divējāda lietojuma potenciāls; digitālās infrastruktūras un pakalpojumi, piemēram, ES digitālās identitātes maki un uzticamības pakalpojumi, tostarp [Eiropas uzņēmējdarbības maki], sadarbībspējīgas digitālās tehnoloģijas. Transversālās jomas ir šādas: kibernetika (tostarp pēckvantu kriptogrāfija, progresīvi kibernetikas risinājumi, valstu un reģionālie kibernetika centri); padziļinātas digitālās prasmes, prasmju pilnveide un pārkvalifikācija, specializētas prasmju programmas; atbalsts ieviešanas un izvēršanas darbībām (Eiropas digitālās inovācijas centri, tīkls “ES – uzņēmējdarbībai”); standartizācija un sadarbība.

- (28.c) Galveno digitālo jomu veicināšana privātajā un publiskajā sektorā padara mūsu ekonomiku kopumā konkurētspējīgāku, drošāku, suverēnāku un ilgtspējīgāku, stiprinot sabiedrības noturību un sagatavotību. Turklāt sadarbīgas digitālās tehnoloģijas veicina publiskā sektora modernizāciju, veicinot vienotā tirgus integrāciju, kas ir mūsu vērtīgākais atspēriena punkts, lai Eiropas digitālie jaunuzņēmumi un augošie uzņēmumi kļūtu konkurētspējīgi pasaulē.
- (28.d) Atbalsts digitālajai līderībai būtu jānodrošina jo īpaši ar šādām darbībām: izstrādājot un veidojot ilgtspējīgas digitālās pamattehnoloģijas; veidojot pievilcīgas, konkurētspējīgas un noturīgas digitālās ekosistēmas un stiprinot piegādes drošību; veidojot, izstrādājot, modernizējot, pabeidzot un izvērsot mūsdienīgas un ilgtspējīgas digitālās lietotnes, infrastruktūras un pakalpojumus, tostarp Eiropas digitālos tīklus; atbalstot publiskā un privātā sektora digitālo pārveidi un sadarbību; atbalstot attiecīgu Savienības tiesību aktu un politikas izstrādi, īstenošanu, uzraudzību un izpildes panākšanu; stiprinot Savienības kiberdrošības ekosistēmu un uzlabojot kiberdrošības augsto līmeni Savienībā. Nepārtrauktības nolūkos un ņemot vērā to, ka finansējums ir būtisks kiberdrošības nozares ilgtermiņa attīstībai un autonomijai, Eiropas Industriālajam, tehnoloģiskajam un pētnieciskajam kiberdrošības kompetenču centram (*ECCC*) un Nacionālo koordinācijas centru tīklam (*NCCs*) būtu jānodrošina kiberdrošības investīciju koordinācija Savienības līmenī starp Savienību un dalībvalstīm, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/887¹⁵ noteiktos parametrus vai izmantojot jebkādu citus pasākumus, ko varētu veikt šajā nolūkā.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/887 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kiberdrošības kompetenču centru un Nacionālo koordinācijas centru tīklu (OV L 202, 8.6.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj>).

- (29) Tehnikas progresu un inovāciju katrā ekonomikas nozarē un tādējādi arī to produktivitāti un konkurētspēju galvenokārt virza nozaru digitālās attīstības integrācija un digitālo risinājumu izmantošana, kas būtu jāatbalsta visā EKF saistībā ar darbībām, kuras izstrādātas dažādos EKF politikas logos.
- (29.a) Augsta līmeņa kibernetikas drošības uzlabošana Savienībā ir būtiska, lai nodrošinātu tās noturību un konkurētspēju. Tāpēc EKF būtu jāveicina integrēta kibernetikas drošība, iekļaujot kibernetikas pasākumus visās attiecīgajās darbībās, gan jāatbalsta Savienības kibernetikas ekosistēmas, jo īpaši MVU, jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu, konkurētspēja.
- (29.b) Atkarība no trešo valstu augsta riska piegādātājiem kritiski svarīgās nozarēs varētu radīt ārvalstu iejaukšanās stratēģisku risku un apdraudēt Savienības drošību, noturību un suverenitāti. Sadarbības grupai, kas izveidota saskaņā ar Direktīvu (ES) 2022/2555¹⁶, sadarbībā ar Komisiju un Eiropas Savienības Kibernetikas drošības aģentūru (*ENISA*) ir būtiska loma Savienības līmenī koordinēto kritisko piegādes ķēžu drošības riska novērtējumu veikšanā, ņemot vērā tehniskos un attiecīgā gadījumā netehniskos riska faktorus saskaņā ar minēto direktīvu.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris), ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kibernetikas drošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (Dokuments attiecas uz EEZ), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

- (30) Savienībai ir jāaizsargā savas drošības intereses pret piegādātājiem, kas varētu radīt pastāvīgu drošības risku saistībā ar iespējamu iejaukšanos no trešām valstīm, kā arī to drošību, jo īpaši kibernetiskā drošība. Tāpēc ir jāsamazina risks, ka iekšējā tirgū, arī informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) piegādes ķēdē, joprojām pastāv atkarība no augsta riska piegādātājiem, jo šādiem piegādātājiem varētu būt potenciāli nopietna negatīva ietekme uz lietotāju un uzņēmumu drošību visā Savienībā un Savienības kritisko infrastruktūru datu un pakalpojumu konfidencialitātes, integritātes un pieejamības ziņā. Šā ierobežojuma pamatā vajadzētu būt samērīgam riska novērtējumam un saistītajiem riska mazināšanas pasākumiem, kā noteikts Savienības rīcībpolitikās un tiesību aktos.
- (31) Sekmīgai sadarbības izvēršanai pāri robežām un nozarēm ir ievērojams un neizmantots potenciāls, jo īpaši attiecībā uz Eiropas uzņēmumu konkurētspēju. Tāpēc ir ļoti svarīgi investēt Eiropas digitālās publiskās infrastruktūras attīstībā, kas ietver sadarbējīgus, drošus un suverēnus digitālos tīklus, risinājumus un pakalpojumus, lai novērstu sadrumstaloto sadarbības vidi visā Savienībā, tādējādi pārveidojot dalībvalstu publisko sektoru par savstarpēji savienotu, netraucētu un dinamisku digitālo ekosistēmu. Sadarbības īstenošana, ko veic Eiropas publiskās pārvaldes iestādes visos līmeņos, ir priekšnoteikums noturīgam un uz inovāciju balstītam publiskajam sektoram, kas veicina Savienības konkurētspējas, tehnoloģiskās suverenitātes un drošības mērķu sasniegšanu.

(31.a) Lai uzlabotu Savienības konkurētspēju, noturību un ilgtermiņa labklājību, ir jāveicina integrēta pieeja, kas ņem vērā cilvēku, dzīvnieku, augu un ekosistēmu veselības savstarpējo saistību. Pieveja "Viena veselība", ko 2021. gadā noteica Augsta līmeņa ekspertu grupa "Viena veselība" (*OHHLEP*), paredz integrētu un vienojošu satvaru, kura mērķis ir ilgtspējīgi līdzsvarot un optimizēt cilvēku, dzīvnieku, augu un ekosistēmu veselību un novērst apdraudējumu sabiedrības veselībai, pārtikas sistēmām, bioloģiskajai daudzveidībai un videi, uzlabojot prevenciju, sagatavotību un noturību, kā arī ilgtspēju un inovāciju visās attiecīgajās nozarēs. Šādai pieejai, kā arī saistīto disciplīnu un pārvaldības līmeņu iespējamai mobilizācijai un sadarbībai starp tiem būtu jānodrošina saskaņoti politikas risinājumi un jāļauj Savienībai nodrošināt veselības drošību, veselības sistēmu noturību, cīnīties pret klimata pārmaiņām, aizsargāt dabas resursus un bioloģisko daudzveidību, aizsargāt nodrošinātību ar pārtiku un stiprināt vienotā tirgus darbību.

(32) Lai uzlabotu sabiedrības veselību un stiprinātu Savienības konkurētspēju, ir ļoti svarīgi cīnīties pret infekcijas un nepārnēsājamu slimību pieaugumu un samazināt to radīto slogu, izmantojot mērķtiecīgas veselības veicināšanas un slimību profilakses stratēģijas un veicot pastāvīgas investīcijas veselības aprūpes sistēmās un farmācijas un medicīnisko ierīču nozarē. Atbilstoši Eiropas veselības savienības mērķiem un pamatojoties uz ietekmīgām darbībām, ko īsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/522¹⁷, šāda rīcība apvienojumā ar spēju veidošanu, paraugprakses apmaiņu, nevienlīdzības mazināšanas darbībām veselības jomā un efektīvu, pieejamu un noturīgu veselības aprūpes sistēmu veicināšanu var ievērojami palielināt darbaspēka produktivitāti, uzlabojot iedzīvotāju veselību un mazinot darbaspēka trūkumu, vienlaikus atbalstot veselības aprūpes sistēmas, kas stimulē inovāciju. Šajos centienos būtiska nozīme ir veselības datu izmantošanai, kas ļauj pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus. Turklāt investīcijas veselības nozarē, tostarp stratēģiskos projektos, kas noteikti Savienības tiesību aktos, un atbildīgas inovācijas veicināšana, kas atspoguļo Savienības vērtības, nostiprinot un racionalizējot pierādījumus balstītu virzību no medicīniskiem atklājumiem līdz tirgojamiem risinājumiem, ir būtiskas, lai uzlabotu Savienības konkurētspēju, un arī palīdz stiprināt piegādes drošību.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma “ES – veselībai”) 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014 (OV L 107, 26.3.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

- (32.a) Programma “ES – veselībai” 2021.–2027. gadam ir sniegusi ievērojamu ieguldījumu tādās svarīgās jomās kā sagatavotība veselības krīzēm un reaģēšana uz tām, veselības veicināšana un slimību profilakse, vēzis un retās slimības. Lai balstītos uz šajās jomās panākto progresu, EKF ietvaros būtu jāapsver arī virkne darbību, kas iepriekš atbalstītas saskaņā ar programmu “ES – veselībai” un ko nesedz citas DFS programmas. Konkrēti, lai novērstu apdraudējumus, kas varētu izraisīt ārkārtas situācijas veselības jomā, sagatavotos tiem un reaģētu uz tiem, EKF ietvaros būtu jāturpina apsvērt attiecīgās darbības, kas iepriekš atbalstītas saskaņā ar programmu “ES – veselībai”, ja tās ietilpst šajā regulā noteikto konkrēto mērķu tvērumā. Minētajām darbībām būtu jāpapildina operatīvākas darbības ārkārtas situāciju novēršanai veselības jomā, gatavībai tām un reaģēšanai uz tām, ko veic saskaņā ar Regulu (ES) [Savienības civilās aizsardzības mehānisms un Savienības atbalsts gatavībai ārkārtas situācijām veselības jomā un reaģēšanai uz tām] un kas var ietvert tādas darbības kā uzraudzība, sabiedrības veselības pasākumu strauja izvērsšana, rezervju veidošanas spējas, medicīnisko pretlīdzekļu krājumu veidošana un izvietošana, kā arī apmācība un vingrinājumi.
- (32.b) Biotehnoloģija ir viena no šā gadsimta daudzsološākajām tehnoloģijām, kas spēj radikāli pārveidot daudzas ekonomikas jomas, tostarp veselību un veselības aprūpi, lauksaimniecības pārtiku, rūpniecību, vidi, jūras un ūdens nozari. Lai nodrošinātu, ka biotehnoloģija sniedz risinājumus, kas atspoguļo Savienības vērtības un veicina Savienības noturību, ilgtspēju un konkurētspēju, ir būtiski stiprināt jaunās vērtības ķēdes un nodrošināt piekļuvi finansējumam, kapitālam un pielāgotam atbalstam attiecīgā gadījumā veselības aprūpes sniedzējiem, attiecīgajām pētniecību veicošajām organizācijām, MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem, atvasuzņēmumiem un novatoriem.

- (32.c) Lauksaimniecība ir stratēģiska nozare, kas ir būtiska Savienības pārtikas suverenitātei, konkurētspējai un ekonomikas noturībai. Tā ir pārtikas sistēmu pamatkomponents, kas ietver visu ķēdi no ražošanas līdz patēriņam, aptverot lauksaimniecību, zivsaimniecību, akvakultūru, pārtikas un barības ražošanu, pārstrādi, izplatīšanu, mazumtirdzniecību, patēriņu un atkritumus, vienlaikus aptverot lauksaimniecības pārtikas nozari.
- Lauksaimniecības nozare saskaras ar pieaugošām problēmām klimata pārmaiņu, ūdens trūkuma, plūdu un bioloģiskās daudzveidības zuduma dēļ – šīs parādības ir jārisina, lai nodrošinātu lauksaimniecības nozares konkurētspēju un Savienības ilgtermiņa labklājību. Ir ļoti svarīgi nodrošināt lauksaimniecības un pārtikas ražotājiem spējas un konkrētus risinājumus, lai pārietu uz ilgtspējīgu, klimatneitrālu, klimatnoturīgu un ūdens resursu ziņā pārdomātu lauksaimniecības nozari. Tas ilgtermiņā veicina ūdens kvalitāti un pārtikas un barības ražošanas drošību, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanu. Kopumā ir jāveicina lauksaimniecības, zivsaimniecības, akvakultūras un mežsaimniecības nozaru, kā arī lauku un piekrastes teritoriju konkurētspēja, inovācija, ilgtspēja, noturība un taisnīgums, ilgtermiņā nodrošinot Savienības nodrošinātību ar pārtiku un aizsargājot dzīvnieku un augu veselību.
- (33) Bioekonomika ir izaugsmes dzinējspēks, kas ļauj Eiropai sekmīgi īstenot zaļo pārkārtošanos, stiprināt tās konkurētspēju un stratēģisko autonomiju. Lai gan Eiropas bioekonomika jau pārveido industriālās ekosistēmas, stiprina stratēģisko autonomiju un atraisa vērtību visās stratēģiskajās nozarēs, ir ļoti svarīgi stiprināt investīcijas, iniciatīvas un stratēģijas Savienības un dalībvalstu līmenī, lai to no nišas padarītu par normu visās Savienības nozarēs un reģionos nolūkā pilnībā īstenot tās potenciālu, jo īpaši galvenajās nozarēs.

- (34) Ir vajadzīgas investīcijas, iniciatīvas un stratēģijas, lai novērstu inovācijas plaisu un paātrinātu bioekonomikas inovāciju atklāšanu, izstrādi, riska mazināšanu, demonstrējumus, izvēršanu un ražošanu, atbalstītu to ieviešanu tirgū, nodrošinātu finansējumu jaunuzņēmumiem un strauji augošu uzņēmumu paplašināšanai, maksimāli palielinātu resursu efektivitāti un nodrošinātu ilgtspējīgi iegūtas biomasas piegādi. Bioekonomika veicina dekarbonizāciju, nodrošinot ilgtspējīgas alternatīvas fosilajiem produktiem un procesiem, kā arī apritīgumam, pārejai uz tīru enerģiju, oglekļa saistīgai lauksaimniecībai, bioloģiskajai daudzveidībai, ekosistēmu pakalpojumiem un dabas atjaunošanai.
- (35) Eiropas rūpniecības un tās stratēģisko ekonomikas nozaru noturības veicināšana ir būtiska, lai Savienība saglabātu konkurētspēju pat krīzes laikā, un tā ir būtiska Savienības drošībai. Lai nodrošinātu EKF noturību, tam būtu jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir samazināt atkarību un dažādot piegādi stratēģiskās nozarēs, piemēram, kritiski svarīgo izejvielu nozarē, tādējādi stiprinot Savienības spējas nodrošināt ilgtspējīgu kritiski svarīgo izejvielu drošu piegādi visā vērtības ķēdē saskaņā ar mērķiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1252¹⁸ (“Kritiski svarīgo izejvielu akts”), kas ir visu rūpniecības nozaru pamatā. Būtiska ir vērienīgas un savstarpēji izdevīgas tirdzniecības programmas īstenošana, lai Savienība spētu dažādot savas piegādes ķēdes un efektīvi samazināt atkarību. Eiropas Kritiski svarīgo izejvielu centram būtu jāinformē komiteja, kas saskaņā ar šo regulu sanāk kopā kā EKF Vispārējā komiteja vai Noturības komiteja, par atbalsta īstenošanu attiecībā uz noturīgām kritiski svarīgo izejvielu vērtības ķēdēm.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

- (36) Turklāt ģeopolitiskais konteksts, jo īpaši neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, ir pakļāvis Savienību un dalībvalstis, jo īpaši tās, kurām ir robežas ar Krieviju, Baltkrieviju un Ukrainu, augstam tradicionālo militāro apdraudējumu realizācijas riskam, kā uzsvērts paziņojumā par austrumu pierobežas reģioniem, tādējādi radot neoptimālas investīciju situācijas un padarot par prioritāti lielākas investīcijas aizsardzībā. Aizsardzības industrija un kosmos ir svarīgas ekosistēmas, kas nodrošina Savienības noturību, sagatavotību un stratēģisko autonomiju un palielina Savienības aizsardzības gatavību. Tās arī atbalsta Savienības koncentrēšanos uz ilgtspēju, konkurētspēju, noturību un drošību un Savienības nostāju pasaulē. Spēcīga Eiropas aizsardzības tehnoloģiskā un industriālā bāze (*EDTIB*) ir aizsardzības industrijas gatavības un spēju attīstības obligāts priekšnoteikums. Tā ir arī būtiska, lai aizsargātu Savienības iedzīvotājus, nodrošinātu Savienības spēju reaģēt uz jaunām drošības problēmām, atbalstītu Ukrainu un saglabātu Savienības kā globāla dalībnieka pozīciju. *EDTIB* ir atzīta par stratēģisku aktīvu, kas veicina Savienības ekonomikas noturību un drošību, inovāciju, tehnoloģisko līderību un stratēģisko autonomiju. Visā Savienībā un tās dalībvalstīs aizsardzības nozare strauji attīstās, un arvien lielāka nozīme ir progresīvām tehnoloģijām un jauniem dalībniekiem. Paātrinās arī inovācijas cikli, un arvien lielāks uzsvars tiek likts uz ātru prototipu izstrādi, testēšanu un validēšanu, arī reālā darbības vidē. Lai uzlabotu militāro transportu, ir jāpaplašina investīcijas divējāda lietojuma transporta un loģistikas spējās, kā arī divējāda lietojuma infrastruktūras aizsardzībā un noturībā un degvielas uzglabāšanā un papildsistēmās, ņemot vērā jebkādu novērtējumu par to būtiskumu, ko veikušas dalībvalstis vai kas veikts KĀDP kontekstā.

Degvielas uzglabāšanas un papildsistēmu attīstīšanā nebūtu jāiekļauj jaunu degvielas cauruļvadu infrastruktūru attīstīšana un modernizācija un esošo infrastruktūru paplašināšana. Tāpēc koordinēts un ilgtspējīgs atbalsts *EDTIB*, tostarp, izstrādājot Savienības mēroga kopīgu interešu aizsardzības projektus, ir būtisks, lai stiprinātu Savienības un dalībvalstu aizsardzības industrijas gatavību un kolektīvo drošību. [Šajā sakarā būtu jāfinansē arī darbības, ar kurām atbalsta Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes stiprināšanu, jo tās rūpniecībai būs būtiska nozīme Eiropas pieaugošo aizsardzības vajadzību atbalstīšanā.] EKF ietvaros sniegtais atbalsts aizsardzības industrijas politikai būtu jāīsteno, ņemot vērā Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķus, un tam būtu jāatbilst aizsardzības spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) satvarā, jo īpaši saistībā ar Spēju attīstības plānu (*CDP*), un sadarbības iespējām, kas apzinātas koordinētajā ikgadējā pārskatā par aizsardzību (*CARD*). Turklāt EKF būtu pienācīgi jāņem vērā un attiecīgā gadījumā jācenšas pieskaņoties dalībvalstu sadarbībai, kas tiek īstenota saskaņā ar pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*) un Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) iniciatīvām un projektiem. EKF būtu arī pienācīgi jāņem vērā attiecīgās darbības, ko veic Ziemeļatlantijas līguma organizācija (NATO), tostarp NATO aizsardzības plānošanas process. EKF būtu pilnībā jāievēro dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes.

(36.a) (...)

(36.b) Dalībvalstīm, asociētajām valstīm un Ukrainai vai *SEAP* būtu jāspēj izveidot, pārvaldīt un uzturēt aizsardzības industriālās gatavības rezerves, kas sastāvētu no aizsardzības ražojumiem, kurus dalībvalstis, asociētās valstis un Ukraina varētu viegli iegādāties vai izmantot, lai stiprinātu *EDTIB* konkurētspēju un rekonstruētu, atjaunotu un modernizētu Ukrainas *DTIB*. Šādas rezerves, ko veidotu no *EDTIB* vai Ukrainas *DTIB* iepirkto aizsardzības ražojumu krājumi, piesaistītu pieprasījumu un palielinātu prognozējamību aizsardzības nozarē. Tās dotu pozitīvus signālus Savienībai un Ukrainas industrijai, stimulējot ražot aizsardzības ražojumus un investēt minētās nozares industriālo spēju stiprināšanā.

- (37) Savienības kosmosa tehnoloģija, dati un pakalpojumi ir kļuvuši neaizstājami Eiropas iedzīvotāju ikdienas dzīvē, un tiem ir būtiska loma stratēģisko interešu saglabāšanā. Kosmos sniedz ieguldījumu visās ekonomikas nozarēs, sākot ar lauksaimniecību un beidzot ar banku nozari, telekomunikācijām, sagatavotību un katastrofu pārvarēšanu. Tas ir izšķirošs faktors drošībai un aizsardzībai, labi funkcionējošai sabiedrībai un konkurētspējīgai ekonomikai, piemēram, sniedzot precīzus atrašanās vietas noteikšanas pakalpojumus plašam nozaru un lietotāju lokam, tostarp visiem transporta veidiem, un tādējādi tam ir būtiska nozīme Eiropas neatkarības un suverenitātes nodrošināšanā. Kosmosam ir izšķiroša nozīme Savienības prioritāšu un stratēģisko mērķu sasniegšanā, arī attiecībā uz ekonomisko labklājību, ilgtspējīgu izaugsmi un ekonomisko drošību, dekarbonizāciju, vides aizsardzību zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā arī Savienības stratēģisko autonomiju. Kosmos veicina Savienības un dalībvalstu ekonomisko drošību. Tas arī veicina zinātnisko pētniecību un tehnoloģisko inovāciju, radot plašāku ietekmi daudzās nozarēs. Visbeidzot, kosmos piedāvā platformu starptautiskajai sadarbībai un kosmosa diplomātijai, stiprinot Savienības kā uzticama partnera pozīciju pasaulē.
- (38) EKF kosmosa komponentiem būtu jānodrošina stabili un pilnībā uzticami operatīvie pakalpojumi un jānodrošina minēto pakalpojumu pieejamība noteiktās pakalpojumu jomās. Pat vismagākajās krīzes situācijās būtu jānodrošina operatīvo pakalpojumu nepārtrauktība, integritāte un noturība, kā arī augsts drošības līmenis, tostarp, izmantojot piešķiršanas procedūras. Minēto pakalpojumu pārtraukšana, iespējams, varētu dramatiski ietekmēt Savienības un tās dalībvalstu drošību. Lai to novērstu, būtu jāpieņem īpaši noteikumi, jo īpaši attiecībā uz atbilstības un dalības nosacījumiem un ārkārtēju steidzamību saistībā ar pakalpojumiem pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem un *Galileo* publiskajam regulētajam pakalpojumam. Turklāt, lai aizsargātu Savienības un dalībvalstu drošību, dalība kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības apakškomponentā (*SST*) būtu jāatļauj tikai Norvēģijai, ņemot vērā tās stratēģisko atrašanās vietu un to, ka tās dalība varētu sniegt labumu *SST* infrastruktūrām.

(38.a) Attiecībā uz dotācijām kosmosa nozarē pieredze liecina, ka lietotāju piesaiste un tirgus apguve norit efektīvāk, ja tā notiek decentralizēti. Pašreizējos pasākumus, kuros vislielākos panākumus uzrāda jaunpienācēji un MVU, piemēram, vaučerus, ir kavējis finansiālā atbalsta maksimālais apjoms, tāpēc attiecībā uz kosmosa nozari tas būtu jāpalielina. Turklāt kosmosa nozares ieinteresētās personas saskaras ar konkrētām netiešajām izmaksām, piemēram, saistībā ar drošību vai konkrētu testēšanas iekārtu izmantošanu. Tāpēc piemērojamajai netiešo izmaksu vienotajai likmei nevajadzētu pārsniegt 25 % no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām. Turklāt, ja Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrai, kas izveidota saskaņā ar [EUSPA] Regulu (ES) xx/xx * (“Aģentūra”), ir uzticēta kosmosa komponenta ekspluatācija, tai vajadzētu būt iespējai turpmāk deleģēt uzdevumus citām vienībām, vienlaikus izvairoties no nevajadzīgas darba dublēšanās, lai nodrošinātu efektīvu īstenošanu.

* OV: lūgums tekstā ievietot 2026/0084(COD) procedūras regulas numuru.

(38.b) Padomes Politikas un drošības komiteja [*ievietot datumu*] apstiprināja dokumentu “Augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības pēc Zemes novērošanas pakalpojuma valdības līmeņa lietotājiem” (*High Level Civil Military User Needs for Earth Observation Governmental Services (EOGS)*), ko sagatavojis Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) un ar ko tika apvienotas militāro lietotāju prasības, kuras EAA ir noteikusi 2026. gada aprīlī pieņemtajā kopīgajā militāro vajadzību mērķī, un Komisijas apkopotās civilo lietotāju vajadzības. Ņemot vērā minētās augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības, ar īstenošanas aktiem ir jānosaka tehniskās specifikācijas *EOGS* pakalpojuma infrastruktūras attīstīšanai un īstenošanai. Ņemot vērā iespējamo ietekmi uz dalībvalstu valsts drošības interesēm un Savienības KĀDP interesēm, lai pieņemtu lēmumus par jaunu Zemes novērošanas misiju un infrastruktūras attīstīšanu un darbību saistībā ar *EOGS*, ir jāizmanto īstenošanas pilnvaras, kas būtu jāpiešķir Padomei. Padomei būtu jāpieņem lēmums par Komisijas priekšlikumu, kura pamatā būs nepilnību analīze. Ņemot vērā būtisko lomu, kāda, atbalstot ES un tās dalībvalstu autonomu lēmumu pieņemšanu, ir *SatCen*, *SatCen* būtu jāuztic uzdevumi, kas saistīti ar *EOGS* pakalpojumu un *EOGS* datu darbībām. Atbilstīgi LES 40. pantam un LES 4. panta 2. punktam, nosakot piekļuves politiku, ierobežojumus un prioritātes attiecībā uz *EOGS* pakalpojumu sniegšanu pilnvarotiem lietotājiem, būtu jāievēro Savienības KĀDP intereses un dalībvalstu valsts drošības interesēm. Uz trešo valstu vai starptautisku organizāciju piekļuvi *EOGS* pakalpojumiem un *EOGS* datiem būtu jāattiecina starptautiski nolīgumi.

- (39) Lai arī valsts drošība ir dalībvalstu kompetencē, tās aizsardzībai ir vajadzīga sadarbība un koordinācija Savienības līmenī. EKĻ būtu jāatbalsta politikas mērķi – drošāka un aizsargātāka Eiropa, kas ir labāk sagatavota pret drošības apdraudējumiem, jo īpaši uzlabojot Eiropas rūpniecības konkurētspēju un stratēģisko autonomiju, tai skaitā jūras un muitas drošību, kritisko enerģētikas, transporta infrastruktūru un civilo sagatavotību. Lai novērstu pieaugošos drošības apdraudējumus, piemēram, terorismu, vardarbīgu ekstrēmismu, smago un organizēto noziedzību, kibernetiskus noziegumus un uzbrukumus kritiskajai infrastruktūrai, kā arī klimata katastrofas un hibrīddraudus, EKĻ būtu jāatbalsta Eiropas centieni palielināt informētību par draudiem, veidot savu noturību, tostarp kritisko vienību noturību Direktīvas (ES) 2022/2557¹⁹ nozīmē un citu tādu vienību noturību, kuras varētu uzskatīt par kritiski svarīgām drošības apdraudējumu gadījumā, un palielināt investīcijas drošības jomā un veicināt savu konceptuālo sagatavotību visās attiecīgajās nozarēs.
- (40) Arvien vairāk vienas un tās pašas tehnoloģijas tiek izmantotas civiliem un aizsardzības lietojumiem, ko bieži virza jaunuzņēmumi un novatori. Tādēļ ir ļoti svarīgi tiekties īstenot pasākumus, lai labāk izmantotu civilās aizsardzības sinerģijas un divējāda lietojuma tehnoloģiju potenciālu, tādējādi veicinot arī reģionālo drošības noturību. Divējāda lietojuma tehnoloģijas, materiālus, zināšanas vai ražojumus, ko var izmantot gan civiliem, gan militāriem mērķiem, var atbalstīt visā EKĻ, lai nodrošinātu labāku Savienības tehnoloģiskās rūpniecības saikni ar tās aizsardzības industriālo bāzi, kā arī ar Savienības tehnoloģisko inovāciju kapitālu.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu (OV L 333, 27.12.2022., 164. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

- (41) [Lai ieinteresētajām personām nodrošinātu paredzamību un pietiekamu noteiktības līmeni investīciju plānošanai, EKF būtu jānosaka indikatīvs budžeta sadalījums starp politikas logiem laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam, vienlaikus saglabājot elastību pārdalīt budžeta daļas saskaņā ar jaunām problēmām un jaunām prioritātēm visā daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā.] Šajā ziņā būtu jānodrošina, ka ilgtermiņa plānošanai un saistībām ir pieejams noteikts minimālais budžeta finansējums, kas sadalīts pa vairākiem gadiem gada maksājumos katrā politikas logā, ļaujot Savienībai konsolidēt savu pieprasījumu un veidot stratēģiskas ilgtermiņa attiecības ar saņēmējiem, nodrošinātu ilgtermiņa paredzamību rūpniecībai un finanšu ekosistēmai un izveidot svarīgas Savienības infrastruktūras, piemēram, ūdeņraža un rūpnieciskai oglekļa pārvaldībai, pasaules līmeņa satelītu sistēmām, zemūdens novērošanas infrastruktūrām, kibernetiķi, pusvadītāju kvantu, MI un augstas veiktspējas datu vai kritiskās infrastruktūras projektiem, kā arī kopīgu interešu aizsardzības vai kosmosa projektiem.
- (42) [Lai sasniegtu svarīgos mērķus un pārvaldītu EKF, būtu jānodrošina pietiekams resursu līmenis EKF īstenošanai. Tāpēc budžeta finansējumam būtu jāsniedz pietiekams ieguldījums EKF pārvaldības izmaksu segšanā.]

(43) Šai regulai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509²⁰ (“Finanšu regula”). Tajā ir paredzēti noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tai skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām. Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013²¹, Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95²², Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96²³ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939²⁴ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tajā skaitā pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvus un finansiālus sodus.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²² Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²³ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁴ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) veic izmeklēšanu, arī pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir kompetenta veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finansiālās intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371²⁵. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecīgā gadījumā – *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

- (44) Lai veicinātu Savienības konkurētspēju, EKF papildus tās budžetam, kad vien iespējams, būtu jāpiesaista un jārada papildu piešķirtie ārējie ieņēmumi. Šajā sakarā EKF vajadzētu būt atvērtam un veicināt sinerģiju un sadarbību attiecībā uz jebkādiem finansiāliem vai nefinansiāliem ieguldījumiem, kas var atbalstīt konkurētspējas mērķu sasniegšanu, arī no dalībvalstīm, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (45) Lai veicinātu Savienības ekonomikas noturību, jo īpaši samazinot stratēģisko atkarību, EKF būtu jādod iespēja Savienībai dot priekšroku atbalstam stratēģisko tehnoloģiju izstrādei un ražošanai un nozarēm Savienībā, jo īpaši darbībām, kas saistītas ar Savienības stratēģiskajiem aktīviem un interesēm, autonomiju vai drošību, saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un tās starptautiskajām saistībām. Ir būtiski, lai Savienības finansējums veicinātu tādu stratēģisko tehnoloģiju ieviešanu, kas izstrādātas Savienībā un finansētas, izmantojot Savienības finansējumu. Lai atbalstītu Savienības finansēto stratēģisko tehnoloģiju izstrādi un ražošanu Savienībā, EKF vajadzētu būt iespējai paredzēt nosacījumus tā sniegtā atbalsta saņemšanai, izmantojot kontroles ierobežojumus, aktīvu nodošanas ierobežojumus un piegādes ierobežojumus konkrētu produktu un tehnoloģiju izmantošanai.
- (46) EKF darbībām vajadzētu būt atvērtām trešo valstu dalībai, ja tas ir Savienības interesēs. Šajā nolūkā Savienībai vajadzētu būt iespējai atļaut trešo valstu pilnīgu vai daļēju asociāciju darbībās, ko finansē no EKF, ja ar valsti ir noslēgti attiecīgi starptautiski nolīgumi un saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem. Trešo valstu kategorijā būtu jāiekļauj arī Eiropas mikrovalstis (Andoras Firstiste, Monako Firstiste, Sanmarīno Republika un Vatikāna Pilsētvalsts). Dalībai būtu jānodrošina taisnīgs līdzsvars attiecībā uz trešo valstu iemaksām un ieguvumiem un jānodrošina Savienības finanšu un drošības interešu aizsardzība. Lemjot par trešo valstu dalību, būtu jāievēro attiecīgās Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas prerogatīvas saskaņā ar LESD 218. pantu.

(47) EKF vajadzētu būt atvērtam un veicināt sinerģiju ar citām Savienības darbībām, kas atbalsta politikas jomas, kuras ir cieši saistītas ar konkurētspēju, tostarp pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, ārpolitiku un daļētā pārvaldībā ar dalībvalstīm esošajām programmām. Tam būtu jāļauj apvienot un kumulēt finansējumu darbībām, ar kurām atbalsta vairāk nekā vienas Savienības politikas jomas mērķus. Neskarot konkrētu noteikumu piemērošanu attiecībā uz atbalstu aizsardzības industrijas politikai, vajadzētu būt iespējai piemērot vienotu noteikumu kopumu un parakstīt vienotas juridiskas saistības attiecībā uz visu finansējuma summu, kas projektam vai darbībai piešķirta no atsevišķām programmām. Jebkurā gadījumā darba programmās būtu jānorāda, kuri noteikumi ir piemērojami. Lai nodrošinātu konsekveci un papildināmību starp EKF un Regulu (ES) [XXX] [valsts un reģionu partnerības plāni], būtu jāizveido sadarbība starp Komisiju un dalībvalstīm. Turklāt būtu jāatvieglo saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [valsts un reģionu partnerības plāni] un EKF sniegtais atbalsts projektiem, kuriem piešķirts konkurētspējas zīmogs, un tas būtu jādara, izmantojot novērtējumu, kas veikts pirms konkurētspējas zīmoga piešķiršanas, un neskarot valsts atbalsta noteikumus. Konkurētspējas zīmoga piešķiršanas kritēriji būtu jāizstrādā tā, lai konkurētspējas zīmogu varētu izmantot kā kvalitātes garantiju, kas institucionālajiem investoriem sniegtu pārlicību, ka projekts ir pienācīgi pārbaudīts. Konkurētspējas zīmogs būtu jāpiešķir augstas kvalitātes projektiem, kas veicina EKF mērķu sasniegšanu, tostarp stratēģiskiem projektiem saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu, Neto nulles emisiju industrijas aktu un Regulu (ES) 2025/102 (“Kritiski svarīgo zāļu akts”), un citiem stratēģiskiem projektiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos, un to projektu saraksts, kuriem piešķirts konkurētspējas zīmogs, būtu jādara pieejams, ievērojot piemērojamus noteikumus par publicēšanu un konfidencialitāti. Vajadzētu būt iespējai EKF īstenot kopā ar citām Savienības programmām vai citiem līdzekļu devējiem vai līdzieguldītājiem, un minētajiem līdzekļu devējiem vai līdzieguldītājiem vajadzētu būt iespējai piedalīties kopīgi finansētu piešķiršanas procedūru vērtēšanas komitejās. Visu minēto sinerģijas darbību īstenošanai vajadzētu būt vienkāršai. Saņēmējiem noteiktās ziņošanas un uzskaites prasības būtu jāsamazina, ja iespējams, līdz vienai līgumiskajai ziņošanai un maksājumu plūsmai ar vienotu noteikumu kopumu attiecībā uz visu sniegto atbalstu.

- (48) Savienības atbalstam vajadzētu būt koncentrētam uz politikas mērķu sasniegšanu un Eiropas pievienoto vērtību. Visos gadījumos EKF finansējums būtu jānodrošina tādā veidā, kas vislabāk spēj sasniegt tā mērķus, vienlaikus līdz absolūti nepieciešamajam minimumam samazinot administratīvo slogu saņēmējiem. Budžeta īstenošanā EKF būtu jānodrošina pilna Savienības atbalsta rīkkopa un jānodrošina sinerģija starp tā atbalstītajiem politikas virzieniem, jo īpaši paredzot vienkāršotas kopīgas piešķiršanas procedūras, lai sasniegtu vairāk nekā vienas politikas mērķus. Būtisks vienkāršošanas pasākums varētu būt centieni likvidēt apgrūtināšu finanšu pārskatu sniegšanu, pēc iespējas plašāk izmantojot ar izmaksām nesaistītu finansējumu.
- (49) [EKF būtu jāatbalsta dažādi politikas virzieni, kas veicina konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot saskaņotu attiecināmības kritēriju pamatkopumu, lai nodrošinātu politikas vadību un pietiekamu ekonomisko un drošības interešu aizsardzības līmeni, koncentrējot Savienības atbalstu uz saņēmējiem dalībvalstīs, tai skaitā aizjūras zemēs un teritorijās. Vajadzības gadījumā EKF būtu jānosaka īpaši attiecināmības nosacījumi stratēģiskajām nozarēm un tehnoloģijām, tostarp pamatā esošajām vērtības ķēdēm, kritiskajām Savienības infrastruktūrām un konkrētām spējām.]

(50) EKF būtu jāīsteno, izmantojot darba programmas, kā izklāstīts šajā regulā. Vajadzētu būt iespējai pieņemt darba programmas gada vai, vēlams, daudzgadu formātā atkarībā no darbību veida un mērķa. Jo īpaši daudzgadu formāts būtu jāapsver saistībā ar Savienības atbalstu, ko sniedz budžeta garantijām un finanšu instrumentiem, lai īstenošanas partneriem nodrošinātu paredzamību. Attiecībā uz politikas logu ieguldījumu EKF *InvestEU* instrumentā var notikt iepriekšēja apspriešanās ar attiecīgo(-ajiem) īstenošanas partneri(-iem), lai nodrošinātu to īstenojamību un izpildāmību. Izraudzītais EKF īstenošanas veids atspoguļo apzinātās vajadzības pēc ievirzes, elastības, paredzamības un efektivitātes, kas vajadzīgas, lai sasniegtu šīs regulas mērķus. Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2059 darba programmās un uzaicinājuma dokumentos izklāsta sīkāku informāciju par budžeta tehnisko izpildi visās EKF atbalstītajās politikas jomās, tostarp konkrētus attiecināmības un piešķiršanas kritērijus atkarībā no budžeta izpildes instrumenta – dotācijas vai iepirkuma – un konkrētos politikas mērķus. Saskaņā ar Finanšu regulas 136. pantu drošības apsvērumu dēļ būtu jāpiemēro attiecināmības ierobežojumi augsta riska piegādātājiem. Ja darba programmās nosaka piešķiršanas kritērijus, tajos attiecīgā gadījumā būtu jāņem vērā priekšlikumu kvalitāte un ietekme EKF mērķu kontekstā, kā arī priekšlikumu spēja atbalstīt politikas logu konkrētās darbības. Priekšlikumu novērtēšana būtu jāveic saskaņā ar pārredzamības, vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un proporcionalitātes principiem. Darba programmas ir arī piemērots līdzeklis budžeta piešķiršanai saskaņā ar mainīgajām politikas prioritātēm, un tajās būtu jāizklāsta ieguldījums, konkrētie nosacījumi un gaidāmie rezultāti. Darba programmās būtu jāpievēršas prioritārajām jomām, kuras visefektīvāk un lietderīgāk veicina šīs programmas mērķu sasniegšanu.

- (50.a) MVU ir Eiropas ekonomikas neatņemama daļa un svarīgs nodarbinātības un izaugsmes potenciāla avots, bet tie arī saskaras ar problēmām un šķēršļiem, kam būtu jāpievērš īpaša uzmanība. Lai nodrošinātu, ka ir pienācīgi ņemtas vērā MVU vajadzības, darba programmās konkrētā īpašā daļā apraksta, kā šīs programmas paredz atbalstīt MVU.
- (51) Lai finanšu instrumenti un budžeta garantija efektīvi piesaistītu privātos līdzekļus, ir cieši jāiesaista īstenošanas partneri. Tas nodrošina politikas vadību un saskaņošanu, kā arī projektu plūsmu radīšanu. Pieredze un atziņas, kas gūtas, īstenojot programmu *InvestEU*, uzsver investīciju pamatnostādņu nozīmi šīs iesaistīšanās radīšanā un nepieciešamās paredzamības un redzamības nodrošināšanā īstenošanas partneriem un investoriem, lai tie varētu strukturēt savas organizatoriskās spējas un sagatavot investīciju plūsmu, vienlaikus nodrošinot nepieciešamo elastību nolūkā īstenošanas laikā panākt pienācīgu politikas vadību. Investīciju pamatnostādņēs būtu jāiekļauj detalizēts apraksts par intervences politikas jomām un investīciju mērķorientāciju, lai nodrošinātu papildināmību un stimulētu privātā kapitāla un institucionālo investoru, kā arī publiskā finansējuma piesaistīšanu proporcionālā veidā Savienības politikas mērķu un stratēģisko projektu atbalstam. Investīciju pamatnostādnes būtu jā sagatavo, apspriežoties ar īstenošanas partneriem, lai tādējādi izmantotu to zināšanas par tirgu. Pamatnostādņēm vajadzētu sekmēt īstenošanas partneru investīcijas Savienības prioritārajās jomās un stimulēt tos uzņemties lielāku risku, ko atbalsta ar augstāku uzkrājumu likmi EKF *InvestEU* instrumentam. [Lai ņemtu vērā mainīgās vajadzības un norises, investīciju pamatnostādnes var pārskatīt saistībā ar DFS vidusposma pārskatīšanu.]
- (52) Dziļo tehnoloģiju izvēršanas finansējums no Eiropas Fonda augošiem uzņēmumiem, par ko paziņots ES jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu stratēģijā, kas pieejams laikā, kad stājas spēkā šī regula, būtu jāizmanto atbilstoši noteikumiem, par ko panākta vienošanās attiecībā uz DFS 2021.–2027. gadam. Visai augošo uzņēmumu finansēšanai saskaņā ar DFS 2028.–2034. gadam būtu jānotiek EKF satvarā.

(52.a) Visos īstenošanas posmos būtu jānodrošina papildināmība un sinerģija starp EIP fondu un EKF. EKF *InvestEU* instruments būtu jo īpaši jāīsteno īstenošanas partneriem, kuri tieši vai ar finanšu starpnieku starpniecību ir atbildīgi par ieguldījumu atlasīšanu, izmantojot riska dalīšanas budžeta garantijas un finanšu instrumentus. EKF *InvestEU* instrumentam vajadzētu būt iespējai sniegt atbalstu jebkuram ekonomiski dzīvotspējīgam galasaņēmējam un investīcijām jebkurā to attīstības posmā no jaunuzņēmuma (sagatavošanas finansējums un agrīna izaugsme) līdz augošam uzņēmumam, kā arī visām tehnoloģijām, tostarp revolucionārām. Savienības atbalstam, ko pārskaita galasaņēmējiem, vajadzētu būt pieejamam dažādos veidos, piemēram, aizdevumi, garantijas, kvazikapitāls un kapitālieguldījumi. EIP fondam būtu jāsniedz atbalsts uzņēmumiem tiešu kapitālieguldījumu veidā. EIP fonda lēmumos par investīcijām būtu jāiekļauj novērtējums, lai nodrošinātu, ka EIP fonds investē galasaņēmējos (parasti dziļo tehnoloģiju jaunuzņēmumos), kuri nevar apmierināt visas savas finansējuma vajadzības no tirgus avotiem vai no EKF, ņemot vērā riska līmeni, kas saistīts ar jaunām tehnoloģijām vai jauniem tirgiem. EIP uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumiem vajadzētu būt iespējai sniegt nefinansiālu atbalstu EIP atbalsta saņēmējiem un galasaņēmējiem un pievērsties to konkrētajām ar dziļajām tehnoloģijām un revolucionārām inovācijām saistītām vajadzībām, savukārt EKF konsultācijas projektiem vajadzētu spēt sniegt plašākus konsultāciju pakalpojumus, lai atbalstītu plašāku atbalsta saņēmēju loku. Būtu jārada sinerģija, lai EIP instrumenta *Accelerator* un EIP fonda galasaņēmēju darbību izvērtēšanas posmā varētu finansēt no EKF *InvestEU* instrumenta un jo īpaši no Augošo uzņēmumu mehānisma, ja tie atbilst attiecīgajiem nosacījumiem. Šī papildināmība būtu jānodrošina, piemēram, sadarbojoties EKF *InvestEU* instrumenta Konsultatīvajai padomei un EIP valdei.

- (53) [Lai sasniegtu mērķi pētniecības rezultātus pārvērst tirgos un stiprināt Savienības rūpniecisko klātbūtni stratēģiskās tehnoloģijās un nozarēs, Regula (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”] būs cieši saistīta ar EKF un atbalstīs pētniecības un inovācijas darbības, kā noteikts EKF politikas logos. EKF darba programmu īpašā daļā tiks ietvertas sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības. Tas var ietvert arī ieguldījumus Eiropas partnerībās, kas izveidotas saskaņā ar Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, ja tas nepieciešams EKF mērķu sasniegšanai. EKF darba programmās būtu jānosaka arī politikas prioritātes, kas virzīs EIP problēmu risināšanu.]
- (54) Rūpniecības politikas koordinācijas rīki (t. i., vienotā tirgus vērtības ķēžu veidotāju uzaicinājumi, ES tehnoloģiju līderi, ražošanas izvēšanas darbības un papildinājumi svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs (*IPCEI*) un paātrinātas un mērķtiecīgas darbības konkurētspējai) būtu jāizmanto ar darba programmu starpniecību. Ir būtiski stiprināt Savienības industriālo bāzi, lai uzlabotu Savienības noturību un ekonomisko drošību, nodrošinātu piegādes nepārtrauktību krīžu laikā un aizsargātu ilgtermiņa konkurētspēju, jo īpaši stratēģiskās nozarēs. Lai veicinātu noturīgas Savienības vērtības ķēdes, kas aptver vairākas dalībvalstis, vajadzētu būt iespējai darba programmās iekļaut īpašus vērtības ķēžu izvēšanas uzaicinājumus, kas atbalsta projektu sagatavošanu, un jo īpaši privātā kapitāla un institucionālo investoru, kā arī publiskā finansējuma piesaistīšanu samērīgā veidā, lai integrētu piegādātājus, ražotājus un novatorus no dažādām dalībvalstīm un dažādotu piegādes avotus. Uzaicinājumi attiecībā uz vērtības ķēdēm varētu palīdzēt stiprināt vienotā tirgus darbību, tostarp attīstot pārrobežu vērtības ķēdes, tostarp MVU, vienlaikus izvairoties no izkropļojumiem.
- (55) Lai Eiropas rūpniecības konkurētspēju veicinātu, izmantojot nozares virzītu augšupēju inovāciju, vajadzētu būt iespējai darba programmās iekļaut īpašas divu posmu augšupējas piešķiršanas procedūras, lai ar nozares virzītu konsorciju palīdzību apzinātu un atbalstītu ES tehnoloģiju līderus. Minētajos konsorcijos būtu jāiekļauj MVU, lai pilnībā atraisītu to potenciālu un palielinātu Savienības pievienoto vērtību, un tajos varētu iekļaut pētniecības un inovācijas partnerus.

- (56) Būtu jānosaka horizontāla, transversāla finansēšanas rīkkopa, kas kalpotu visiem politikas logiem, piedāvājot visu veidu atbalstu, kas atļauts saskaņā ar Finanšu regulu, piemēram, finanšu instrumentus, tai skaitā atbalstu, ko sniedz pašu kapitāla veidā. Konkrētā finansēšanas instrumenta izvēlei un jo īpaši tam, vai atbalsts ir jāatmaksā, vajadzētu būt atkarīgam no finansējamo darbību rakstura (piemēram, pamatā esošās tirgus nepilnības, konkrētās vajadzības, nozares raksturs, saņēmēja attīstības stadija vai tā veids). Savienības atbalstam būtu jāmazina projektu risks līdz līmenim, kas nepieciešams, lai privātais sektors varētu veikt investīcijas un lai projekti tiktu sekmīgi īstenoti. [Līdzfinansējuma likmēm vajadzētu būt pēc iespējas zemākām un tik augstām, cik nepieciešams, lai īstenotu atbalstīto projektu.] Vajadzētu būt iespējai izmantot dažādus finansēšanas instrumentus, tostarp finansējuma apvienošanas darbības. EKF būtu jāīsteno tā, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz katras programmas konkrētajām darbībām tiktu izmantots vispiemērotākais finansēšanas instruments, citastarp atkarībā no attīstības stadijas, konkrētajām nozares vajadzībām un pastāvošajām tirgus nepilnībām.
- (56.a) EKF Vispārējai komitejai būtu jāsniedz ieteikumi par iespējamām darbībām MVU un jaunuzņēmumu atbalstam, lai, izstrādājot uz MVU vērstas darbības, ņemtu vērā MVU un jaunuzņēmumu vajadzības no visas Savienības. EKF Vispārējai komitejai būtu jākalpo arī par forumu, kura mērķis ir veicināt sadarbību un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm jautājumos, kas saistīti ar EKF. EKF Vispārējās komitejas sniegtie ieteikumi Komisijai būtu jāņem vērā EKF īstenošanā.

(56.b) Dalībvalstīm būtu jāspēj sniegt stratēģisku ieguldījumu agrīnā EKF īstenošanas posmā attiecībā uz EKF vispārējo stratēģisko virzību, ņemot vērā ilgtermiņa konkurētspējas tendences un tirgus nepilnību jomas. Šajā nolūkā EKF Vispārējai komitejai būtu jāspēj tikties atbilstošā līmenī pirms DFS perioda sākuma un pēc $t+3$ gadiem, lai sniegtu ieteikumus par EKF vispārējo stratēģisko virzību un prioritātēm. Lai spētu risināt kopīgi svarīgus jautājumus, kas saistīti ar sadarbīgu pētniecību un inovāciju, šajās sanāksmēs būtu jāiekļauj kopīga sesija ar komiteju saskaņā ar [Padomes Lēmuma – “Apvārsnis Eiropa” 2025/0544] 17.b pantu tās padomdevējas statusā. Minētajās sanāksmēs būtu jāņem vērā plašākas Savienības politiskās norādes laikposmam, uz kuru attiecas DFS. Lai atvieglotu diskusiju, Komisijai būtu jāpagatavo daudzgadu stratēģisks dokuments, kas aptver EKF būtiskus jautājumus, ņemot vērā attiecīgo ieguldījumu, tostarp dalībvalstu viedokļus, attiecīgo analīzi, prognožu pētījumus un attiecīgā gadījumā uz pierādījumiem balstītu ieguldījumu no ekonomikas, rūpniecības un pētniecības un inovācijas organizācijām. Tas neskar ikgadējo budžeta procedūru, komiteju procedūru darba programmu pieņemšanai un EKF Vispārējās komitejas konsultatīvo raksturu. Šīs regulas īstenošanā būtu jāņem vērā minētajās sanāksmēs dalībvalstu paustie ieteikumi, neuzliekot saistības Komisijai.

(57) Ieinteresēto personu kopienai būtu jānodrošina atgriezeniskā saite ar konsultatīvo padomju starpniecību un jāatspoguļo darba programmu izstrādē. Šajā nolūkā EKF Ieinteresēto personu padomei būtu jāsniedz ieskaits un jākonsultē Komisija par politikas tendencēm, investīciju vajadzībām un EKF īstenošanu no ieinteresēto personu, tostarp projektu virzītāju, pētniecības un rūpniecības, viedokļa. Apspriedēm ar daudzām ieinteresētajām personām, tostarp ar nozaru ekspertiem, pētniekiem un nozari, sociālajiem partneriem, kā arī investoriem, tiešajiem lietotājiem un pilsonisko sabiedrību no MVU, no mazām līdz lielām organizācijām, būtu jāveicina darba programmu prioritāšu īstenošana. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāizveido publiski sadarbības tīkli vismaz vienas tematiskās platformas veidā katrā logā. Minētajām platformām būtu jānodrošina iespēja visām attiecīgajām ieinteresētajām personām brīvprātīgi sniegt savu ieguldījumu nozaru jautājumos, kuriem, viņuprāt, būtu jāpievēršas darba programmās. Apspriešanas rezultāti un EKF Ieinteresēto personu padomes ieteikumi būtu jāņem vērā Komisijas darbā, izstrādājot darba programmas.

- (58) *IPCEI* ir valsts atbalsta instruments un rūpniecības politikas instruments, kuru Komisija novērtē, ievērojot LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu ²⁶. Tie būtiski veicina ekonomikas izaugsmi, darbvietu radīšanu, zaļo un digitālo pārkārtošanos un Savienības rūpniecības un ekonomikas konkurētspēju un noturību. *IPCEI* ļauj apvienot zināšanas, speciālās zināšanas, finanšu resursus un ekonomikas dalībniekus visā Savienībā un radīt pozitīvu plašāku ietekmi uz visu Savienību. *IPCEI* arī ļauj piesaistīt privātās investīcijas augsta riska projektos, kas ir būtiski, lai radikālas inovācijas tuvinātu rūpnieciskai ieviešanai un Savienībai ļoti svarīgiem infrastruktūras projektiem ar atvērtu un nediskriminējošu piekļuvi. [Ņemot vērā izvirzīto mērķu kopīgās iezīmes, EKF veicinās sinerģiju starp Savienības finansējumu un *IPCEI*, atbalstot konkrētus projektus, kas integrēti *IPCEI*, pamatojoties uz to ieguldījumu Savienības stratēģiskajās prioritātēs, piemēram, Savienības noturībā, un uz EKF finansējuma spēju paplašināt dalību, jo īpaši MVU dalību, vai paplašināt dalībvalstu tvērumu, kā arī palielināt Savienības pievienoto vērtību.]
- (59) [Pastāvīgi mainīgā ģeopolitiskā situācija izceļ vajadzību Eiropai nodrošināt pašai savu stratēģisko autonomiju un izvairīties no stratēģiskās atkarības. EKF ietvers iespēju atbalstīt ražošanas izvērsanu un veikt paātrinātas konkurētspējas darbības attiecībā uz projektiem, kas piedāvā konkrētu atbalstu Eiropas stratēģiskajai autonomijai.] Tas attiecas, piemēram, uz projektiem, kas atlasīti kā stratēģiski projekti saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu, Neto nulles emisiju industrijas aktu un Kritiski svarīgo zāļu aktu.
- (60) Ar “Apvārsnis Eiropa” izveidotais un Komisijas pārvaldītais Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms (*MIM*) ir izrādījies svarīgs garantiju mehānisms, kas mazina riskus, kuri saistās ar nesamaksātajām summām, kuras nav atmaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Tāpēc *MIM* būtu jāturpina un attiecīgā gadījumā jāizmanto EKF darbībās.

²⁶ Sk. Komisijas paziņojumu “Kritēriji, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs”, C/2021/8481 (OV C 528, 30.12.2021., 10. lpp.).

(61) Lai izpētītu visas iespējas uzlabot Eiropas konkurētspēju, EKF būtu jānodrošina strukturēta sistēma mērķtiecīgiem eksperimentiem Savienības atbalsta piešķiršanā un īstenošanā, jo īpaši nolūkā mērķtiecīgāk virzīt un paātrināt Savienības piešķiršanas procedūras un vienkāršot un paātrināt to īstenošanu saņēmēju labā. Tam būtu jāļauj konkrēti noteiktā satvarā katrā atsevišķā gadījumā precizēt konkrētas darbības vai darbību kategorijas, lai gūtu labumu no konkrētiem papildinājumiem, atkāpēm un izņēmumiem no citiem Savienības tiesību aktiem, un pārbaudīt ietekmi reālos apstākļos uz ierobežotu EKF darbības laiku, vienlaikus nodrošinot, ka ir ieviesti atbilstoši aizsardzības pasākumi, jo īpaši Eiropas kopējās interesēs. Šiem mehānismiem ir izņēmuma raksturs. Lai nodrošinātu, ka šie mehānismi ir paredzēti tikai Savienības konkurētspējai stratēģiski svarīgām darbībām, to izmantošana būtu jāattiecina tikai uz stratēģiskas ietekmes darbībām, ja Savienības atbalsta neesība vai kavēšanās radītu būtisku risku Savienības konkurētspējai. Šo mehānismu izmantošana katrā atsevišķā gadījumā būtu pienācīgi jāpamato, ņemot vērā attiecīgās darbības būtību, mērogu un steidzamību, un to izmantošanas iemesli būtu pārredzami jāpaziņo, tostarp publicējot tos attiecīgajā gada darbības pārskatā. Eksperimentālu pasākumu piemērošana varētu sniegt pieredzi, lai novērtētu turpmākās izmaiņas horizontālajā tiesiskajā regulējumā attiecībā uz Savienības atbalsta sniegšanu.

- (62) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jānodrošina mērķtiecīgs intervences mehānisms, lai apzināti sniegtu Savienības atbalstu konkrētām stratēģiski un ekonomiski nozīmīgām darbībām. Ja konkrētus svarīgus projektus nav bijis iespējams sekmīgi īstenot parasto konkursa piešķiršanas procedūru pabeigšanas termiņā, EKF būtu jāparedz iespēja tieši pieņemt izcilus projektus, kas palikuši bez jebkāda Savienības programmas finansējuma, vai turpināt bez traucējumiem finansiāli atbalstīt labi funkcionējošus projektus to nākamajos posmos visā investīciju ciklā, neradot papildu administratīvo slogu saņēmējiem. Turklāt saskaņā ar pieeju, kas izmantota attiecīgajos nozaru tiesību aktos, piemēram, Neto nulles emisiju industrijas aktā, Kritiski svarīgo izejvielu aktā vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2023/2413 ²⁷ (Atjaunojamo energoresursu direktīva), un uz kuriem ir atsauce paziņojumā par tīras rūpniecības kursu (*CID*) un vienotā tirgus stratēģijā, vajadzētu būt iespējai atsevišķos spēkā esošos vai turpmākos Savienības tiesību aktos noteikt gadījumus, kad konkrēti projekti, piemēram, stratēģiskie projekti, tiek uzskatīti par sabiedrības interesēs esošiem vai par tādiem, kas ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs.
- (63) [Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jāspēj arī nodrošināt “paātrinātas intervences” mehānismu, lai paātrinātu Savienības atbalsta sniegšanu steidzamu finansējuma vajadzību risināšanai nolūkā nodrošināt svarīgu uzņēmējdarbības ideju sekmīgu īstenošanu vienotajā tirgū, ja šāds finansējums tirgū nav pieejams pietiekamā līmenī. Šajā nolūkā steidzamības dēļ dažas pārbaudes būtu jāveic tikai pēc finansējuma piešķiršanas, atvieglojot un ierobežojot administratīvo slogu saņēmējiem un nodrošinot finansiālo noteiktību pēc iespējas ātrāk, vienlaikus pieņemot Savienībai pieņemamu finanšu riska līmeni, kas ir samērīgs ar izvirzītajiem mērķiem.]

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652, OV L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>.

- (64) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jāstimulē ārpus Savienības iedibināti jaunuzņēmumi un novatori pārmitināties vai investēt, kā arī veidot savu uzņēmējdarbību vienotajā tirgū, nodrošinot veicinošu intervences mehānismu, kas piesaista veiksmīgus jaunuzņēmumus un novatorus no visas pasaules, izmantojot arī tā ES delegāciju tīklu. Šajā nolūkā uz laiku būtu jāatsakās no attiecināmības prasībām, piemēram, attiecībā uz iedibinātību dalībvalstīs vai asociētajās valstīs Savienības atbalsta sākumā, lai ļautu saņēmējam noteiktā termiņā pārmitināties ar pārliecību par turpmāku Savienības atbalstu. Savienības finanšu intereses būtu pienācīgi jāaizsargā, un maksājumi nebūtu jāveic, kamēr nav izpildītas attiecināmības prasības.
- (65) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jānodrošina elastīgāks un pieejamāks veids, kā identificēt, atlasīt un atbalstīt inovatīvus projektus un idejas, tostarp paredzot instrumentu ziņā neitrālas piešķiršanas procedūras, kas ļauj pētniekiem, uzņēmējiem, uzņēmumiem un citiem iedzīvotājiem ierosināt inovācijas risinājumu, sākotnēji mākslīgi nesašaurinot vai neierobežojot Savienības atbalstu līdz dotācijai, iepirkumam vai cita veida Savienības atbalstam. Idejas būtu jāizvērtē un jāatlasa, pamatojoties uz to nopelniem attiecīgā uzdevuma vai Savienības politikas prioritātes risināšanā, un piemērotākais un efektīvākais budžeta izpildes instruments šo ideju atbalstam – dotācijas, iepirkums vai citi – būtu jāatlasa tikai pēc tam, pamatojoties uz atsevišķa projekta prasībām un labvērtību.
- (66) Ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots, EKF būtu jāvienkāršo un jāpaātrina Savienības atbalsta īstenošana konkrētiem svarīgiem projektiem.
- (67) EKF *InvestEU* instrumentam būtu jānodrošina budžeta garantija un finanšu instrumenti, lai mobilizētu papildu investīcijas visā Savienībā nolūkā atbalstīt Eiropas konkurētspēju stratēģisko tehnoloģiju, pakalpojumu un nozaru jomā.

- (68) EKF *InvestEU* instruments būtu jāīsteno partneriem, tostarp Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupai, starptautiskām finanšu iestādēm, valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm, kā arī eksporta kredīta aģentūrām. Ņemot vērā EIB grupas lomu, kas paredzēta Līgumos, tās spēju darboties visās dalībvalstīs un tās iegūto pieredzi attiecībā uz pašreizējo fondu *InvestEU*, EIB grupa joprojām būtu jāuzskata par privileģētu īstenošanas partneri EKF *InvestEU* instrumenta ES nodalījuma ietvaros. Papildus EIB grupai valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm vajadzētu būt iespējai piedāvāt papildu finanšu produktus, ņemot vērā, ka to pieredze un spējas valsts un reģionālā līmenī varētu būt noderīgas, lai maksimāli palielinātu publisko līdzekļu ietekmi uz visu Savienības teritoriju un nodrošinātu taisnīgu ģeogrāfisko līdzsvaru projektiem, kā pamatā ir atvērta arhitektūra, kam arī turpmāk vajadzētu būt svarīgam EKF *InvestEU* instrumenta aspektam, pamatojoties uz plašo sadarbību un pieredzi programmā *InvestEU*. Komisijai un EIB grupai būtu jādarbojas partnerībā ar mērķi atbalstīt EKF *InvestEU* instrumenta īstenošanu un veicināt konsekvenci, iekļautību, papildināmību un efektīvu izvēršanu.
- (69) Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga un nodrošinātu ātru ieviešanu un nepārtrauktu atbalstu tirgum plānošanas periodos, EKF *InvestEU* instrumenta īstenošana būtu jābalsta uz pašreizējo programmas *InvestEU* pilāra pozitīvi novērtēto īstenošanas partneru kopienu, līgumiskajām vienošanām un attiecīgajiem finanšu produktiem. Šī regula neskar jau pastāvošos pilāru novērtējumus, kas paliek spēkā saskaņā ar Finanšu regulā izklāstītajiem noteikumiem. Turklāt, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību, ātrāku ieviešanu un vienkāršošanu pilnvarotajiem subjektiem, EKF *InvestEU* instrumenta īstenošanas pamatā vajadzētu būt esošajiem nolīgumiem, juridisko un līgumisko vienošanos veidnēm, kā arī izveidotajiem uzraudzības un ziņošanas rīkiem. Tas uzlabotu Savienības atbalsta ietekmi un ļautu vairāk koncentrēties uz efektīvu atbalstu galasaņēmējiem. Komisijai vajadzētu būt iespējai pilnībā vai daļēji paļauties uz nolīgumiem, kas ar īstenošanas partneriem noslēgti saskaņā ar Regulu (ES) 2021/523, un uz novērtējumiem, ko tā vai citi subjekti veikuši saistībā ar nolīgumiem, kas noslēgti saskaņā ar minēto regulu, un atkārtoti izmantot tos.

- (70) Lai īstenošanas partneriem nodrošinātu plašāku piekļuvi EKF *InvestEU* instrumentam, Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt netiešas pārvaldības nolīgumus ar visu kategoriju subjektiem, kas uzskaitīti Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
- (71) Lai nodrošinātu konsekvenci, budžeta garantija un finanšu instrumenti, tostarp apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībās, EKF *InvestEU* instrumenta satvarā būtu jāīsteno saskaņā ar Finanšu regulas X sadaļu.
- (72) Lai nodrošinātu budžeta garantiju, finanšu instrumentu un finansējuma apvienošanas darbību īstenošanas konsekvenci dažādās Savienības programmās, Komisijai būtu jāizstrādā norādījumi, tostarp tehniskā kārtība un noteikumi šo atbalsta veidu izmantošanai saskaņā ar minētajām programmām.
- (72.a) Pīlāru novērtējums šīs regulas kontekstā būtu jāveic saskaņā ar Finanšu regulā izklāstītajiem noteikumiem par netiešu pārvaldību.
- (73) Lai izpildītu Finanšu regulas prasības, šajā regulā būtu jānosaka maksimālā budžeta garantijas summa saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu, minētās budžeta garantijas uzkrājumu likme saskaņā ar Finanšu regulas 214. panta 1. punktu un pienākums Komisijai katru gadu novērtēt minēto uzkrājumu likmi pēc tam, kad veikts novērtējums, kas minēts Finanšu regulas 41. panta 5. punktā, un saskaņā ar Komisijas riska pārvaldības sistēmu un iespēju trešām personām un trešām valstīm sniegt konkrētu ieguldījumu EKF *InvestEU* instrumentā.
- (74) [Ir jāparedz iespēja, ka EKF *InvestEU* instruments, tai skaitā budžeta garantija, kalpo par horizontālu īstenošanas instrumentu citām Savienības politikas jomām, lai sniegtu atbalstu no citām Savienības programmām saskaņā ar minētajās programmās noteiktajiem mērķiem. Šajā nolūkā šīm citām programmām būtu jāveic attiecīgie finanšu saistību uzkrājumi. Ja citas Savienības programmas veicina Savienības iekšpolitikas mērķu sasniegšanu, atbalsts budžeta garantijas vai finanšu instrumentu veidā, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, būtu jāsniedz, izmantojot vienīgi EKF *InvestEU* instrumentu.]

- (74.a) EKF *InvestEU* instrumentā būtu jāparedz iespēja izveidot dalībvalsts nodalījumu. Sīki izstrādāti noteikumi, kas reglamentē līdzekļu iemaksu dalībvalstu nodalījumā, tostarp avotus, summas, uzkrājumu likmes un īstenošanas kārtību, būtu jānosaka iemaksu nolīgumā, ko noslēdz starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti par minēto nodalījumu. Dalībvalsts nodalījuma vajadzībām ieguldītāju dalībvalstu pārstāvji būtu jāaicina piedalīties attiecīgā nodalījuma darbību īstenošanas uzraudzībā, piemēram, piedaloties politikas pārskatīšanas dialogu īpašās daļās.
- (75) EKF *InvestEU* instrumentam būtu jākalpo kā vienotai, centralizētai vietai budžeta garantijas un visu finanšu instrumentu, kas veicina Savienības iekšējās politikas mērķu sasniegšanu, izveidei un pārvaldībai. Tādējādi tas palīdzētu uzlabot Savienības finansējuma efektivitāti un palielināt tā ietekmi uz politiku. Komisijai un īstenošanas partneriem arī būtu jānodrošina, ka jauni finanšu produkti, kas jāizveido saskaņā ar šo regulu, atbilst noteikumiem par valsts atbalstu Finanšu regulas 212. panta 2. punkta nozīmē, lai nodrošinātu to ātru ieviešanu. Tas jau ir izdarīts attiecībā uz finanšu produktiem, kas izveidoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523²⁸.
- (75.a) EKF *InvestEU* instrumenta Investīciju komitejai būtu jābalstās uz programmas *InvestEU* Investīciju komitejas labi funkcionējošo modeli. Investīciju komitejas sastāvam būtu jānodrošina plašs politikas logu aptvērums, apvienojot labas speciālās zināšanas par finansēm un tirgiem ar nozarēm specifiskām zināšanām. Tas būtu jānodrošina, iesaistoties pastāvīgajiem locekļiem un ekspertiem ar pieredzi investīcijās nozarēs, uz kurām attiecas politikas logi.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (76) Eiropas inovatīvi jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi ir būtiski izaugsmes un konkurētspējas virzītājspēki. Atzīstot, ka tie saskaras ar pastāvīgiem šķēršļiem, lai piekļūtu nepieciešamajam finansējumam Savienībā, EKF *InvestEU* instrumentam būtu jāsniedz mērķtiecīgs finansiāls atbalsts augošiem un darbību paplašinošiem uzņēmumiem Savienībā visos posmos – no darbības uzsākšanas un jaunuzņēmumu izveides līdz darbības izvērsšanai un rūpnieciskajai ražošanai. EKF *InvestEU* instrumentam būtu jānodrošina tiešs un netiešs finansējums Eiropas uzņēmumiem, lai piesaistītu privātos investorus, tādējādi pilnībā atraisot Eiropas uzņēmējdarbības un investīciju potenciālu. Tas dotu iespējas jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem un stiprinātu Savienības vadošo lomu pasaulē tehnoloģiju un rūpniecības jomā, vienlaikus novēršot Eiropas inovācijas un investīciju nepietiekamību un īstenojot uzkrājumu un investīciju savienības vērienīgos mērķus. EKF *InvestEU* instrumentam būtu jāietver mehānismu, kura mērķis ir nodrošināt, ka strauji augoši uzņēmumi, kas izstrādā vai ievieš inovatīvas tehnoloģijas, tostarp jomās, kas ir svarīgas Savienības stratēģiskajām interesēm un ekonomiskajai drošībai, varētu piekļūt pietiekamam kapitālam, lai izvērstu savus darbību. Tas mobilizētu investīcijas no Eiropas kapitāla tirgiem saskaņā ar Savienības politikas prioritātēm.
- (77) Lai atbalstītu EKF mērķus, būtu jāizveido EKF konsultāciju sniegšana projektos, pamatojoties uz konsultāciju centru *InvestEU*. Tam būtu jāapvieno konsultatīvais atbalsts privātām un publiskām struktūrām visā Eiropā, piedāvājot pielāgotus pakalpojumus potenciālajiem saņēmējiem un veicinot potenciālo investīciju darbību plūsmas attīstību EKF ietvaros visā Eiropā. Tajā pašā laikā uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu, piemēram, tīkla “ES – uzņēmējdarbībai”, uzdevumam vajadzētu būt palīdzēt Eiropas uzņēmumiem kļūt inovatīvākiem un konkurētspējīgākiem, augt un izvērsties vienotajā tirgū, kā arī palielināt informētību un veicināt spēju veidošanu attiecībā uz iespējām piekļūt kapitāla tirgū balstītam finansējumam. Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga un nodrošinātu ātru ieviešanu un pastāvīgu atbalstu tirgum, EKF vajadzētu būt iespējai paļauties uz pašreizējo programmas *InvestEU* pīlāra novērtēto konsultāciju partneru kopienu.

- (77.a) Lai atbalstītu EKF un tā politikas logu īstenošanu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izraudzīties un atbalstīt valstu kontaktpunktus. Komisijai būtu jāsadarbojas ar valstu kontaktpunktu tīklu, lai veicinātu sadarbību un atvieglotu pieredzes, zināšanu un paraugprakses apmaiņu nolūkā palielināt valstu kontaktpunktu sniegto pakalpojumu efektivitāti visā Savienībā. Valstu kontaktpunkti būtu jāpārvalda un jāfinansē dalībvalstīm. Dalībvalstīm vajadzētu būt rīcības brīvībai vēl vairāk paplašināt valsts kontaktpunktu pakalpojumus, aptverot valsts un vietējo līmeni. Valstu kontaktpunktiem vajadzētu būt iespējai sadarbībā ar EKF konsultācijām projektos, tīklu “ES – uzņēmējdarbībai” un citām struktūrām cita starpā sniegt pielāgotus uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus un priekšlikumu izvērtēšanas pakalpojumus, kas atbalsta pirmreizējos pieteikuma iesniedzējus, kā arī mērķorientētus atbalsta pakalpojumus stratēģiskās jomās, lai samazinātu šķēršļus ienākšanai tirgū un veicinātu sekmīgu dalību. Spēju veidošana, ko EKF ietvaros nodrošina valstu kontaktpunktiem, var ietvert tādas darbības kā apmācība, mācīšanās, darbsemināri un mentorēšana, lai uzlabotu to spējas nolūkā uzlabot atbalstu pieteikumu iesniedzējiem un ieinteresētajām personām. EKF politikas logu ietvaros var sniegt pielāgotu, ar konkrētām nozarēm saistītu atbalstu valstu kontaktpunktiem spēju veidošanai, piemēram, izmantojot tematiskus valstu kontaktpunktu tīklus, ja tas atbilst attiecīgā politikas loga konkrētajiem mērķiem.
- (78) MVU veido vairāk nekā 99 % no visiem uzņēmumiem Savienībā, nodrošina divas trešdaļas darbvietu un sniedz būtisku ieguldījumu jaunu kvalitatīvu darbvietu radīšanā visās nozarēs. Augoši uzņēmumi pastāv visās nozarēs un inovācijas spēju visos līmeņos. Savienības izaugsmes un inovācijas stimulēšana var notikt tikai tad, ja tiek atbalstīti daudzie augošie uzņēmumi Savienības MVU vidū. MVU ir būtiski, lai panāktu ekonomikas zaļo un digitālo pārkārtošanos, tostarp, lai sasniegtu klimatneitralitāti.

- (79) Tomēr piekļuve finansējumam ir ievērojams šķērslis MVU un it īpaši jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, jo savu izaugsmes plānu atbalstīšanā tie bieži vien ir atkarīgi no ārējā finansējuma. MVU saskaras ar tādiem papildu šķēršļiem inovācijai un izaugsmei, kuri tādā pašā mērā neietekmē lielākus uzņēmumus, piemēram, ar uzņēmējdarbības prasmju trūkumu, piekļuves tehnoloģiju infrastruktūras trūkumu, grūtībām aizsargāt intelektuālo īpašumu vai piekļūt eksporta tirgiem un vērtības ķēdēm, lai attīstītu to internacionalizācijas darbības.
- (80) Pierādījumi liecina, ka tiešs finansiālais atbalsts MVU nav pietiekams, lai atbalstītu to paplašināšanos, un ka tiem ir vajadzīgas īpašas konsultācijas Savienības līmenī, kuras tie izmanto. Konsultāciju sniegšana par vienotā tirgus noteikumiem, inovāciju un piekļuvi finansējumam veicina Savienības konkurētspēju. Turklāt uzņēmējdarbības atbalsts vietējā, reģionālā un valsts līmenī ir daudzveidīgs, un tam būtu arī jāsavieno mazāk attīstītie un tālākie reģioni. Pašreizējās Savienības iniciatīvas, piemēram, Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, Eiropas Klasteru kopdarbības platforma un Eiropas digitālās inovācijas centri, ir palīdzējušas novērst šo plaisu. Attiecīgi būtu jāizveido tīkls “ES – uzņēmējdarbībai”, kura pamatā ir Eiropas Biznesa atbalsta tīkls (*EEN*), Eiropas Klasteru kopdarbības platforma (*ECCP*) un citi tīkli, lai vienkāršotu un racionalizētu konsultāciju un partnerības pakalpojumus.

- (81) EKF būtu jāatbalsta MVU piekļuve finansējumam un jāstiprina Savienības MVU konkurētspēja divos galvenajos veidos, kas jāīsteno ar darba programmām. Pirmkārt, papildinoši tīklam “ES – uzņēmējdarbībai” EKF būtu jāveic arī papildu transversālas darbības, kas vērstas uz MVU konkurētspējas stiprināšanu. Otrkārt, EKF politikas logos būtu jāiekļauj īpašas MVU darbības, kas vērstas uz MVU stratēģiskās nozarēs, piemēram, prēmiju sistēmas MVU līdzdalības veicināšanai, lai sekmētu MVU inovāciju, izaugsmi un paplašināšanos. Vajadzētu būt iespējai piešķirt īpašu atbalstu MVU un mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību piekļuvei finansējumam un tā pieejamībai visās ekonomikas nozarēs, tostarp mikrofinansējumam, atbalstam sociālajiem uzņēmumiem. Turklāt elastīgai finanšu rīkkopai EKF ietvaros būtu jānodrošina, ka MVU var saņemt tāda veida atbalstu, kas vislabāk atbilst to vajadzībām visā to investīciju ciklā.
- (82) Lai vēl vairāk atbalstītu principus par vienkāršošanu un vieglu piekļuvi Savienības finansējuma iespējām labuma guvējiem, EKF būtu jāpiedāvā vienots portāls, kurā apkopota informācija par visām Savienības finansējuma iespējām un piekļuvi tam, un jāatbalsta citas darbības. Vienotajam portālam būtu jāatvieglo un jāpātrina piekļuve Savienības un citam finansējumam un investīcijām ar racionalizētu pieeju, vienlaikus par pamatu izmantojot Finansējuma un iepirkumu portālu, portālu *InvestEU*, portālu “Piekļuve finansējumam”, *STEP* portālu un citas attiecīgas platformas. Vienotajā portālā arī vajadzētu būt iespējai tieši pieteikties Savienības finansējuma iespējām, ko pārvalda Komisija.

- (83) [EKF ir jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX] ²⁹ [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un Savienības budžeta izpildes satvaru, arī noteikumus par Finanšu regulas 33. panta 2. punkta attiecīgi d) un f) apakšpunktā minēto būtiska kaitējuma neradīšanas principa un dzimumu līdztiesības principa viendabīgu piemērošanu, noteikumus par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumus par Savienības atbalsta portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumus, kā arī citus visām Savienības programmām piemērojamus horizontālus noteikumus, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību.]
- (83.a) Saskaņā ar Finanšu regulu un Snieguma regulu Komisijai būtu jāuzrauga EKF īstenošana un tā vispārējais sniegums, tostarp līdzdalības tendences un finansēto darbību ģeogrāfiskais sadalījums visā Savienībā saskaņā ar Snieguma regulas II pielikumu, un katru gadu jāinformē Eiropas Parlaments un Padome par programmas īstenošanas līmeni saskaņā ar Snieguma regulas 9. pantu. Būtu jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka īstenošanas perioda beigās tiek novērsta pārmērīga un noturīga ģeogrāfiskā koncentrācija, kas nav pamatota ar attiecīgo tehnoloģisko un rūpniecisko jaudu sadalījumu visā Savienībā. Komisijai būtu jāinformē EKF Vispārējā komiteja par snieguma uzraudzības rezultātiem un par visiem pasākumiem, kas veikti, ja tiek konstatēta pārmērīga un pastāvīga koncentrācija.
- (84) Strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē nesenā pieredze liecina, ka ir vajadzīga elastīgāka DFS un Savienības programmas. [Šajā nolūkā un saskaņā ar EKF mērķiem finansējumā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības, kas apzinātas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, Padomes secinājumos un Eiropas Parlamenta rezolūcijās, vienlaikus nodrošinot pietiekamu budžeta izpildes paredzamību.]

²⁹ OV L ..., .. lpp.

- (85) Lai sasniegtu EKF vispārējos un konkrētos mērķus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz EKF *InvestEU* instrumenta investīciju pamatnostādņu pieņemšanu un korekcijām budžeta garantijas maksimālajā summā un uzkrājumu likmē, kā arī attiecībā uz konkrētiem pasākumiem kosmosa politikas atbalstam. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³⁰. Jo īpaši tādēļ, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (86) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus EKF īstenošanai, izmantojot konkrētus pasākumus, kas izklāstīti darba programmās, kā arī konkrētus pasākumus kosmosa un aizsardzības industrijas politikas atbalstam, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011³¹.

³⁰ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13.–18. lpp.).

- (87) Darba programmas, ar kurām īsteno III–VIII nodaļu, un citi akti, ar kuriem īsteno tās pašas nodaļas, būtu jāpieņem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Būtu jāizmanto pārbaudes procedūra, lai pieņemtu konkrētus aktus, kas definēti šajā regulā, tai skaitā darba programmas, ar kurām īsteno darbības tādās jomās kā pāreja uz tīru enerģiju, veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika, digitālā līderība, noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos, ņemot vērā to, ka minētie akti būtu pilnībā jāatbalsta un tiem būtu jārada sinerģija ar dalībvalstu īstenotajām valsts un dalītās pārvaldības darbībām. Dažiem tehniska rakstura īstenošanas aktiem kosmosa jomā būtu jāizmanto konsultēšanās procedūra.
- (87.a) Lai nodrošinātu dalībvalstu pienācīgu pārstāvību, Komisijai būtu jācenšas pietiekami savlaicīgi pirms komiteju sastāvu sanāksmēm paziņot dalībvalstīm darba kārtības, kurās norādīti apspriežamie jautājumi un attiecīgā gadījumā jautājumi, par kuriem sanāksmēs notiks balsošana. Attiecīgā gadījumā attiecīgo komiteju sastāvu darba kārtībās būtu jāiekļauj atsevišķi punkti par sadarbīgu pētniecību un inovāciju.

- (88) Pienācīgi pamatotos gadījumos Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami īstenošanas akti, ja darba programma nav pieņemta vai ja tā ir jāpieņem paātrinātā veidā, lai nekavējoties reaģētu uz krīzi vai citām līdzīgām izņēmuma un pienācīgi pamatotām ārkārtas situācijām, ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ.
- (89) EKF aizstāj programmas, kas izveidotas ar Regulām (ES) 2021/522, (ES) 2021/694 ³², (ES) 2021/696 ³³, (ES) 2021/697 ³⁴, (ES) 2021/783 ³⁵, (ES) 2023/588 ³⁶, un ar to groza Regulu (ES) 2021/696, (ES) 2023/588 un (ES) 2025/2643. Šajā regulā atsauces uz attiecināmības kritērijiem saskaņā ar Regulu (ES) 2025/2643 būtu jāsaprot kā atsauces uz attiecīgajiem ekvivalentiem šajā regulā.

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu “Digitālā Eiropa” un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/783 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido vides un klimata pasākumu programmu (*LIFE*) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1293/2013 (OV L 172, 17.5.2021., 53. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/588 (2023. gada 15. marts), ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam (OV L 79, 17.3.2023., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. IEDAĻA

FONDA MĒRĶI UN STRUKTŪRA

1. pants

[Priekšmets]

1. [Ar šo regulu izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (“EKF”), tai skaitā īpašu programmu pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, kas minēta LESD 182. panta 3. punktā, un nosaka EKF mērķus, tā budžetu laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam, Savienības atbalsta veidus un noteikumus šāda atbalsta sniegšanai transversālās darbībās un īpašās politikas jomās, ko atbalsta EKF.
2. Šajā regulā nosaka:
 - a) logu “Pāreja uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācija”, ko īsteno, veicot II un IV nodaļā izklāstītās darbības, un kas palīdz sasniegt 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktos konkrētos mērķus;
 - b) logu “Veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika”, ko īsteno, veicot II un V nodaļā izklāstītās darbības, un kas veicina 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu;
 - c) logu “Digitālā līderība”, ko īsteno, veicot II un VI nodaļā izklāstītās darbības, un kas veicina 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu;

- d) logu “Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos”, ko īsteno, veicot II un VII nodaļā izklāstītās darbības, tai skaitā 1. punktā minēto īpašo programmu pētniecībai un inovācijai aizsardzības jomā, un kas veicina 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
3. Ar regulu arī izveido tiesisko regulējumu, kura mērķis ir nodrošināt piegādes drošību, novērst šķēršļus investīcijām un ražošanas sastrēgumpunktus un atbalstīt Savienības industriālās bāzes konkurētspēju.]

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:
- 1) “konsultāciju nolīgums” ir juridisks instruments, ar kuru Komisija un konsultāciju partneris precizē nosacījumus konsultatīvo pakalpojumu īstenošanai projektos;
 - 2) “konsultāciju partneris” ir atbalsttiesīgs darījuma partneris, piemēram, finanšu iestāde vai cits subjekts, ar kuru Komisija ir noslēgusi konsultāciju nolīgumu, lai īstenotu vienu vai vairākas konsultāciju iniciatīvas, kas nav ar Komisijas nolīgtu ārpakalpojumu sniedzēju vai izpildaģentūru starpniecību īstenotas konsultāciju iniciatīvas;
 - 3) “nodalījums” ir daļa no EKF *InvestEU* instrumenta, kā izklāstīts 24. panta 1. punktā, ko definē pēc to resursu izcelsmes, no kuriem tiek sniegts atbalsts;

- 4) “kontrolē” ir spēja tieši vai netieši izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu ar vienu vai vairāku tiesību subjektu starpniecību;
- 4.a) “aizsardzības ražojumi” ir jebkuri ar aizsardzību saistīti ražojumi, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/43/EK ³⁷ pielikumā, kā arī būvdarbi, piegādes un pakalpojumi, kas tieši saistīti ar minētajiem ražojumiem jebkādā to aprites cikla posmā Direktīvas 2009/81/EK 2. panta c) punkta nozīmē ³⁸;
- 5) “vadības izpildstruktūra” ir tiesību subjekta struktūrvienība, kas iecelta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas attiecīgā gadījumā atskaitās izpilddirektoram vai jebkurai citai personai, kurai ir līdzvērtīgas lemtāšanas pilnvaras, un kas ir pilnvarota noteikt tiesību subjekta stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību, un kas pārrauga un uzrauga vadības lēmumu pieņemšanu;
- 6) “EIB grupa” ir Eiropas Investīciju banka (EIB), tās meitasuzņēmumi un citas struktūras, kas izveidotas saskaņā ar 28. panta 1. punktu Protokolā Nr. 5 par Eiropas Investīciju bankas statūtiem (“EIB statūti”);
- 6.a) “ES klasificēta informācija” jeb “ESKI” ir jebkura informācija vai materiāli, kuriem piemērota ES drošības klasifikācija un kuru neatļauta izpaušana varētu izraisīt dažāda līmeņa apdraudējumu Savienības vai vienas vai vairāku tās dalībvalstu interesēm;

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/43/EK (2009. gada 6. maijs), ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem (OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- 6.b) “klasificēta iepriekš pastāvējusi informācija” ir jebkuri klasificēti materiāli vai nemateriāli dati, kas tiek glabāti pirms pievienošanās konkrētai darbībai un kas rakstiskā nolīgumā ir identificēti kā nepieciešami minētās darbības īstenošanai. Uz šādas informācijas ir valsts klasifikācijas marķējums vai ES klasifikācijas marķējums;
- 6.c) “klasificēta jaunradīta informācija” ir jebkurš materiāls vai nemateriāls klasificēts rezultāts, kas radīts, veicot konkrētu darbību saskaņā ar šo regulu;
- 7) “garantijas nolīgums” vai “iemaksu nolīgums” ir nolīgums, kas noslēgts starp Komisiju un īstenošanas partneri attiecībā uz atbalsta īstenošanu saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu;
- 8) “sevišķi svarīgas sabiedrības intereses” 20. panta nolūkā ir sevišķi svarīgs iemesls Savienības atbalsta sniegšanai konkrētai darbībai vai darbību kopumam, jo tas ir skaidrs un būtisks ieguldījums 3. pantā noteikto EKF politikas mērķu sasniegšanā, ja darbībai ir stratēģiska ietekme un ja Savienības atbalsta neesība vai kavēšanās varētu radīt būtisku risku Savienības konkurētspējai, un tas pamato paātrinātu un vienkāršotu noteikumu piemērošanu piešķiršanai;
- 9) “īstenošanas partneris” ir subjekts, kas netiešā pārvaldībā īsteno atbalstu saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu;
- 10) “svarīgi projekti visas Eiropas interesēs” (*IPCEI*) ir projekti, kas atbilst visiem kritērijiem, kuri noteikti Komisijas paziņojumā par kritērijiem, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs, vai jebkurā turpmākā minētā paziņojuma pārskatīšanā;

- 11) “investīciju cikls” ir to publiskā un privātā sektora finansiālā atbalsta un politikas atbalsta mehānismu nepārtrauktība, kurus sniedz saņēmējiem visā tā attīstības ķēdē, tai skaitā visaptverošs darbību kopums, kas saistīts ar finanšu resursu piešķiršanu un atbalsta sniegšanu inovācijas un ekonomikas izaugsmes veicināšanai. Tas ietver (bet neaprobežojas ar) uzsākšanu no fundamentālo un lietišķo pētījumu posmiem, virzību pa izvēšanas posmiem, rūpniecisko ieviešanu un kulmināciju – pilna mēroga ražošanu, industriālo briedumu un internacionalizāciju;
- 12) “finansēšanas un investīciju darbības” vai “finansēšanas vai investīciju darbības” ir darbības, ar kurām galasaņēmējiem tieši vai netieši piešķir finansējumu, izmantojot finanšu produktus, kuras veic:
- a) īstenošanas partneris savā vārdā un kuras tas nodrošina saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem, politikas nostādnēm un procedūrām, un attiecībā uz kurām tiek veikta uzskaitē īstenošanas partnera finanšu pārskatos vai kuras attiecīgā gadījumā tiek norādītas minēto finanšu pārskatu piezīmēs;
 - b) *InvestEU* finanšu instrumenta kontekstā – darbības, kuras īstenošanas partneris nodrošina attiecīgi savā vārdā vai savā vārdā, taču pārstāvēt Komisiju;
- 13) “tiesību subjekti” ir fiziska vai juridiska persona, kas izveidota un par tādu atzīta saskaņā ar Savienības, valstu vai starptautiskajām tiesībām, tai skaitā Eiropas bruņojuma programmu struktūras (*SEAP*), kas izveidotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2025/2643 ³⁹ un kam ir juridiskas personas statuss un spēja rīkoties savā vārdā, īstenot tiesības un uzņemt pienākumus, vai subjekts, kam nav juridiskas personas statusa, kā minēts Finanšu regulas 200. panta 2. punkta c) apakšpunktā;

³⁹ OV L, 2025/2643, 29.12.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>.

- 14) “politikas logs” ir mērķjoma EKF rīkkopas atbalstam, kā noteikts 3. panta 2. punktā;
- 15) “iepirkums pirmskomercializācijas posmā” ir tādu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums, kuri ietver riska un ieguvumu dalīšanu atbilstoši tirgus nosacījumiem, ja pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums ir skaidri nošķirts no gatavo izstrādājumu ieviešanas komerciālos apjomos;
- 16) “konsultācijas projektos” ir konsultācijas, ar kurām atbalsta investīcijas, tai skaitā spēju veidošanas un tirgus attīstības darbības, un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumus, ko sniedz konsultāciju partneri, ārēji pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem Komisija noslēgusi līgumus, vai ar izpildaģentūru starpniecību;
- 17) “konkurētspējas zīmogs” ir kvalitātes zīme, ko piešķir priekšlikumam, kurš iesniegts uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, un kas parāda, ka priekšlikums atbilst visām kvalitātes prasībām, kādas noteiktas piešķiršanas procedūrā;
- 18) “mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums” ir subjekts, kas definēts Komisijas Ieteikuma 2025/3500 ⁴⁰ pielikumā;
- 19) “mazais un vidējais uzņēmums” jeb “MVU” ir mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums, kas definēts Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ⁴¹ pielikuma 2. pantā;
- 20) “ieinteresētās personas” ir personas, grupas vai organizācijas, kuras skar programmas īstenošana un kuras var iesaistīt programmas īstenošanā;

⁴⁰ Komisijas Ieteikums (2025. gada 21. maijs) par mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu definīciju.

⁴¹ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- 21) “infrastruktūra” ir visi fiziskie un virtuālie elementi, kas nepieciešami pakalpojumu un saimniecisko darbību sniegšanai, tai skaitā tīkli un aktīvi, kā arī ar infrastruktūru saistītie mobilie aktīvi, izņemot 21.aa punktā minētos remontam paredzētos mobilos aktīvus, kas veicina dekarbonizāciju, noturību, efektivitāti, digitalizāciju un sadarbību;
- 21.aa) “divējāda lietojuma transporta un loģistikas spējas” ir spējas, ko var izmantot gan civilā, gan militārā transporta vajadzībām; savukārt “transporta spējas” ir jebkuras preces, transportlīdzekļi vai personāls (atsevišķi vai kopā), kas var atvieglot, padarīt iespējamās un veikt militārā transporta operācijas, kā arī mobilie aktīvi stratēģiskas divējāda lietojuma infrastruktūras remontam; “loģistikas spējas” ir personāls, aprīkojums un pakalpojumi, kas var atvieglot, veicināt un īstenot loģistikas atbalstu, tostarp degvielas, krājumu un citu būtisku preču uzglabāšanu un izplatīšanu;
- 21.a) “dinamiskā pieejamības pārvaldība” ir aizsardzības ražojumu savlaicīga nodrošināšana tādā vietā un tādos pieejamības līmeņos, par ko panākta vienošanās, kā arī tādu pieejamības risku pārvaldība, kas varētu izpausties kā attiecīgā aizsardzības ražojuma trūkums; šajā kontekstā “pieejamība” nozīmē, ka aizsardzības ražojums spēj nevainojami darboties definētos apstākļos un ir gatavs lietošanai, kad tas ir vajadzīgs;

- 21.b) “aizsardzības ražojumu apkope” ir visas darbības, ko veic nolūkā nodrošināt aizsardzības ražojuma gatavību un spēju darboties, konkrēti, darbības, ko veic nolūkā aprīkojumu līdz tā izmantošanas beigām saglabāt konkrētā stāvoklī vai atjaunot līdz konkrētam stāvoklim, tostarp gatavība misijai, ilgmūžība un jaunināšana, pielāgošana un specializācija, inspekcija, kapitālais remonts, testēšana, apkalpošana, modifikācijas, klasifikācija atbilstoši funkcionālajai izmantojamībai, remonts, atgūšana, pārbūve, labošana, utilizācija un “kanibalizācija”;
- 21.ba) “aizsardzības ražojuma aprites cikls” ir visi iespējamie aizsardzības ražojuma secīgie posmi no pētniecības un izstrādes līdz izņemšanai no ekspluatācijas un likvidēšanai;
- 21.c) “koordinācijas un atbalsta darbība” ir darbība, kuras mērķis ir spēju veidošana, informācijas un zināšanu izplatīšana un izpratnes veicināšana.

3. pants

Mērķi

1. EKF vispārīgais mērķis ir stiprināt Eiropas konkurētspēju, veicināt produktivitātes pieaugumu un Savienības stratēģisko autonomiju, noturību un drošību, atbalstot investīcijas, kas sniedz Savienības pievienoto vērtību tās iekšējā tirgū, jo īpaši stratēģiskās nozarēs un tehnoloģijās, kā arī inovatīvos risinājumos, visā investīciju ciklā:
 - a) nodrošinot Savienības investīciju tehnoloģisko, ekonomisko, sociālo un vidisko ietekmi, arī attīstot revolucionāru un pakāpenisku inovāciju, un jaunas, progresīvas, divējāda lietojuma un stratēģiskas tehnoloģijas ar ievērojamu ekonomisko potenciālu, tostarp, palielinot produktivitāti un attīstot un paātrinot to ražošanu un rūpniecisko ieviešanu un ieviešanu tirgū;

- b) samazinot vai novēršot Savienības stratēģiskās atkarības un stiprinot Savienības noturību, suverenitāti un ekonomisko un enerģētisko drošību, tostarp, dažādojot avotus un tirgus, apritīgi izmantojot resursus, atbalstot Savienības stratēģisko tehnoloģiju ražošanas palielināšanu un izveidojot, stiprinot un aizsargājot kritiski svarīgas Savienības vērtības ķēdes un infrastruktūru, tostarp pret visa veida draudiem, kas ietver kiberdraudus un hibrīddraudus, piemēram, sabotāžu un dezinformāciju;
- c) pievērsties tirgus nepilnībām un neoptimālām investīciju situācijām, jo īpaši, piesaistot privāto kapitālu un institucionālos investorus, kā arī publisko finansējumu samērīgā veidā, nodrošinot papildīgumu, izvairoties no dublēšanās un neizstumjot citus privātos vai publiskos investorus, un darbojoties kā integrētai platformai mērķtiecīga finansiālā atbalsta sniegšanai uzņēmumiem visos attīstības posmos, tostarp tiem, kas aktīvi nodarbojas ar ražošanu, rūpniecisko izvēršanu un izvēršanu tirgū;
- d) veicinot Savienības kapitāla tirgu integrāciju saskaņā ar mērķi nodrošināt uzkrājumu un investīciju savienību, tai skaitā rīkus tam, lai novērstu Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotību, likvidētu šķēršļus, radītu stimulus privātām investīcijām un dažādotu un stiprinātu finansējuma avotus Savienības uzņēmumiem visās dalībvalstīs, tostarp tajās, kurās ir mazāk attīstīti kapitāla tirgi;
- e) saskaņojot pētniecību, inovāciju un rūpniecības politikas atbalstu, lai Savienības pētniecības izcilību pārvērstu Savienības rūpniecības spēkā globālajos tirgos un nodrošinātu ražošanas nākotni Eiropā, vienlaikus veicinot inovatīvu Eiropas ekonomiku;

- f) attīstot un stiprinot Savienības pārrobežu un kritisko infrastruktūru, kas ir būtiska Savienības konkurētspējai, stratēģiskajai neatkarībai un noturībai, jo īpaši enerģētikas, transporta, tostarp militārā transporta, digitālās, drošības, aizsardzības, kosmosa, ūdens un sociālās infrastruktūras un saistīto datu un pakalpojumu jomā;
- g) stiprinot Savienībā iedibināto MVU un mazo vidējas kapitalizācijas uzņēmumu konkurētspēju un to spēju augt un paplašināties, jo īpaši, uzlabojot to piekļuvi finansējumam, tai skaitā privātajām investīcijām, mikrofinansējumam un atbalstam sociālajiem uzņēmumiem, kā arī atvieglojot to piekļuvi Savienības finansējumam, paredzot ātrākas, vienkāršotas un saskaņotas procedūras un samazinot to ziņošanas slogu un nodrošinot tā samērīgumu;
- h) veicinot kvalitatīvas darbvietas un pievēršoties tādu prasmju trūkumam, kas ir kritiski svarīgas visu veidu nodarbinātībai Savienības konkurētspējai stratēģiski svarīgās nozarēs, veicot gan horizontālas investīcijas, gan investīcijas primāri specifiskās prasmēs, veicinot prasmju pieejamību nākotnes jaunajās tehnoloģijās un cenšoties papildināt investīcijas ar investīcijām prasmēs;
- i) nodrošinot vienotā tirgus integrāciju un apvienojot Savienības pilno konkurētspējas potenciālu, tostarp, katrā investīciju cikla posmā atbalstot iniciatīvas, kas, visticamāk, radīs ievērojamu inovācijas, produktivitātes un drošības pieaugumu ar pozitīvu plašāku ietekmi uz vienoto tirgu un Savienības iekšējo vērtības ķēžu noturību;
- k) nodrošinot taisnīgu pārkārtošanos uz ilgtspējīgu, dekarbonizētu un digitālu ekonomiku, kas ir taisnīga un atbalsta darba ņēmējus un kopienas, sniedzot ieguldījumu biodaudzveidības un cilvēka veselības aizsardzībā;
- ka) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politiku izstrādei, īstenošanai un pārraudzībai.

2. Saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem vispārīgajiem mērķiem EKF konkrētie mērķi ir šādi:
- a) attiecībā uz atbalstu pārejai uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizāciju konkrētie mērķi ir:
 - i) atbalstīt Eiropas rūpniecības dekarbonizāciju, tai skaitā atbalstīt MVU un energoietilpīgās nozares, tīro tehnoloģiju ražošanu un tās piegādes ķēdes un ražošanas palielināšanu, kā arī saistītās investīcijas infrastruktūrā, un veicināt pāreju uz ilgtspējīgu, apritīgu, energoefektīvu, ūdens un resursu ziņā efektīvu, klimatneitrālu, dabai labvēlīgu un noturīgu ekonomiku, tostarp, īstenojot vides politiku, un tehnoloģiski neitrālā veidā;
 - ii) veicināt pīrmtirgus tīriem produktiem, pakalpojumiem, procesiem un tehnoloģijām;
 - iii) ieviest dekarbonizācijas un apritīgas tehnoloģijas un citus risinājumus rūpniecības procesos un darbībās;
 - iv) dekarbonizēt energoapgādi, veicināt energoefektivitāti, ieviest atjaunīgās un tīrās enerģijas risinājumus, attīstīt energosistēmas elastību, panākt enerģētikas un transporta infrastruktūru un sistēmu attīstību, noturību, integrāciju un digitalizāciju, veicināt viedo mobilitāti, atjaunīgās un mazoglekļa degvielas un elektrifikāciju, kā arī veicināt ilgtspējīgu zilo ekonomiku;
 - v) izstrādāt inovatīvus dabā balstītus un apritīgus uzņēmējdarbības modeļus un pieprasījuma puses risinājumus tīrām un dekarbonizētām ēkām, transportam un rūpniecībai un palielināt sabiedrības klimatnoturību;

- b) attiecībā uz atbalstu veselībai, biotehnoloģijām, lauksaimniecībai un bioekonomikai:
- i) attiecībā uz atbalstu veselībai – konkrētie mērķi ir veicināt inovāciju un konkurētspēju veselības nozarē cilvēku un sabiedrības labā visā Savienībā, vienlaikus nodrošinot inovācijas pārvēršanu praksē, piegādes drošību un industriālo jaudu un spēju, kas vajadzīga, lai risinātu sabiedrības veselības izaicinājumus un nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus nākotnē; uzlabot un aizsargāt sabiedrības un iedzīvotāju veselību, par prioritāti nosakot veselības veicināšanu un slimību profilaksi, izstrādāt labāku diagnostiku un ārstēšanu visā dzīves laikā, izmantojot pieeju “veselība visās politikas jomās” un “viena veselība”, un stiprinot veselības aprūpes sistēmu un sabiedrības veselības iestāžu inovāciju, sagatavotību, ilgtspēju un noturību;
 - ii) attiecībā uz atbalstu biotehnoloģijām – konkrētie mērķi ir veicināt biotehnoloģisku risinājumu, tostarp zāļu, medicīnisko ierīču, *in vitro* diagnostikas medicīnisko ierīču un medicīnisko pretlīdzekļu inovāciju, izstrādi un mērogojamu ražošanu un ieviešanu, pieejamību un piekļūstamību;
 - iii) attiecībā uz atbalstu bioekonomikas politikai – konkrētie mērķi ir veicināt inovatīvu un konkurētspējīgu bioekonomiku Savienībā, tai skaitā biobāzētu materiālu un produktu, bioražošanas, inovatīvu pārtikas produktu un biobāzētu ķīmikāliju jomā; tostarp atbalstīt MVU, jaunuzņēmumus un augošus uzņēmumus, veicināt bioekonomikas inovāciju, tostarp tādu, kuru pamatā ir starpnozaru progresīvā biotehnoloģija un biobāzēti risinājumi, izstrādi, mērogojamu ražošanu un ieviešanu, pieejamību un piekļūstamību;

- iv) attiecībā uz atbalstu lauksaimniecībai un pārtikas nodrošinājumam – konkrētais mērķis ir veicināt lauksaimniecības, pārtikas sistēmu (tostarp pārtikas pārstrādes), zivsaimniecības, akvakultūras, mežsaimniecības, lauku un piekrastes teritoriju konkurētspēju, inovāciju, ilgtspēju un noturību un atbalstīt to lomu klimata, vides un biodaudzveidības krīžu mitigācijā, kā arī dzīvnieku veselības un augu veselības aizsardzībā;
- c) attiecībā uz atbalstu digitālajai līderībai – konkrētie mērķi ir veicināt digitālās nozares inovāciju, konkurētspēju un suverenitāti konkurētspējīgai un drošai Savienībai, nododot tās ieguvumus iedzīvotājiem un sabiedrībai, publiskās pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem visā Savienībā. Tas cita starpā ietver visaptverošu un stratēģisku atbalstu digitālajai nozarei un vērtības ķēdēm visā to apjomā, tostarp atbalstu jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un MVU, īpašu uzmanību pievēršot svarīgākajām digitālajām jomām, kas cita starpā ietver mākslīgo intelektu, augstas veiktspējas datošanu un datu tehnoloģijas un infrastruktūras, kvantu tehnoloģijas un infrastruktūras, pusvadītājus, progresīvos materiālus, programmatūras tehnoloģijas un pakalpojumus, paplašināto realitāti un virtuālās pasaules, platformas un medijrelevantas tehnoloģijas, robotiku, aditīvās un digitālās ražošanas tehnoloģijas un procesus, savienojamības tehnoloģijas un infrastruktūras, digitālās infrastruktūras un pakalpojumus, piemēram, digitālo identitāti un uzticamības pakalpojumus un sadarbībspējīgas digitālās tehnoloģijas, kibernetiķi, un jaunas un topošas digitālās tehnoloģijas, kā arī starpnozaru digitālās tehnoloģijas un lietojumus, tostarp tādus, kuriem ir divējāda lietojuma potenciāls, jo īpaši:

- i) izstrādājot un veidojot ilgtspējīgas digitālās pamattehnoloģijas;
 - ii) veidojot pievilcīgas, konkurētspējīgas, drošas un noturīgas digitālās ekosistēmas un stiprinot piegādes drošību;
 - iii) veidojot, izstrādājot, modernizējot, pabeidzot un izvēršot mūsdienīgas un ilgtspējīgas digitālās lietotnes, infrastruktūras un pakalpojumus, tostarp Eiropas digitālos tīklus;
 - iv) atbalstot publiskā un privātā sektora digitālo pārveidi un sadarbību;
 - v) atbalstot padziļinātu digitālo prasmju, tostarp kibernetikas prasmju, attīstību;
 - vi) atbalstīt attiecīgu Savienības tiesību aktu un politiku izstrādi, īstenošanu, uzraudzību un izpildes panākšanu;
 - vii) uzlabot kibernetikas augsto līmeni Savienībā; un
 - viii) atbalstīt kultūras un radošo industriju un nozaru inovācijas un konkurētspējas potenciālu;
- d) attiecībā uz atbalstu noturībai un drošībai, aizsardzības industrijai un kosmosam” – konkrētie mērķi ir šādi:
- 1) attiecībā uz noturīgām kritiski svarīgo izejvielu vērtības ķēdēm – konkrētais mērķis ir stiprināt Eiropas stratēģisko autonomiju, ekonomisko drošību un Savienības rūpniecības noturību:
 - a) stiprinot kritiski svarīgo izejvielu piegādes ķēdes dažādos posmus, tostarp Savienības spēju kritiski svarīgo izejvielu izpētē, ieguvē, pārstrādē, reģenerācijā, atkalizmantošanā un reciklēšanā;

- b) dažādojot piegādes avotus un tirgus;
 - c) uzlabojot šādu produktu savlaicīgu pieejamību, tostarp, samazinot to piegādes izpildes laiku, rezervējot ražošanas laika nišas vai veidojot produktu, starpproduktu vai kritiski svarīgo izejvielu krājumus;
- 2) attiecībā uz atbalstu Eiropas aizsardzības tehnoloģiskajai un industriālajai bāzei (*EDTIB*) – konkrētie mērķi ir šādi:
- a) Savienības un dalībvalstu aizsardzības industriālās gatavības veicināšana, stiprinot *EDTIB* ilgtermiņa konkurētspēju, reaģētspēju un noturību, tai skaitā jaunuzņēmumu, augošu uzņēmumu un MVU atbalstīšana un inovatīvas ES aizsardzības industriālās ekosistēmas veicināšana;
 - b) aizsardzības ražojumu un tehnoloģiju, tai skaitā revolucionāru aizsardzības tehnoloģiju, sadarbīga pētniecība un izstrāde;
 - c) sadarbība visā aizsardzības aprīkojuma aprites ciklā, jo īpaši aizsardzības iepirkumos un Eiropas kopīgu interešu aizsardzības projektu izstrādē;
 - d) *EDTIB* pielāgošana strukturālām pārmaiņām, tostarp tās spēja nodrošināt aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi;
- 3) attiecībā uz ES kosmosa sistēmu un kosmosa politikas īstenošanu – konkrētie mērķi ir šādi:
- a) izstrādāt, attīstīt, izvērst, ekspluatēt un uzturēt kosmosa sistēmas, kas nodrošina kvalitatīvus un atjauninātus kosmosā balstītus datus, informāciju un pakalpojumus, apmierināt lietotāju vajadzības un drošības prasības un atbalstīt Savienības politiku, un nodrošināt minēto sistēmu un pakalpojumu attīstību;

- b) maksimāli palielināt sociālekonomiskos ieguvumus, ko sniedz ar kosmosu saistītas darbības, jo īpaši, veicinot inovatīvas un konkurētspējīgas Savienības kosmosa ekonomikas attīstību un kosmosa informācijas, datu un pakalpojumu ieviešanu, un atbalstot patiesa iekšējā tirgus izveidi kosmosa darbībām, tai skaitā sadarbīgu pētniecību un inovāciju kosmosa produktu un tehnoloģiju jomā un atbalstu jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un MVU, vienlaikus atbalstot uzņēmumu izaugsmi starptautiskā mērogā;
 - c) uzlabot visu kosmiskajā telpā veikto darbību drošumu, drošību un vidisko ilgtspēju;
 - d) veicināt Savienības kā globāla dalībnieka lomu kosmosa nozarē un kosmosa diplomātijā;
- 4) attiecībā uz atbalstu civilajai drošības nozarei – konkrētie mērķi ir stiprināt Eiropas civilās drošības nozares konkurētspēju un reaģētspēju šādās jomās:
- a) kritiskās un divējāda lietojuma infrastruktūras, kritisko vienību, tehnoloģiju, tostarp kritiskās energoinfrastruktūras, drošība un noturība;
 - b) risinājumi preču un personu kontrolei uz robežām;
 - ba) robežu aizsardzība, jūras drošība un muitas drošība;
 - c) civilā sagatavotība, prevencija un reaģēšanas spējas attiecībā uz drošības apdraudējumiem;
 - d) noziedzības, jo īpaši terorisma, vardarbīga ekstrēmisma, nopietnas un organizētās noziedzības un kibernetiskās noziedzības novēršana un apkarošana;
 - e) attiecīgo civilās drošības sektora galalietotāju, tostarp drošības jomas praktiķu, spēju stiprināšana.

4. pants

[Budžets]

1. [EKF īstenošanai paredzētais orientējošais finansējums laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim ir 234 300 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Orientējošais 1. punktā minētās summas sadalījums ir šāds:
 - a) 11 000 000 000 EUR darbībām, kas veicina 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu un ko jo īpaši īsteno, izmantojot transversālas darbības, piemēram, netematisku atbalstu no EKF *InvestEU* instrumenta, kas minēts II nodaļas 2. iedaļā; EKF konsultācijām projektos, MVU sadarbībai, prasmju pilnveidošanai un piekļuvei finansējumam, kā minēts III nodaļā;
 - b) 26 210 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
 - c) 20 393 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
 - d) 51 493 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
 - e) 125 204 000 000 EUR konkrētajiem mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā.
3. Budžeta saistības aktivitātēm, kas ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
4. Savienības budžetā pēc 2034. gada var iekļaut apropriācijas, lai segtu izdevumus, kas nepieciešami 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, dodot iespēju pārvaldīt darbības, kuras nav pabeigtas līdz šā panta 1. punktā minētā laikposma beigām, kā arī izdevumus, kas sedz kritiski svarīgas operacionālās darbības un pakalpojumus.

5. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 5. pantā minētos papildu resursus var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga EKF īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas un komunikācijas aktivitātēm, arī korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot EKF.]

2. IEDAĻA

VIENOTAIS NOTEIKUMU KOPUMS

5. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras, trešās valstis, starptautiskas organizācijas, starptautiskas finanšu iestādes vai citas trešās personas var darīt pieejamas papildu finanšu iemaksas vai nefinansiālus ieguldījumus EKF vai jebkuram no tā konkrētajiem mērķiem, kas noteikti 3. panta 2. punktā, tostarp konkrētas iemaksas EKF *InvestEU* instrumenta budžeta garantijā un finanšu instrumentos, kā minēts 21. pantā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Finanšu regulas 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.

2. Resursus, kas dalībvalstīm piešķirti dalītā pārvaldībā, pēc to pieprasījuma saskaņā ar Regulas (ES) [XXX] [NRPF regula] X. pantu var darīt pieejamus EKF. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) vai c) apakšpunktu. Minētie resursi papildina 4. pantā minēto summu, un tos izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas darītas pieejamas EKF saskaņā ar šo punktu, atbilstošās neizmantojās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām plāna nodaļām vai to pēctecēm.
3. [Visi ieņēmumi, ko rada darbības un komponenti saskaņā ar šīs regulas VII nodaļas 3. iedaļu, ir EKF vai tā pēcteča ārējie piešķirtie ieņēmumi Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē.]
4. [[No 2028. gada 1. janvāra / programmas sākuma datuma], atkāpjoties no Finanšu regulas 212. panta 3. punkta pirmās, otrās un ceturtās daļas, ieņēmumus, atmaksājumus un atgūtās summas no finanšu instrumentiem, kas finansēti no šīs regulas, tās priekšteces un Regulas (ES) 2021/523 IV pielikumā minētajiem finanšu instrumentiem, izmanto, lai sniegtu Savienības atbalstu no EKF. Atkāpjoties no Finanšu regulas 21. panta 3. punkta f) apakšpunkta un saskaņā ar tās 21. panta 5. punktu, šie resursi veido ārējos piešķirtos ieņēmumus EKF.]
5. [[No 2028. gada 1. janvāra / programmas sākuma datuma], atkāpjoties no Finanšu regulas 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta, jebkādu budžeta garantiju uzkrājumu pārpalikumu, kas izveidots ar Regulu (ES) 2015/1017[2] un (ES) 2021/523[3], var izmantot, lai sniegtu Savienības atbalstu no EKF. Šie resursi veido ārējos piešķirtos ieņēmumus EKF Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē.]

Alternatīva, kombinēta un kumulatīva finansēšana

1. EKF īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt arī citu iemaksu no EKF, ar noteikumu, ka minētās iemaksas nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Neskarot konkrētu noteikumu piemērošanu attiecībā uz atbalstu aizsardzības industrijas politikai, attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot jebkuras no Savienības programmām, kuras sniedz ieguldījumu, vienotu noteikumu kopumu, un var noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja Savienības iemaksas pamatā ir attiecināmās izmaksas, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.
2. Piešķiršanas procedūras EKF ietvaros var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu, kā arī Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interešu aizsardzība. Uz piešķiršanas procedūrām saskaņā ar EKF attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienotas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri var EKF darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 5. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās kopīgās piešķiršanas procedūras partneru pārstāvji var būt arī Finanšu regulas 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komisijas locekļi.

7. pants

Koordinācija attiecībā uz EKF un citām Savienības programmām

1. Komisija nodrošina Eiropas Konkurētspējas fonda, Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas un Inovāciju fonda stratēģisko saskaņotību un konsekventu īstenošanu.
2. Komisija un dalībvalstis atbilstīgi to attiecīgajiem pienākumiem veicina koordināciju un saskaņotību starp Eiropas Konkurētspējas fondu un valsts un reģionu partnerības plāniem attiecībā uz kopējām konkurētspējas prioritātēm izraudzītajās galvenajās jomās un projektos, kas tiek uzskatīti par stratēģiski svarīgiem un visas Eiropas interesēs esošiem.
3. EKF tiek īstenots sinerģijā un papildinoši ar fondu “Eiropa pasaulē” nolūkā atbalstīt globālo konkurētspēju, nodrošināt dažādus piegādes avotus un stiprināt Eiropas uzņēmumu eksporta potenciālu un iespējas, un ar citām Savienības programmām, tostarp Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, Vienotā tirgus un muitas programmu, *Erasmus+* un *AgoraEU*.

Konkurētspējas zīmogs

1. Gadījumos, kad darba programmā ir paredzēta iespēja piešķirt konkurētspējas zīmogu, to piešķir augstas kvalitātes priekšlikumiem vai darbībām, kas atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - a) tie ir novērtēti piešķiršanas procedūrā saskaņā ar EKF;
 - b) tie atbilst minētās piešķiršanas procedūras kvalitātes prasību minimumam; un
 - ba) tie atbilst visiem papildu nosacījumiem, kas var būt paredzēti darba programmā vai ar piešķiršanas procedūru saistītajos dokumentos.
3. Dalībvalstis var atbalstīt projektus, kam piešķirts konkurētspējas zīmogs, vai var sniegt atbalstu ar EKF starpniecību, darot EKF pieejamus papildu resursus saskaņā ar 5. panta 1. vai 2. punktu.
4. Neatkarīgi no 1. punkta konkurētspējas zīmogu piešķir tādiem stratēģiskiem projektiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos un atbilst 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

9. pants

Attiecināmība

1. Lai atbalstītu šīs regulas 3. pantā noteikto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu, saskaņā ar Finanšu regulu nosaka attiecināmības kritērijus, un tie attiecas uz visām piešķiršanas procedūrām saskaņā ar EKF.
2. Neskarot nekādus konkrētus nosacījumus vai ierobežojumus, kas paredzēti katrā politikas logā vai komponentā, un ievērojot 10. pantu, viena vai vairākas no šādām tiesību subjektu kategorijām var būt tiesīgas saņemt Savienības atbalstu piešķiršanas procedūrās saskaņā ar EKF tiešā un netiešā pārvaldībā:
 - a) subjekti, kas iedibināti dalībvalstī vai aizjūras zemēs un teritorijās;
 - b) asociētā valstī iedibināti subjekti;
 - c) starptautiskas organizācijas;
 - d) citi subjekti, kas iedibināti neasociētās trešās valstīs, tikai, ja šādu subjektu finansējums ir būtisks darbības īstenošanai un veicina 3. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu, jo īpaši konkrētos gadījumos, kas skar Savienības stratēģisko autonomiju un ekonomiskās drošības intereses.

3. Papildus Finanšu regulas 168. panta 2. un 3. punkta noteikumiem šīs regulas 11. panta 1. punktā minētās asociētās trešās valstis un starptautiskās organizācijas attiecīgā gadījumā var piedalīties jebkādos iepirkuma mehānismos, kas paredzēti Finanšu regulas 168. panta 2. un 3. punktā, un gūt no tiem labumu. Asociētajām trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām *mutatis mutandis* piemēro noteikumus, kas dalībvalstīm piemērojami, ievērojot Finanšu regulas 168. pantu.
4. Piešķiršanas procedūrās saskaņā ar EKF par attiecināmām atbalsta saņemšanas nolūkos neuzskata šādas darbības:
 - a) darbības, kas ir aizliegtas ar Savienības tiesību aktiem, piemērojamiem starptautiskajiem tiesību aktiem vai valsts tiesību aktiem visās dalībvalstīs; vai
 - b) darbības, kas jau ir pilnībā finansētas no citiem publiskiem vai privātiem avotiem.
- 4a. Saskaņā ar Finanšu regulas 136. pantu drošības apsvērumu dēļ augsta riska piegādātājiem piemēro atbilstības ierobežojumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.
5. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk precizēt šajā regulā noteiktos attiecināmības kritērijus.
6. Trešo valstu vai starptautisku organizāciju pārstāvji nepiedalās apspriedēs par attiecināmības kritērijiem.

Piešķiršanas kritēriji

1. Saskaņā ar Finanšu regulu piešķiršanas kritēriji, kas noteikti 15. pantā minētajās darba programmās vai uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, attiecīgā gadījumā atspoguļo 3. panta 1. punktā minētos vispārīgos mērķus, un to pamatā ir šādi principi:
 - a) iesniegto priekšlikumu kvalitāte, ņemot vērā mērķus un prioritātes, kas noteikti uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus. Kvalitātes kritēriji ietver tādus elementus kā tehniskā vērtība, inovatīvās un funkcionālās īpašības un spēja nodrošināt gaidītos rezultātus;
 - b) priekšlikumu gaidāmo rezultātu ietekme uz uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus noteikto mērķu un prioritāšu sasniegšanu, jo īpaši, koncentrējoties uz Savienības pievienoto vērtību, ieguldījumu konkurētspējā, produktivitātē un noturībā, un to, cik lielā mērā projekts var pārvarēt finansiālus šķēršļus, piemēram, tirgus finansējuma trūkumu vai neoptimālas investīciju situācijas; un
 - c) priekšlikumu spēja atbalstīt konkrētas darbības saskaņā ar III, IV, V, VI nodaļu un VII nodaļas 1., 3. un 4. iedaļu, attiecīgā gadījumā ņemot vērā minēto darbību būtību un mērķus.
2. Trešo valstu vai starptautisku organizāciju pārstāvji nepiedalās apspriedēs par piešķiršanas kritērijiem.
3. Šo pantu nepiemēro darba programmām, kas ir pieņemtas, lai īstenotu VII nodaļas 2. iedaļā paredzētās darbības.

[ES preference]

1. [EKF atbalsts ir vērsts uz stratēģisko tehnoloģiju un nozaru izstrādi un izmantošanu Savienībā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām. Lai aizsargātu Savienības stratēģiskās un ekonomiskās drošības intereses, kā arī drošību un kritiski svarīgos aktīvus un to sniegtos pakalpojumus, piešķiršanas procedūrās var piemērot jebkuru no 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.
2. Darba programmā, investīciju pamatnostādņēs vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var noteikt attiecināmības nosacījumus, kas nodrošina Savienības konkurētspēju, arī, ja tas ir nepieciešams un lietderīgi, Savienības ekonomisko interešu un autonomijas aizsardzību, tai skaitā ar preferenciāliem nosacījumiem, piemēram, ierobežojumiem vai stimuliem Savienības subjektiem, vienlaikus ierobežojot vienotā tirgus izkropļojumus. Šie attiecināmības nosacījumi var būt šādi:
 - a) dalības un darbības ierobežojumi, kas paredz, ka iesaistītajiem subjektiem jābūt iedibinātiem, jāizmanto iekārtas vai jāveic darbības dalībvalstīs un – attiecīgā gadījumā – citās atbilstīgajās valstīs. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo dalības un izpildes ierobežojumu piemērošanu;
 - b) nodošanas ierobežojumi, saskaņā ar kuriem EKF finansējuma saņēmēji darbības laikā vai piecus kalendāros gadus pēc darbības beigām nedrīkst no atbilstīgā dalībvalsts vai asociētās valsts uz neatbilstīgu trešo valsti tieši vai netieši nodot visas vai dažas darbības, rezultātus vai saistītās piekļuves un izmantošanas tiesības, tai skaitā piešķirt licences. Pretējā gadījumā Savienības finansējumu var samazināt un pilnībā vai daļēji atgūt. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo nodošanas ierobežojumu piemērošanu;

- c) piegādes un satura ierobežojumi, saskaņā ar kuriem EKF finansējuma saņēmējiem ir jānodrošina, ka darbībai tiek vismaz noteiktā apjomā izmantots vai iegūts aprīkojums, krājumi un materiāli vai to komponenti, ko nodrošina 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētie atbalsttiesīgie subjekti, izņemot gadījumus, kad minētās piegādes un materiālus nevar pamatoti iegūt no minētajiem atbalsttiesīgajiem subjektiem. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo piegādes un satura ierobežojumu piemērošanu;
 - d) kontroles ierobežojumi, kas paredz, ka EKF finansējuma saņēmējiem ir jāiegūst un/vai jāuztur spēja bez subjektu, kas nav atbalsttiesīgie subjekti, ierobežojumiem lemt par rezultātu radīšanu un izmantošanu, tai skaitā juridiskās pilnvaras un praktiskā spēja mainīt, aizstāt vai izņemt rezultātu komponentus, uz kuriem attiecas subjektu, kas nav atbalsttiesīgie subjekti, vai trešo valstu noteikti ierobežojumi. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūru, var sīkāk izklāstīt šo projektēšanas tiesību ierobežojumu piemērošanu.
3. Piešķiršanas procedūras, kas ietekmē drošību, aizsardzību vai sabiedrisko kārtību, jo īpaši attiecībā uz Savienības vai tās dalībvalstu stratēģiskajiem aktīviem un interesēm, ir jāierobežo saskaņā ar Finanšu regulas 136. pantu. Minētie atbilstības ierobežojumi jo īpaši var ietvert:
- a) attiecībā uz iesaistītajiem subjektiem – pārvaldības izpildstrukturū ierobežojumus un īpašumtiesību un kontroles ierobežojumus, kas ierobežo visu vai konkrētu subjektu dalību līdz tiem subjektiem, kuriem ir pārvaldības izpildstrukturā, kā arī īpašumtiesības un kontroli, ko īsteno dalībvalstīs un attiecīgā gadījumā citās atbilstīgās valstīs iedibinātas fiziskas vai juridiskas personas;

- b) attiecībā uz īstenotajām darbībām – izpildes vietas, iekārtu izmantošanas vai aprīkojuma ierobežojumus, kas ierobežo visu vai konkrētu darbību izmantošanu līdz tiem aktīviem, kuri atrodas vai kuru izcelsme ir dalībvalstīs un attiecīgā gadījumā citās atbilstīgās valstīs;
- c) attiecībā uz citiem drošības ierobežojumiem – drošības pārskatu un riska novērtējumu, drošības pielaižu, nodošanas un piekļuves tiesību ierobežojumus, tai skaitā licenču piešķiršanu, lai nodrošinātu pienācīgus aizsardzības pasākumus attiecībā uz visiem vai konkrētiem rezultātiem un citu informāciju, ko rada vai izmanto darbībā.]

11. pants

EKF asociētās trešās valstis

1. EKF var piedalīties turpmāk minētās trešās valstis, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas ar EKF pamata, saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem mērķiem, un tas attiecas uz:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekļēm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par EEZ, kā arī Eiropas mikrovalstīm (Andora, Monako, Sanmarīno un Vatikāns) – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti attiecīgajos nolīgumos;
 - b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;

- c) Eiropas kaimiņattiecību politikas aptvertajām valstīm – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
- d) citām trešām valstīm – saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā starptautiskā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā.

2. Šā panta 1. punktā minētie nolīgumi par dalību EKF:

- a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kura piedalās EKF, iemaksām un ieguvumiem;
- b) paredz noteikumus par piedalīšanos programmās, tai skaitā par to, kā aprēķināt finanšu iemaksas, ko veido darbības iemaksa un dalības maksa, EKF un tā vispārējo administratīvo izmaksu vajadzībām;
- c) nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz programmu;
- d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses;
- e) attiecīgā gadījumā nodrošina Savienības un tās dalībvalstu stratēģisko, drošības, aizsardzības un sabiedriskās kārtības interešu aizsardzību.

3. Šā panta 2. punkta d) apakšpunkta vajadzībām trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas prasīta Finanšu regulā un Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, un garantē, ka lēmumi, ar kuriem uzliek finansiālas saistības personām, kuras nav valstis LESD 299. panta nozīmē, kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi ir izpildāmi.
4. Saskaņā ar LESD 218. pantu var noslēgt atsevišķus īpašus nolīgumus par EKF darbībām, kas saistītas ar drošību un drošu pakalpojumu un kritiski svarīgu aktīvu sniegšanu Savienībai.

12. pants

Īstenošana un Savienības atbalsta veidi

1. EKF īsteno ar darba programmām saskaņā ar Finanšu regulas 110. pantam. Darba programmas ir gada vai daudzgadu. Atkarībā no īstenoto darbību būtības un mērķa priekšroku dod EKF īstenošanai ar daudzgadu darba programmām.
2. EKF īsteno saskaņā ar Finanšu regulu tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar subjektiem, kas minēti regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
3. Neskarot 53.a pantā paredzētos noteikumus, piešķiršanas procedūras saskaņā ar EKF atbilst EKF vispārīgajiem noteikumiem, kas izklāstīti šīs regulas I un II nodaļā un kas kolīzijas gadījumā prevalē pār jebkuriem citiem noteikumiem, kuri attiecas uz darbībām, vai turpmākiem īstenošanas aktiem.

4. Ja piešķiršanas procedūras saskaņā ar EKF attiecas uz vairāk nekā vienu konkrēto mērķi, kas noteikts 3. panta 2. punktā, darba programmā, uz kuras pamata piemērojamie noteikumi ir visatbilstīgākie attiecīgās darbības būtībai un konkrētajām iezīmēm un attiecīgā gadījumā kurš komponents ir dominējošais, var norādīt, ka piešķiršanas procedūra jāīsteno saskaņā ar noteikumiem par vienu no attiecīgajiem konkrētajiem mērķiem, kas noteikti šīs regulas IV–VII nodaļā, papildus Finanšu regulai un vispārīgajiem noteikumiem, kas paredzēti šīs regulas I un II nodaļā. Darbībām, uz kurām attiecas 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 2. punktā noteiktie mērķi, piemēro VII nodaļas 2. iedaļas noteikumus.
5. Saskaņā ar Finanšu regulas 192. pantu dotācijas piešķir atklātā konkursa procedūrā pēc tam, kad ir publicēti uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, izņemot gadījumus, kas norādīti minētās regulas 198. pantā, tostarp e) apakšpunktā.
6. Savienības atbalstu var sniegt jebkādā veidā, kas paredzēts Finanšu regulā, jo īpaši kā dotācijas, godalgas, iepirkumu, nefinanšu ziedojumus, budžeta garantijas vai finanšu instrumentus.
7. Ja Savienības atbalstu sniedz finanšu instrumentu vai budžeta garantijas veidā, tostarp apvienojumā ar citiem neatmaksājama atbalsta veidiem finansējuma apvienošanas darbībās, to īsteno saskaņā ar Finanšu regulas X sadaļu.

8. Ja Savienības finansējums tiek sniegts dotācijas veidā, tostarp, kombinējot apvienošanas darbībās ar citiem atmaksājama atbalsta veidiem, ko neatbalsta no Savienības budžeta, finansējumu sniedz saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu un tāda finansējuma veidā, kas nav saistīts ar izmaksām saskaņā ar Finanšu regulas 125. panta 1. punkta a) apakšpunktu, vai – vajadzības gadījumā un saskaņā ar minēto regulu – kā vienkāršotu izmaksu iespējas. Finansējumu var sniegt arī, atlīdzinot faktiskās attiecināmās izmaksas, ja darbības mērķus nevar sasniegt citādi vai ja šāds veids ir nepieciešams, lai nodrošinātu citus finansējuma avotus, tai skaitā finansējumu no dalībvalstīm.
9. Saskaņā ar Finanšu regulas 153. panta 3. punktu attiecībā uz darbībām, ar kurām īsteno pētniecības un inovācijas pasākumus, vērtēšanas komisija daļēji vai pilnībā var sastāvēt no neatkarīgiem ārējiem ekspertiem.
10. Iemaksas savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, kas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) [XXX] 30. pantā [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”], var segt risku, kas saistīts ar saņēmēju maksājamo summu atgūšanu, un tās uzskata par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulas 155. pantu. No atbalsta saņēmējiem nepieņem vai neprasa papildu garantiju vai nodrošinājumu.
11. Ja tas nepieciešams 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, EKF daļas var īstenot ar Eiropas partnerību starpniecību, ievērojot noteikumus, kas izstrādāti saskaņā ar Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas 11. pantu, un tās var identificēt un saskaņot ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm.

- 11.a Ja tas nepieciešams 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, atsevišķas EKF daļas var īstenot saskaņā ar Lēmumu (ES) 2022/2481 izveidoto daudzvalstu projektu satvarā, tostarp jo īpaši projektus, ko īsteno, izmantojot Eiropas digitālās infrastruktūras konsorcijs.
12. Papildus Finanšu regulas 132. pantā izklāstītajiem iemesliem piešķiršanas procedūras un no tām izrietošās juridiskās saistības paredz iespēju izbeigt juridiskās saistības, ja darbības mērķi, visticamāk, netiks sasniegti vispār vai netiks sasniegti noteiktajos termiņos vai ja darbība ir zaudējusi savu politisko nozīmi.

13. pants

ES klasificētas informācijas aizsardzība

1. Komisija aizsargā ES klasificētu informāciju (“ESKI”) saskaņā ar drošības noteikumiem, kas paredzēti Komisijas Lēmumā (ES, *Euratom*) 2015/444 ⁴².
2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka tā sniedz tāda paša līmeņa ESKI aizsardzības pakāpi, kādu nodrošina drošības noteikumi, kas paredzēti Padomes Lēmumā 2013/488/ES ⁴³.
- 2.a Ar ESKI var apmainīties tikai ar tām trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, kas ar Savienību noslēgušas nolīgumu par klasificētas informācijas apmaiņu un aizsardzību, kurš ir spēkā un piemērojams.
- 2.b Ievērojot 2.a punktu, fiziskai personai, kuras dzīvesvieta ir trešā valstī, vai juridiskai personai, kura iedibināta trešā valstī, var piešķirt piekļuvi ESKI, ja to uzskata par vajadzīgu, izskatot katru gadījumu atsevišķi, atbilstīgi šādas informācijas būtībai un saturam, saņēmēja nepieciešamībai zināt un tam, ciktāl tas sniedz priekšrocības Savienībai.

⁴² Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53.–88. lpp.).

⁴³ Padomes Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV [sr] L 274, [sr] 15.10.2013., 1.–50. lpp.).

- 2.c Ja līgumi vai dotāciju nolīgumi ir saistīti ar klasificētu informāciju vai ja šāda informācija tajos ir prasīta vai iekļauta, attiecīgās piešķirējas iestādes uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus precīzē pasākumus un prasības, kas nepieciešami šādas informācijas drošības garantēšanai vajadzīgajā līmenī.
- 2.d Lai aizsargātu ESKI, līgumslēdzējas vai piešķirējas iestādes nodrošina, ka darbuņēmēju vai labuma guvēju pienākumi attiecībā uz līgumu vai dotāciju nolīgumu izpildē izmantotās vai radītās ESKI aizsardzību ir minēto līgumu vai dotāciju nolīgumu neatņemama sastāvdaļa. Ar konkrēto līgumu un dotāciju saistītās drošības prasības izklāsta drošības aspektu vēstulē (“DAV”). Attiecīgā gadījumā konkrētās programmas vai projekta drošības prasības izklāsta programmas vai projekta drošības instrukcijās (“PDI”).
- 2.e Lai nodrošinātu, ka ESKI tiek klasificēta konsekventi, Komisija ar tādu drošības ekspertu palīdzību, kurus iecēlušas dalībvalstis vai asociētās valstis, kuru teritorijā labuma guvēji vai līgumslēdzēji ir iedibināti, izstrādā drošības klasifikācijas rokasgrāmatas.
3. Lai atvieglotu ESKI apmaiņu ar dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā citiem saņēmējiem, tostarp attiecīgajiem līgumslēdzējiem un labuma guvējiem, izmanto apmaiņas sistēmas, kuras kompetentā drošības akreditācijas iestāde ir akreditējusi ESKI aizsardzībai vajadzīgajā drošības klasifikācijas līmenī.
4. Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, kas iesaistītas Savienības budžeta izpildē, ir piekļuve informācijai, kas nav klasificēta un ir vajadzīga, lai veiktu piešķiršanas procedūras, līgumu vai dotāciju nolīgumu īstenošanas darbības, tostarp ziņošanu un maksājumus, kā arī lai veiktu pārbaudes, pārskatīšanas, revīzijas un izmeklēšanas.
- 4.a Piekļuve ESKI var būt tikai tām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, kuras ir izstrādājušas drošības noteikumus un procedūras ESKI apstrādei un glabāšanai, kas nodrošina aizsardzības līmeni, kurš ir līdzvērtīgs tam, ko attiecīgā gadījumā nodrošina Komisija vai Padome. Piekļuvi ESKI attiecīgā gadījumā piešķir tikai personai, kurai ir atļauts piekļūt ESKI attiecīgā līmenī, pamatojoties uz nepieciešamību zināt.

13.a pants

Piešķiršanas procedūru aizsardzība

1. Visos EKF piešķiršanas procedūru posmos, kas saistīti ar klasificētu informāciju, ar administratīvo informāciju, kura nav klasificēta un ir vajadzīga, lai izvērtētu, piešķirtu vai revidētu Savienības atbalstu, un kura attiecas tikai uz juridisko, finansiālo un procedūras informāciju, apstrāde notiek saskaņā ar šādiem noteikumiem:
 - a) uzskata, ka uz to attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu;
 - b) tā ir pieejama tikai saņēmējiem, kuriem ir nepieciešamība zināt;
 - c) tās elektronisko nosūtīšanu šifrē saskaņā ar nosūtītāja subjekta prasībām;
 - d) sakaru un informācijas sistēmas (KIS) lietotājus, kas apstrādā šādu informāciju, identificē, pirms tiem piešķir piekļuvi KIS, un autentificē tādā apliecinājuma līmenī, kas atbilst novērtētā riska līmenim;
 - e) to kontrolē atbildīgais turētājs.

3. IEDAĻA

PĀRVALDĪBA

13.b pants

EKF Vispārējās komitejas stratēģiskās padomdevējas funkcijas

1. EKF Vispārējā komiteja, kas minēta 83. panta 1. punkta a) apakšpunktā, papildus komitejas lomai Regulas (ES) 2011/182 nozīmē konsultē Komisiju un sniedz ieteikumus par:
 - a) EKF vispārējo stratēģisko virzību un prioritātēm, ņemot vērā šīs regulas 3. panta 1. punktā noteiktos vispārīgos mērķus;

- aa) ilgtermiņa konkurētspējas tendencēm, tirgus nepilnību jomām un neoptimālām investīciju situācijām;
 - b) atbalstu MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, tostarp attiecībā uz mazāk pieredzējušu subjektu dalības EKF veicināšanu;
 - c) dalībvalstu sadarbības veicināšanu, izmantojot iespējas, kas izriet no to valsts rūpniecības politikas mērķiem un prioritātēm, tostarp attiecībā uz pārrobežu sadarbību un līdzdalības paplašināšanu visā Savienībā;
 - ca) nepieciešamību pielāgot prioritātes mainīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem;
 - cb) saiknes stiprināšanu starp pētniecību, inovāciju un rūpniecības politiku nolūkā panākt integrētu pieeju visā investīciju ciklā.
2. EKF Vispārējā komiteja var arī apmainīties ar informāciju par jautājumiem, kas saistīti ar šo regulu.
- 2.a Savu padomdevējas funkciju pildīšanā, ievērojot šo regulu, EKF Vispārējā komiteja cita starpā ņem vērā ievirzi, kas iekļauta aktos, kuri pieņemti Eiropas pusgada satvarā, gada ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju, EKF Ieinteresēto personu padomes sniegtos ieteikumus un tematisko platformu ietvaros notikušo apspriešanos rezultātus.
3. Savā pirmajā sanāksmē padomdevējas statusā EKF Vispārējā komiteja, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, pieņem reglamentu, kas jāievēro, kad EKF Vispārējā komiteja pilda padomdevējas funkcijas.

4. EKF Vispārējās komitejas kā stratēģiskās padomdevējas sanāksmes notiek šādi:
- i) EKF Vispārējā komiteja, pildot padomdevējas funkcijas, rīko kārtējās sanāksmes vismaz reizi gadā un papildus pēc dalībvalstu vienkārša balsu vairākuma pieprasījuma. Komisija sasauca sanāksmes un sagatavo darba kārtību pēc apspriešanās ar EKF Vispārējās komitejas locekļiem atbilstīgi EKF Vispārējās komitejas padomdevējas funkcijām, ievērojot šo regulu un komitejas reglamentu. EKF Vispārējā komiteja tās padomdevējas statusā un komitejas stratēģiskais sastāvs saskaņā ar [Padomes Lēmuma – “Apvārsnis Eiropa” 2025/0544] 17.b pantu tā padomdevēja statusā rīko kopīgas sanāksmes, lai risinātu kopīgi svarīgus jautājumus, kas saistīti ar sadarbīgu pētniecību un inovācijas darbībām, ko finansē no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” II pīlāra komponenta “Konkurētspēja”.
 - ii) Papildus i) apakšpunktā aprakstītajām kārtējām sanāksmēm, pirms pirmo darba programmu sagatavošanas un trīs gadus pēc programmas sākuma EKF Vispārējā komiteja rīko piemērota līmeņa stratēģisku sanāksmi, lai sniegtu ieteikumus par EKF īstenošanas vispārējo stratēģisko virzību un prioritātēm atbilstīgi 3. pantā noteiktajiem mērķiem. Nolūkā risināt kopīgi svarīgus darba kārtības jautājumus, kas saistīti ar sadarbīgu pētniecību un inovācijas darbībām, ko finansē no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” II pīlāra komponenta “Konkurētspēja”, sanāksme kļūst par kopīgu sesiju ar komitejas stratēģisko konfigurāciju saskaņā ar [Padomes Lēmuma – “Apvārsnis Eiropa” 2025/0544] 17.b pantu tās padomdevējas statusā.

- iii) Lai sagatavotu ii) punktā minētās stratēģiskās sanāksmes, dalībvalstis spēj agrīnā posmā sniegt stratēģisku ieguldījumu attiecībā uz EKF vispārējo stratēģisko virzību, ņemot vērā visus būtiskos elementus, tostarp ilgtermiņa konkurētspējas tendences un tirgus nepilnību jomas. Komisija sagatavo EKF daudzgadu stratēģisko dokumentu par EKF vispārējo stratēģisko virzību un prioritātēm, aptverot arī sadarbīgu pētniecību un inovācijas darbības, ko finansē no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” II pīlāra komponenta “Konkurētspēja”, ņemot vērā dalībvalstu ieguldījumu, kā arī attiecīgā gadījumā attiecīgu analīzi un uz pierādījumiem balstītu citu ieinteresēto personu ieguldījumu. Šo dokumentu apspriež ii) punktā minētajās stratēģiskajās sanāksmēs.
- iv) Šīs regulas īstenošanā, neuzliekot saistības Komisijai, ņem vērā ieteikumus, kas izriet no diskusijām ii) punktā minētajās stratēģiskajās sanāksmēs.

14. pants

EKF Ieinteresēto personu padome

1. Tiek izveidota EKF Ieinteresēto personu padome.
2. EKF Ieinteresēto personu padomes locekļus ieceļ Komisija pārredzamā procesā un pēc atklāta uzaicinājuma izvirzīt kandidatūras vai izteikt ieinteresētību atkarībā no tā, kuru Komisija uzskata par piemērotāku. Ieceļot EKF Ieinteresēto personu padomes locekļus, Komisija ņem vērā vajadzību nodrošināt līdzsvaru attiecībā uz nozarēm, īpašu uzmanību pievēršot stratēģiskajām nozarēm, uz organizācijas veidu, tostarp privātajiem ieguldītājiem, nozares pārstāvjiem un pētniecības un inovācijas ekspertiem, piemēram, no akadēmiskajām aprindām, un uz izmēru, iekļaujot MVU pārstāvjus, uz speciālajām zināšanām, dzimumu, vecumu un ģeogrāfisko pārstāvību. Padomes locekļu pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var atjaunot vienu reizi. Padomes locekļi rīkojas godprātīgi un godīgi.

3. Komisija nosaka sīki izstrādātus noteikumus par EKF Ieinteresēto personu padomes atlasī un sastāvu, atalgojumu, reglamentu, interešu konfliktiem un konfidencialitāti. Minētie noteikumi ir EKF Ieinteresēto personu padomes locekļiem saistoši.
4. EKF Ieinteresēto personu padome, ko informē jauno tehnoloģiju novērošanas centrs, konsultē par EKF vispārējo virzību, sniedzot konsultācijas par šādiem aspektiem:
 - a) par ilgtermiņa konkurētspējas tendencēm un par tirgus nepilnību un neoptimālu investīciju situāciju jomām, kurām varētu pievērsties, īstenojot EKF;
 - b) par projektu stratēģisko portfeļu apzināšanu EKF darbībās un starp tām.

Nolūkā konsultēt, ievērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, EKF Ieinteresēto personu padome var būt dažādos uz politiku orientētos sastāvos.

- 4.a EKF Ieinteresēto personu padomes sniegtās konsultācijas dara zināmas 13.b pantā minētajai EKF Vispārējai komitejai.

14.a pants

Tematiskās platformas

Komisija dara pieejamas sadarbīgas tematiskās platformas, lai nodrošinātu, ka darba programmu izstrādē notiek apspriešanās ar ieinteresētajām personām. Tas var ietvert starptematisku apspriešanos, lai nodrošinātu saskaņotību starp darba programmām horizontālos jautājumos, jo īpaši attiecībā uz MVU.

Investīciju komiteja EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros

5. EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros izveido pilnībā neatkarīgu Investīciju komiteju (“Investīciju komiteja”).
6. Investīciju komiteja tiek sastādīta dažādos sastāvos, kas atbilst 1. panta 2. punktā noteiktajiem četriem politikas logiem. Veidojot katru sastāvu, tiek nodrošināts, ka ir pārstāvētas plašas speciālās zināšanas par ekonomikas un tehnoloģiju nozarēm, uz kurām attiecas konkrētais politikas logs, kā arī par ģeogrāfiskajiem tirgiem Savienībā un globālajām vērtības ķēdēm. Investīciju komitejā tiek ievērots dzimumu līdzsvars.
- 6.a Investīciju komiteja veic savus pienākumus objektīvi un vienīgi EKF interesēs. Investīciju komitejas locekļi neprasa vai nepieņem norādījumus no īstenošanas partneriem, Savienības iestādēm, dalībvalstīm vai jebkādām citām publiskām vai privātām struktūrām.
7. Investīciju komiteja izskata priekšlikumus par finansēšanas un investīciju darbībām, kas var izpausties kā pamatdarbības, ko īstenošanas partneri iesnieguši segumam saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu, un pārbauda to atbilstību piemērojamiem EKF *InvestEU* instrumenta noteikumiem un prasībām, kas noteiktas Finanšu regulas 212. panta 2. punkta a) apakšpunktā, ņemot vērā pakļautību riska līmenim, kas ir augstāks par to, ko privātie finanšu dalībnieki ir spējīgi vai vēlas pieņemt, kā arī b) un d) apakšpunktā noteiktās prasības. Veicot izskatīšanu, Investīciju komiteja ņem vērā 3. pantā noteiktos mērķus un investīciju pamatnostādnes. Pēc izskatīšanas Investīciju komiteja lemj par ierosināto finansēšanas un investīciju darbību apstiprināšanu segumam saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu.

- 7.a Komisija nosaka sīki izstrādātus noteikumus par Investīciju Komitejas atlasī un sastāvu, atalgojumu, reglamentu, interešu konfliktiem un konfidencialitāti.

14.c pants

Konsultatīvā padome EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros

- 7.aa EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros izveido Konsultatīvo padomi (“Konsultatīvā padome”).
8. Konsultatīvajā padomē ir pa vienam katra īstenošanas partnera pārstāvim un pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts. Konsultatīvā padome pārskata EKF *InvestEU* instrumenta darbības rezultātus un ietekmi, tostarp dalībvalstu iemaksas, kā paredzēts 5. panta 1. punktā, un citu ES programmu iemaksas, kā paredzēts 23. panta 2. punktā, ņemot vērā Komisijas katru gadu sniegto informāciju par EKF *InvestEU* instrumenta īstenošanu, tostarp sviras efektu, multiplikatoru, privātā kapitāla mobilizāciju un budžeta garantijas uzkrājumu likmes atbilstības novērtējumu saskaņā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktu, un konsultācijām projektos, lai nodrošinātu EKF vispārējo saskaņotību. Konsultatīvā padome sniedz konsultācijas par finanšu produktu izstrādi, privātā finansējuma piesaistīšanu, lai atbalstītu ES politikas prioritātes un iniciatīvas, tostarp 22. pantā minēto Augošo uzņēmumu mehānismu, un par stratēģisko un darbības virzību savā kompetences jomā, tostarp attiecībā uz investīciju pamatnostādņēm, nodrošinot saskaņotību ar Savienības rūpniecības un konkurētspējas prioritātēm. Tā arī sniedz konsultācijas par koordināciju ar EIP, lai nodrošinātu papildināmību ar citu Savienības finansējumu vai privātajām investīcijām. Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis. EIB grupas pārstāvis ir priekšsēdētāja vietnieks.

9. Komisija nosaka sīki izstrādātus noteikumus par Konsultatīvās padomes sastāvu, reglamentu, tostarp interešu konfliktiem un konfidencialitāti.
10. Komisija izveido regulārus politikas pārskatīšanas dialogus ar katru īstenošanas partneri, lai apspriestu progresu finanšu produktu un finansiālās kārtības īstenošanā un iesaistītos attiecīgajās politikas norisēs.

II nodaļa

EKF RĪKKOPA

1. IEDAĻA

DOTĀCIJAS, IEPIRKUMS UN RŪPniecības politikas koordinācijas instrumenti

15. pants

Darba programmas

1. Šīs regulas 12. pantā minētās darba programmas nosaka:
 - a) darbības un saistīto budžetu no EKF, kā arī darbības, kas izklāstītas 2. punktā minētajā īpaši atvēlētajā darba programmu daļā;
 - b) instrumentus un finansējuma veidus;
 - c) attiecināmības un attiecīgā gadījumā piešķiršanas kritērijus;
 - d) vienotu līdzfinansējuma likmi katrai darbībai attiecībā uz faktiskajām izmaksu dotācijām;
 - e) darbības, uz kurām attiecas savstarpējās apdrošināšanas mehānisms, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [“Apvārsnis Eiropa”];
 - f) noteikumus, kas piemērojami darbībām, kuras attiecas uz vairāk nekā vienu konkrēto mērķi;

- g) darbības, uz kurām attiecas īpaši noteikumi, jo īpaši par īpašumtiesībām, izmantošanu un izplatīšanu, nodošanu un licencēšanu, kā arī tiesībām piekļūt rezultātiem;
 - h) darbības, kas gūst labumu no 20. pantā izklāstītajiem mehānismiem, un iemeslus, kuri pamato minēto mehānismu piemērošanu;
 - ha) attiecīgā gadījumā iespēju piešķirt konkurētspējas zīmogu, kā minēts 8. pantā, un papildu nosacījumus šādi piešķiršanai, ja tādi ir;
 - hb) attiecīgā gadījumā šīs regulas 16.–19. pantā minēto rūpniecības politikas koordinācijas instrumentu izmantošanu, tostarp noteikumus par minēto instrumentu izmantošanu konkrētās situācijās;
 - hc) attiecīgā gadījumā īpašos izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos saskaņā ar 20. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu.
- 1.a Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas, ar kurām īsteno 3. panta 2. punktā minētos konkrētos mērķus un III nodaļā minētās horizontālās darbības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
2. Darba programmās, kas pieņemtas saskaņā ar 1.a punktu, īpaši atvēlētā daļā integrē sadarbīgās pētniecības un inovācijas darbības, kas minētas [“Apvārsnis Eiropa”] 15. panta 3. punktā, un tām paredzēto budžetu.
- 2.a Darba programmās īpaši atvēlētā daļā apraksta, kā tās paredz atbalstīt MVU, tostarp, ņemot vērā 29. pantu un tā īpaši pielāgotos pasākumus MVU efektīvas līdzdalības nodrošināšanai.
6. Tādu pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, kas saistīti ar vajadzību nekavējoties reaģēt uz krīzi vai citām līdzīgām neparedzētām un pienācīgi pamatotām ārkārtas situācijām, Komisija var pieņemt darba programmu, izmantojot nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 83. panta 4. punktā minēto procedūru.

16. pants

Vienotā tirgus vērtības ķēžu veidotājs

1. Lai veicinātu noturīgas Savienības vērtības ķēdes un stiprinātu vienoto tirgu, darba programmās attiecībā uz stratēģiskām nozarēm var iekļaut īpašus uzaicinājumus konkursa kārtībā vērtības ķēžu izvēšanai, kas varētu veicināt Savienības noturību un ekonomisko drošību, stiprinot un aizsargājot kritiski svarīgas Savienības vērtības ķēdes un dažādojot piegādes avotus, tostarp no integrētām Savienības vērtības ķēdēm.
- 1.a Šā panta 1. punktā minētie uzaicinājumi atbalsta gan projektu sagatavošanu, gan papildu publiskā un jo īpaši privātā kapitāla piesaisti, lai integrētu piegādātājus, ražotājus un novatorus no dažādām dalībvalstīm un dažādotu piegādes avotus.
- 1.b Darba programmā var paredzēt īpašus uz MVU vērstus uzaicinājumus vai iekļaut konkrētus pasākumus, ar ko atvieglo MVU dalību konsorcijs nolūkā stiprināt pārrobežu sadarbību un paplašināt līdzdalību visā Savienībā. Priekšlikumus, kas iesniegti šādu uzaicinājumu ietvaros, novērtē, pamatojoties uz 9.a panta 1. punktā noteiktajiem kritērijiem.

17. pants

ES līderi tehnoloģiju jomā

1. Darba programmās var iekļaut īpašas divpakāpju augšupējas piešķiršanas procedūras ES tehnoloģiju līderu apzināšanai un atbalstīšanai nozares virzītos konsorcijs, kuros tiek ņemta vērā to kā inovācijas un eksporta virzītājspēku loma, un tam, lai stiprinātu to, kā arī to Eiropas MVU partneru un piegādātāju globālo konkurētspēju, investējot jaunos risinājumos un apzinot attiecīgos partnerus. Atbalstīt var projektu sagatavošanu, kā arī papildu publiskā un jo īpaši privātā kapitāla piesaistīšanu.

2. Šā panta 1. punktā minēto piešķiršanas procedūru pirmajā posmā atklātu, konkursa kārtībā balstītu un pārredzamu uzaicinājumu izteikt ieinteresētību par precēm, būvdarbiem vai pakalpojumiem, kas varētu veicināt Savienības konkurētspēju kopumā vai konkrētā nozarē, var publicēt, neprecizējot izmantojamo darbību veidu vai budžeta izpildes instrumentu.
3. Šā panta 2. punktā minēto piešķiršanas procedūru otrajā posmā atbalsta papildu publiskā un jo īpaši privātā kapitāla analīzi un piesaistīšanu.
4. Priekšlikumus un piedāvājumus, kas iesniegti 1. punktā minētajās piešķiršanas procedūrās, izvērtē un sarindo, pamatojoties uz piešķiršanas kritērijiem saskaņā ar 9.a pantu.
5. Vērtēšanas komisija, kas minēta Finanšu regulas 153. panta 3. punktā, nosaka vispiemērotāko budžeta izpildes instrumentu, kā arī ierosina Savienības ieguldījuma maksimālo summu un veidu.

18. pants

Ražošanas palielināšanas pasākumi

1. Ievērojot Finanšu regulas 196. panta 2. punkta a) apakšpunktu, finanšu iemaksas pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos var piešķirt darbībām, kas sāktas līdz 9 mēnešiem pirms minēto darbību priekšlikuma iesniegšanas dienas, ja tas nepieciešams, lai īstenotu ražošanas projektus, kas ir būtiski Savienības noturības stiprināšanai, kā minēts 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai darbībām, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu drošību, noturību vai pakalpojumu nepārtrauktību nolūkā atbalstīt 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētos mērķus.
2. Darba programmā vai dokumentos, kas saistīti ar piešķiršanas procedūrām, paredz konkrētus nosacījumus, lai nodrošinātu, ka atbalsts ir nepieciešams un samērīgs, ka tas nodrošina finansējuma papildīgumu, kas nepieļauj pārmērīgu kompensāciju un dubultu finansēšanu, ka tas ir pagaidu, ka tas laika gaitā samazinās un ka tas tiek īstenots, ievērojot konkursa kārtībā balstītas un uz ietekmi orientētas piešķiršanas procedūras.

19. pants

[Papildu finanšu līdzekļi IPCEI vajadzībām]

1. [EKF var atbalstīt:
 - a) projektus, kas tieši piedalās IPCEI, kuru Komisija apstiprinājusi, ievērojot LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu;
 - b) turpmākus projektus, kuru pamatā ir IPCEI rezultāti un kuri ir atkarīgi no ievērojamām privātām investīcijām.
2. Šā panta 1. punktā minētais EKF atbalsts IPCEI ir atkarīgs no valsts līdzfinansējuma.]

20. pants

Paātrinātas un mērķtiecīgas darbības konkurētspējai

1. [Lai radītu vai veicinātu Savienības atbalsta iespēju tādām darbībām sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs vai ar kritisku laika jutību, kuras citādi nevarētu efektīvi īstenot saskaņā ar parastajiem noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam vai nozaru politikai, darba programmās var noteikt konkrētas piešķiršanas procedūras tiešā vai netiešā pārvaldībā, uz kurām var attiecināt konkrētus papildinājumus, izņēmumus un atkāpes no piemērojamiem tiesību aktiem, piešķiršanas procedūras laikā vai atbalstīto darbību īstenošanas laikā, ievērojot visus šādus nosacījumus:
 - a) darbība ir nepieciešama un piemērota, lai sasniegtu darbības mērķus saskaņā ar programmas vispārīgajiem vai konkrētajiem mērķiem;
 - b) darbība ir pienācīgi pamatota ar sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm un/vai ir laika ziņā jutīga, vai abējādi;
 - c) citādi darbību nevar efektīvi īstenot saskaņā ar parastajiem noteikumiem, ko piemēro piešķiršanas procedūrām.]

2. Saskaņā ar 1. punktu piešķiršanas procedūrā var piemērot vienu vai vairākus no šādiem pasākumiem:

- a) attiecībā uz dotācijām, neskarot konkursa procedūru izmantošanu, kad vien tas ir lietderīgi saskaņā ar Finanšu regulas 192. panta 1. punktu un papildus 198. pantam, darba programmās izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos var norādīt, ka piešķiršanas procedūra izpaužas kā mērķtiecīga intervence, lai:
 - 1) noteiktu summu, līdz kurai var apzināt un uzaicināt priekšlikumus, kam ir piešķirts šīs regulas 8. pantā minētais konkurētspējas zīmogs, bet kas nav saņēmuši Savienības finansējumu budžeta trūkuma dēļ. Pieteikuma iesniedzējus var aicināt atkārtoti iesniegt priekšlikumu bez uzaicinājuma. Ja priekšlikums tiek atkārtoti iesniegts bez būtiskām izmaiņām, piešķirēja iestāde var nolemt pilnībā paļauties uz iepriekšējo pozitīvo novērtējumu un visām iepriekš veiktajām kontrolēm un iesniegtajiem apliecinājumiem. Atsevišķas darbības piešķiršanas iemeslus pienācīgi pamato piešķiršanas lēmumā, un piešķirto darbību sarakstu publicē gada darbības pārskatā, kas minēts Finanšu regulas 74. panta 9. punktā; vai
 - 2) noteiktu darbību un atbalsta saņēmējus vai politikas jomu un saņēmēju kategorijas un noteiktu summu, līdz kurai var uzaicināt iesniegt priekšlikumus darbības paplašināšanai saskaņā ar EKF vai citām Savienības programmām, lai turpinātu vai pievienotu papildu darbības vai subjektus vai lai turpinātu attīstīt rezultātus. Ja darbības un saņēmēji nav individuāli norādīti darba programmā, atsevišķas darbības piešķiršanas iemeslus pienācīgi pamato piešķiršanas lēmumā un piešķirto darbību sarakstu publicē gada darbības pārskatā, kas minēts Finanšu regulas 74. panta 9. punktā. Piešķirums var izpausties kā sākotnējās darbības grozījums, pievienojot jaunas darbības un palielinot maksimālo Savienības ieguldījumu; vai

- 3) izņēmuma gadījumos, kad darbības mērķi nevar sasniegt ne ar vienu no citām 1) un 2) apakšpunktā paredzētajām darbībām, darbību Savienībai sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā un saņēmējus vai saņēmēju kategorijas, kurus var aicināt iesniegt priekšlikumu bez uzaicinājuma. Atsevišķas darbības piešķiršanas iemeslus pienācīgi pamato piešķiršanas lēmumā, un piešķirto darbību sarakstu publicē gada darbības pārskatā, kas minēts Finanšu regulas 74. panta 9. punktā;
- b) atkāpjoties no Finanšu regulas 199., 201. un 203. panta attiecībā uz dotācijām vai no Finanšu regulas 170. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkta un 2. punkta attiecībā uz iepirkumu, darba programmās izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos var precizēt, ka piešķiršanas procedūra izpaužas kā paātrināta intervence, lai:
 - 1) samazinātu piešķiršanas lēmuma un juridisko saistību parakstīšanas prasības, aprobežojoties ar piešķiršanas un izslēgšanas kritēriju sākotnējo izvērtējumu. Šādā gadījumā piešķiršanas lēmumu pieņem, pamatojoties tikai uz pieteikuma iesniedzēju un pretendentu pašdeklarāciju par atlases un attiecināmības kritēriju izpildi, iepriekšējas novērtēšanas laikā nepieprasot atbilstošus apliecinātos dokumentus; galīgo izvērtēšanu, tostarp attiecībā uz atlases un attiecināmības kritērijiem, un visu attiecīgo apliecināto dokumentu pieprasījumus pabeidz trijos mēnešos pēc juridisko saistību parakstīšanas, un
 - 2) pieprasītu sākotnējā novērtējuma rezultātu paziņošanu pieteikumu iesniedzējiem vai pretendentiem 30 kalendāro dienu laikā pēc priekšlikumu vai piedāvājumu iesniegšanas termiņa. Piešķiršanas lēmumu pieņem 60 kalendārājās dienās pēc priekšlikumu vai piedāvājumu iesniegšanas termiņa un attiecīgā gadījumā atbrīvo no 83. pantā noteiktajām procedūrām. Priekšfinansējumu neizmaksā, kamēr nav pabeigts galīgais novērtējums;

- c) atkāpjoties no šīs regulas 9. panta, darba programmās izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos var noteikt, ka piešķiršanas procedūra izpaužas kā rosinoša intervence, kas ļauj uz laiku un ar nosacījumiem atteikties no attiecināmības kritēriju konkrētas daļas ievērošanas piešķiršanas procedūras laikā un darbības īstenošanas daļās, jo īpaši attiecībā uz iedibinājuma vietu. Tā vietā atbilstību uz laiku atceltajiem attiecināmības kritērijiem panāk un izvērtē darbības īstenošanas laikā laikposmā, kas noteikts juridiskajās saistībās. Ja noteiktajā datumā nav izpildīti uz laiku atceltie attiecināmības kritēriji, darbību pilnībā uzskata par neattiecināmu un pilnībā atgūst jebkādu Savienības finansējumu. Rosinošām intervencēm priekšfinansējums netiek izmaksāts;
- d) darba programmās var noteikt īpašas divpakāpju augšupējas piešķiršanas procedūras saskaņā ar šādiem noteikumiem:
- 1) pirmajā posmā uzaicinājumu izteikt ieinteresētību var izsludināt, neprecizējot izmantojamo darbību veidu vai budžeta izpildes instrumentu, lai pieteikumu iesniedzēji, pretendenti un pīlāru novērtētās struktūras varētu iesniegt projektu priekšlikumus vai preču, būvdarbu vai pakalpojumu piedāvājumus, kas varētu veicināt Savienības konkurētspēju kopumā vai konkrētā nozarē;
 - 2) priekšlikumus un piedāvājumus izvērtē un sarindo, pamatojoties uz piešķiršanas kritērijiem saskaņā ar šīs regulas 9.a pantu. Finanšu regulas 153. panta 3. punktā minētā vērtēšanas komisija nosaka vispiemērotāko budžeta izpildes instrumentu tiešā vai netiešā pārvaldībā, jo īpaši dotācijas, iepirkumu, nefinanšu ziedojumus, iemaksu nolīgumus vai citu atbalstu, kā arī ierosina Savienības ieguldījuma maksimālo summu un veidu;

- 3) otrajā posmā pieejamā budžeta ietvaros pozitīvi novērtētos projektus vai piedāvājumus aicina pielāgot un papildināt to priekšlikumu vai piedāvājumu saskaņā ar Finanšu regulas 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komisijas secinājumiem. Pretējā gadījumā piešķiršanas procedūra notiek saskaņā ar šīs regulas 12. pantā izklāstītajiem noteikumiem, kas piemērojami attiecīgajam budžeta izpildes instrumentam.

2.a Piešķiršanas procedūras, ko veic saskaņā ar šo pantu, paliek izņēmuma gadījums, nepieļauj nepamatotus konkurences izkropļojumus un neveido lielāko daļu no budžeta, kas piešķirts saskaņā ar konkrētu darba programmu. Šādas procedūras īsteno tikai tad, ja tas ir pamatoti saskaņā ar 2. panta 1. punkta 8. apakšpunktā minēto definīciju un ja darbību citādi nevarētu efektīvi īstenot, kā norādīts 1. punktā, pēc skaidri identificētas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas, vai kritiskas laika jutības situācijas un ar noteikumu, ka visiem atbalsttiesīgajiem tirgus dalībniekiem tiek nodrošināta taisnīga, atklāta un nediskriminējoša piekļuve.

3. Saskaņā ar 1. punktu attiecībā uz darbībām, kurām nepieciešama tādu objektu plānošana, būvniecība un ekspluatācija, ko finansē saskaņā ar piešķiršanas procedūrām, darba programmās var noteikt, ka atkarībā no darbības veida darbība ir sabiedrības interesēs un varētu būt sevišķi svarīgs iemesls saistībā ar sabiedrības interesēm Padomes Direktīvas 92/43/EEK ⁴⁴ 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK ⁴⁵ 4. panta 7. punkta nozīmē, ir aizsardzības interesēs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ⁴⁶ 2. panta 3. punkta nozīmē un sabiedrības veselības un drošības interesēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK ⁴⁷ 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti piemērojamajos Savienības tiesību aktos, piemēram, Neto nulles emisiju industrijas aktā, Kritiski svarīgo izejvielu aktā, Atjaunojamo energoresursu direktīvā vai Aizsardzības gatavības *omnibus* paketē (COM(2022) 349), ar noteikumu, ka ir izpildīti citi minētajos noteikumos izklāstītie nosacījumi.

⁴⁴ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu un savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>).

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

2. IEDAĻA

EKF *INVESTEU* INSTRUMENTS

21. pants

Vispārīgās pamatnostādnes

1. EKF *InvestEU* instruments kā horizontāls Savienības iekšpolitikas īstenošanas instruments ietver budžeta garantiju un finanšu instrumentus, kā definēts attiecīgi Finanšu regulas 2. panta 9. un 30. punktā, tostarp, kombinējot tos ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, lai veicinātu 3. pantā izklāstīto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu. *EKF InvestEU instrumentu* var īstenot sinerģijā ar citām Savienības vai valstu darbībām, tostarp, izmantojot nodalījumus dalībvalstīm.
2. EKF *InvestEU* instruments novērš tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas. EKF *InvestEU* instruments jo īpaši var ar īstenošanas partneru palīdzību nodrošināt atbalstu aizdevumiem, garantijām, pretgarantijām, kapitāla tirgus instrumentiem, jebkura cita veida finansējumu vai kredīt kvalitātes uzlabojumu, tai skaitā pakārtoto parādu vai pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, ko tieši vai netieši sniedz, izmantojot finanšu starpniekus, fondus, investīciju platformas vai citas metodes, lai novirzītu tos galasaņēmējiem.
3. [Budžeta garantijas maksimālā summa saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumenta ES nodalījumu ir 70 000 000 000 EUR faktiskajās cenās.] Uzkrājumu likmi nosaka 50 % apmērā.
- 3.a % no ES garantijas no EKF *InvestEU* instrumenta ES nodalījuma piešķir EIB grupai.

4. Atbalsts no EKF *InvestEU* instrumenta ir preferenciāls īstenošanas līdzeklis saskaņā ar EKF. [Savienības atbalsta minimālā summa no EKF, ko sniedz, izmantojot EKF *InvestEU* instrumentu, ir 17 000 000 000 EUR, kas ir jāizmanto, lai atbalstītu 3. pantā izklāstītos vispārīgos un konkrētos mērķus.] Savienības atbalsta minimālo summu no EKF, ko sniedz, izmantojot EKF *InvestEU* instrumentu, vēl palielina ar daļu no iemaksām no indikatīvajām summām četriem politikas loģiem, kas noteikti 4. pantā, izmantojot 15. pantā minētās darba programmas un citas Savienības programmas. Minētās iemaksas ir vismaz [Y] % no 4. panta 2. punkta b)–e) apakšpunktā minētajiem kombinētajiem piešķirumiem politikas loģiem, un tās izmanto 3. panta 2. punktā noteikto attiecīgo politikas loģu attiecīgajiem konkrētajiem mērķiem. Iemaksas izmanto, lai nodrošinātu budžeta garantiju vai finansētu finanšu instrumentus, tostarp 22. pantā minētā Augošo uzņēmumu mehānisma finanšu instrumentus.
5. Komisija ir pilnvarota pieņemt investīciju pamatnostādnes kā deleģētos aktus saskaņā ar 84. pantu ar mērķi papildināt šo regulu, sīkāk definējot intervences jomu, lai atbalstītu 3. pantā izklāstītos vispārīgos un konkrētos mērķus. Investīciju pamatnostādnes sagatavo ciešā dialogā ar EIB grupu un citiem potenciālajiem īstenošanas partneriem. Investīciju pamatnostādnes stimulē īstenošanas partnerus uzņemties lielāku risku.
6. Uz 3. punktā minētajiem uzkrājumiem attiecas šādi noteikumi:
 - a) uzkrājumu likmi novērtē katru gadu, ņemot vērā portfeļa risku un saskaņā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktā minēto novērtējumu, konkrēti izvērtējot uzkrājumu likmes atbilstību to finansēšanas un investīciju darbību faktiskajam riskam, uz kurām attiecas EKF *InvestEU* instruments;

- b) attiecībā uz atbalstu saskaņā ar citām Savienības programmām, kas minētas 23. panta 2. punktā, uzkrājumus veic no konkrētās citas Savienības programmas;
 - c) uzkrājumu saistības uzņemas līdz 2034. gada 31. decembrim, un uzkrājumos ņem vērā progresu budžeta garantijas piešķiršanā saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu;
 - d) saskaņā ar Finanšu regulas 214. panta 2. punktu uzkrājumus veido līdz 2037. gada 31. decembrim, un tajos ņem vērā finansēšanas un investīciju darbību apstiprināšanas un parakstīšanas progresu.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 84. pantu, lai grozītu 3. punktu nolūkā koriģēt uzkrājumu likmi un koriģēt budžeta garantijas maksimālo summu līdz 20 % no minētās summas, ņemot vērā ekonomiskos un finansiālos apstākļus.

22. pants

Augošo uzņēmumu mehānisms

- 2. Komisija izstrādā Augošo uzņēmumu mehānismu sadarbībā ar EIB grupu, citām starptautiskajām finanšu iestādēm un valsts attīstību veicinošām bankām. To īsteno īstenošanas partneri.
- 2.a Augošo uzņēmumu mehānisms nodrošina, ka Eiropas augošie uzņēmumi ar augstu potenciālu, kas izstrādā vai ievieš inovatīvus risinājumus, var piekļūt kapitālam un resursiem izaugsmei Savienībā, tādējādi stiprinot vienotā tirgus un uzkrājumu un investīciju savienības integrāciju.

- 2.b Augošo uzņēmumu mehānisms koordinēti un konsekventi nodrošina visaptverošu finansēšanas instrumentu kopumu, kas pielāgots augošo uzņēmumu unikālajām vajadzībām, tai skaitā netiešo un tiešo pašu kapitālu un kvazikapitālu, riska parādu, aizdevumus, garantijas un finansējuma apvienošanas darbības, lai piesaistītu privātos investorus augošu uzņēmumu finansējuma atbalstam un atvieglotu izejas iespējas, un par prioritāti nosaka investīcijas, kas nodrošina rūpniecības izvēršanu un vienkāršotu piekļuvi MVU un maziem vidējās kapitalizācijas uzņēmumiem.
3. Augošo uzņēmumu mehānisms iesaistās, ja tirgus investori nevar nodrošināt pietiekamu finansējumu Eiropas augošiem uzņēmumiem, tostarp, ja tas nepieciešams, lai aizsargātu Savienības stratēģiskos aktīvus, intereses, autonomiju vai ekonomisko drošību.
4. Augošo uzņēmumu mehānisms piesaista publiskās investīcijas, lai stimulētu ievērojamas privātā un institucionālā kapitāla plūsmas, piemēram, no privātā kapitāla fondiem, uzņēmumiem, pensiju fondiem, apdrošināšanas sabiedrībām un citiem ilgtermiņa ieguldītājiem, tādējādi padziļinot Eiropas kapitāla tirgus un veicinot augošo uzņēmumu ilgtspējīgu izaugsmi.

23. pants

Ekskluzivitātes klauzula

1. DFS 2028.–2034. gada periodā budžeta garantijas, finanšu instrumentus vai finanšu instrumentus, kurus Komisija tieši īsteno saskaņā ar Finanšu regulas 219. pantu, lai atbalstītu politikas mērķus Savienības teritorijā, izveido tikai saskaņā ar šo iedaļu.
2. [Budžeta garantiju, nepārsniedzot tās maksimālo summu, kas minēta 21. panta 3. punktā, un finanšu instrumentus, tostarp apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, var izmantot, lai sniegtu atbalstu no citām Savienības programmām, tai skaitā ES ETS Inovāciju fonda un citām Savienības programmām, ko finansē no avotiem, kuri nav Savienības budžets, saskaņā ar minētajās programmās noteiktajiem mērķiem.]

24. pants

ES nodalījums un dalībvalstu nodalījums

1. EKF *InvestEU* instrumentu veido ES nodalījums un dalībvalstu nodalījums. Attiecīgā gadījumā minētos nodalījumus var izmantot savstarpēji papildinošā veidā, tostarp, apvienojot resursus daudzpakāpju struktūrā, lai panāktu labāku riska segumu un nodrošinātu Savienības un valstu resursu efektīvāku izmantošanu. EKF *InvestEU* instrumenta daudzpakāpju struktūrā dalībvalsts nodalījuma resursi ir pakārtoti ES nodalījuma resursiem.
2. Konkrētas iemaksas EKF *InvestEU* instrumentā atbilstoši 5. panta 1. punktam var veikt saskaņā ar Finanšu regulas 211. panta 2. punktu un 221. panta 2. punktu. Īpašas iemaksas budžeta garantijā saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu rada 21. panta 3. punktā minētās budžeta garantijas papildu summu.
- 2.a Dalībvalstu nodalījums risina konkrētas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas vienā vai vairākos reģionos vai dalībvalstīs.

24.a pants

Kombinācijas

1. Atbalstu no ES garantijas saskaņā ar šo regulu, Savienības atbalstu, ko sniedz ar finanšu instrumentiem, kuri izveidoti ar programmām iepriekšējā plānošanas periodā, un Savienības atbalstu no ES garantijas, kas izveidota ar Regulu 2015/1017 un Regulu 2021/523, var kombinēt, lai atbalstītu finanšu produktus, ko īsteno vai īsteno īstenošanas partneri saskaņā ar šo regulu.
2. ES garantiju var piešķirt, lai segtu finansēšanas un investīciju darbības, kas saskaņā ar šo regulu ir atbalsttiesīgas kombinēšanas nolūkos, un ar to var segt zaudējumus saistībā ar finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas kombinētais atbalsts.

25. pants

Īstenošanas partneru kopiena

1. EKF *InvestEU* instrumentu īsteno īstenošanas partneri atvērtās arhitektūras modelī, tostarp starptautiskās finanšu iestādes, valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes, vienlaikus atzīstot EIB grupas īpašo lomu. EKF *InvestEU* instrumenta īstenošana balstās gan uz jauniem pīlāra novērtētiem īstenošanas partneriem, gan uz esošo programmas *InvestEU* pīlāra novērtēto īstenošanas partneru kopieni, un tā, ciktāl iespējams, balstās uz esošajām līgumiskajām vienošanām, attiecīgajiem finanšu produktiem, garantijas nolīgumiem, juridisko un līgumisko vienošanos veidnēm, kā arī izveidotajiem uzraudzības un ziņošanas rīkiem.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 211. panta 5. punkta un ievērojot šīs regulas 12. pantu, budžeta garantijas vai finanšu instrumenta īstenošanu, tostarp apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, var uzticēt jebkurai struktūrai, kas minēta Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.

III nodaļa

Horizontālas darbības

26. pants

EKF konsultācijas projektos

1. EKF konsultācijas projektos dara pieejamas atmaksājamiem un neatmaksājamiem instrumentiem. Darbības un pasākumi, ko atbalsta saskaņā ar šo nodaļu, veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanu un attiecīgā gadījumā atbalsta un papildina darbības saskaņā ar IV, V, VI un VII nodaļu.

2. Nodrošina centralizētu piekļuvi specializētiem konsultāciju un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumiem. Minētie pakalpojumi var ietvert:
- a) investīciju konsultāciju pakalpojumus, tostarp tirgus attīstības darbības stratēģiskās nozarēs un konsultatīvu atbalstu investīciju projektu identificēšanai, sagatavošanai, izstrādei, strukturēšanai, iepirkumam un īstenošanai;
 - aa) projektu virzītāju un finanšu starpnieku spēju uzlabošanu, lai īstenotu finansēšanas un investīciju darbības un uzlabotu izpratni par finanšu instrumentiem un to izmantošanu, tādējādi pilnībā izmantojot to potenciālu. Šāds atbalsts var attiekties uz jebkuru projekta dzīves cikla vai atbalstīta subjekta finansējuma posmu;
 - b) specializētus konsultāciju un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumus, kas vērsti uz projektu virzītājiem un uzņēmumiem stratēģiskās nozarēs, tostarp MVU un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, jo īpaši tiem, kas izstrādā vai ievieš inovatīvus risinājumus, atbalstot un atvieglot to piekļuvi EKF finansējumam, veicinot sinerģiju ar citiem finansējuma avotiem, atvieglot kontaktu veidošanu ar privātajiem investoriem un veicinot izpratni par iespējām, ko sniedz uz kapitāla tirgu balstīts finansējums;
 - ba) atbalstu projektu plūsmu veidošanai un potenciālu investīciju projektu izstrādei EKF *InvestEU* instrumenta ietvaros un to turpmākas attīstības veicināšanu.
3. EKF konsultācijas projektos attiecīgā gadījumā sadarbojas ar industriālajām aliansēm un Eiropas kopām vai citām attiecīgām Eiropas grupām un tīkliem. Tās ir pieejamas katrā politikas logā, aptverot visas attiecīgās nozares, un var arī sniegt atbalstu transversālām darbībām un vispārējiem mērķiem.

4. Komisija var noslēgt konsultāciju nolīgumus ar konsultāciju partneriem un pakalpojumu sniedzējiem atbilstoši katra politikas loga vajadzībām. Komisija un konsultāciju partneri, poti, EIB grupa, starptautiskās finanšu iestādes, valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes, cieši sadarbojas, lai nodrošinātu atbalsta produktivitāti, sinerģiju un efektīvu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā, vienlaikus ņemot vērā esošās struktūras un darbu.
5. Neatkarīgi no budžeta izpildes instrumenta konsultāciju pakalpojumu iegādei vai sniegšanai pakalpojumu sniedzējus un saņēmējus atlasa saskaņā ar pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principiem, interešu konflikta, tostarp konfliktējošu profesionālo interešu, novēršanas principiem.
6. Īstenojot EKF konsultācijas projektos, Komisija, konsultāciju partneri un citi pakalpojumu sniedzēji attiecīgā gadījumā sadarbojas ar citiem Savienības vai valstu publiskajiem vai privātajiem konsultāciju un atbalsta pakalpojumu sniedzējiem, tai skaitā tīklu “ES – uzņēmējdarbībai”.

27. pants

Tīkls “ES – uzņēmējdarbībai

1. Izveido tīklu “ES – uzņēmējdarbībai”.
- 1.a Tīkla “ES – uzņēmējdarbībai” mērķis ir palīdzēt Savienības uzņēmumiem kļūt konkurētspējīgākiem un novatoriskākiem, augt un kļūt apjomīgākiem vienotajā tirgū un ārpus tā, īpašu uzmanību pievēršot MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem.

- 1.b Tīklam “ES – uzņēmējdarbībai” ir Savienības mēroga un ģeogrāfiski līdzsvarots tvērums, ņemot vērā visu dalībvalstu un visu veidu Savienības reģionu, tostarp mazāk attīstīto reģionu, pārejas reģionu, salu un Savienības tālāko reģionu, specifiku.
- 1.c Tīkla “ES – uzņēmējdarbībai” darbības var ietvert uzņēmējdarbības atbalsta pasākumus, kā minēts 28. pantā.

28. pants

Uzņēmējdarbības atbalsts

1. EKF veic transversālas darbības, kas vērstas uz MVU konkurētspējas stiprināšanu un papildināmības panākšanu Savienības līmenī, ņemot vērā esošās vai jaunās struktūras un darbu visās dalībvalstīs, tostarp ar šādiem pasākumiem:
- a) integrētu uzņēmējdarbības konsultāciju un atbalsta sniegšana uzņēmumiem, tostarp, sniedzot finansiālu atbalstu trešām personām;
 - b) partnerības iespēju nodrošināšana un spēju veidošana, tostarp valstu kontaktpunktu spēju veidošana un to tīklošanas veicināšana, lai uzlabotu efektīvu dalību EKF, tostarp mazāk pieredzējušiem subjektiem EKF ietvaros;
 - c) atbalsts un palīdzība attiecībā uz piekļuvi tehnoloģijām, tehnoloģiju infrastruktūrai un iekārtām, atbalsts inovācijas ieviešanai tirgū un atbalsts uzņēmējdarbības organizācijām, MVU un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, tai skaitā jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, lai tie varētu piedalīties sadarbības platformās un nozarēs;

- d) uzņēmumu izpratnes par Savienības politiku veicināšana, kā arī atgriezeniskās saites par tās efektivitāti iegūšana;
- e) jo īpaši prioritārā kārtā MVU piekļuves finansējumam un tā pieejamības palielināšana, vienlaikus ietverot mikrofinansējumu, un atbalsts sociālajiem uzņēmumiem, kā arī maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem;
- f) piekļuves tirgiem atvieglošana, tostarp, atbalstot MVU internacionalizāciju un tirgus informācijas sniegšanu, tai skaitā mazāk attīstītos reģionos, pārejas reģionos, salu un tālākajos reģionos;
- g) MVU uzņēmējdarbības vides uzlabošana un jaunu uzņēmējdarbības iespēju veicināšana MVU, citastarp atbalstot intelektuālā īpašuma vērtības celšanu, standartu noteikšanu un publisko iepirkumu;
- h) uzņēmējdarbības, tostarp sieviešu un jauniešu uzņēmējdarbības, veicināšana un uzņēmējdarbības un darījumdarbības prasmju apguve.

29. pants

Īpašas uz MVU vērstas darbības, lai palielinātu MVU līdzdalību

Katrs EKF politikas logs atbalsta īpašas MVU darbības, kas vērstas uz MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, lai nodrošinātu MVU efektīvu un jēgpilnu dalību darba programmās, jo īpaši:

- a) ar īpaši pielāgotiem pasākumiem MVU līdzdalības veicināšanai visos uzaicinājumos, nodrošinot, ka atbilstības kritēriji un nosacījumi ir izstrādāti tā, lai samazinātu šķēršļus ienākšanai tirgū un palielinātu MVU līdzdalību;

- b) ar tikai MVU paredzētām darbībām MVU stratēģiskās nozarēs, lai veicinātu inovāciju, uzņēmējdarbības paātrināšanu, komercializāciju un paplašināšanos;
- c) ar darbībām saskaņā ar EKF rūpniecības politikas koordinācijas rīkiem un ar papildu MVU atbalsta pasākumiem, lai nodrošinātu MVU efektīvu un jēgpilnu līdzdalību, proti, saskaņā ar 16., 17. un 19. pantu;
- d) ar politikas loga ieguldījumu budžeta garantijā un/vai MVU paredzētajos finanšu instrumentos saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu, kas minēts 21. panta 4. punktā un paredzēts MVU finansēšanai, atbilstoši attiecīgā politikas loga konkrētajiem mērķiem.

30. pants

Atbalsts prasmju attīstībai

EKF finansē darbības prasmju attīstības atbalstam, jo īpaši stratēģiskajās nozarēs, veidojot ciešas saiknes starp augstākās izglītības, profesionālās izglītības un apmācības sniedzējiem, lietišķajiem pētījumiem un uzņēmumiem dinamiskai, inovatīvai un konkurētspējīgai ekonomikai. Atbalsts prasmju attīstībai ietver atbalstu Eiropas Prasmju garantijai, lai atbalstītu pāreju vērtības ķēdē par labu stratēģiskas izaugsmes nozarēm vai profesijām visā darba tirgū, izmantojot prasmju apzināšanu, darbaspēka prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, un profesionālās izglītības un apmācības (PIA) partnerības, lai stiprinātu sadarbību starp PIA sniedzējiem un uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un savienotu tos ar reģionālajām rūpniecības ekosistēmām.

31. pants

Piekluve Savienības finansējumam

1. [Saskaņā ar Finanšu regulas 150. pantu EKF palīdz uzturēt un paplašināt vienoto elektronisko datu apmaiņas telpu dalībniekiem, lai nodrošinātu vienkāršotu piekļuvi Savienības finansējumam. Minētais ieguldījums tiek īstenots neatkarīgi no budžeta izpildes veida vai instrumenta un ietver konsultāciju un uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumus un atbalstu vienotai vārtejai, kas ļauj piekļūt Savienības atbalstam saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [Snieguma regula].]
2. EKF var atbalstīt jebkādas papildu darbības, kuru mērķis ir atvieglot un paātrināt piekļuvi Savienības finansējumam, kā arī citiem finanšu līdzekļiem, finansējumam un investīcijām, un nodrošināt rezultātu valorizāciju un izmantošanu, izmantojot tādus rīkus un instrumentus kā koncepcijas pierādīšana, izvēšanas dotācijas, konsultāciju un uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumi un īpašas platformas.

IV nodaļa

Atbalsts pārejai uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijai

32. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu pārejai uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijas politikai

1. Darbības, ko atbalsta saskaņā ar šo nodaļu, palīdz sasniegt 3. panta 1. punktā izklāstītos vispārīgos mērķus un 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā izklāstītos konkrētos mērķus.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas darītas pieejamas saskaņā ar 5. pantu.

Īpašas darbības, ar ko atbalsta pāreju uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijas politiku

1. Atbalstu pārejas uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijas logam īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) *LIFE* darbības: atbalsta sniegšana augšupējiem projektiem un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām inovatīvu risinājumu demonstrēšanai, testēšanai un ieviešanai tirgū un paraugprakses izstrādāšanai pārejā uz tīru enerģiju un rūpniecības dekarbonizācijā, ietverot aprites ekonomiku, dabu un biodaudzveidību, klimata pārmaiņu mīdīgāciju un pielāgošanos tām un pāreju uz tīru enerģiju, kā arī visu attiecīgo pārvaldības līmeņu un ieinteresēto personu informētības veicināšana par klimatu un vidi;
 - b) energoefektivitāte, elastības risinājumi, tostarp enerģijas uzkrāšana un pieprasījuma reakcija, iekšzemes pārvades un sadales tīkli, energosistēmu digitalizācija, integrēta atjaunīgā enerģija, energorenovācija, siltuma atgūšana un atkalizmantošana un siltumapgādes un aukstumapgādes risinājumi, sistēmas un pakalpojumi;
 - c) tīra un atjaunīga enerģija un dekarbonizācijas risinājumi rūpniecībā, tostarp energoietilpīgu nozaru elektrifikācija, atjaunīgās un mazoglekļa degvielas, oglekļa uztveršana, uzglabāšana un izmantošana (*CCUS*), piemēram, biogēniskā oglekļa emisiju uztveršana un uzglabāšana (*BioCCS*) un oglekļa tieša uztveršana no gaisa un uzglabāšana (*DACCS*), grūti samazināmu emisiju nozarēs un saistītajā infrastruktūrā, kā arī pilsētās un lauku apvidos, tostarp enerģētikā, transportā un ēkās;
 - d) atjaunīgo un mazoglekļa degvielu ieguve, ražošana, uzglabāšana, izplatīšana un izmantošana un elektrifikācija, kas veicina transporta un mobilitātes dekarbonizāciju;
 - e) tīri, multimodāli, sadarbspējīgi, digitalizēti, droši un piekļūstami transporta un mobilitātes risinājumi, tostarp mobilie aktīvi un infrastruktūras, sistēmas un darbības, un to rūpnieciskā ražošana un piegādes ķēdes integrācija;

- f) atbalsts viedas mobilitātes, tostarp mobilo aktīvu, infrastruktūras, satīklotas un automatizētas mobilitātes risinājumu, viedo satiksmes pārvaldības sistēmu un saistīto pakalpojumu, izstrādei un ieviešanai;
- g) tīro tehnoloģiju ražošana un tās piegādes ķēde, piemēram, palielinot neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas jaudu un to piegādes ķēdes un paplašinot esošās ražošanas līnijas, tostarp, sniedzot finansiālu atbalstu stratēģiskiem projektiem saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1735;
- h) Savienības spēju stiprināšana progresīvās ražošanas, progresīvo materiālu un tehnoloģiju, kas aizstāj vai samazina izejvielu izmantošanu, inovācijas un rūpnieciskās ieviešanas jomā;
- i) aprites ekonomika, tostarp materiālu un produktu novēršana, atkalizmantošana, remonts, pārražošana, reciklēšana un atgūšana un piegādes dažādošana;
- ia) ilgtspējīgi risinājumi klimatrīcībai lauksaimniecības pārtikas un mežsaimniecības piegādes ķēdēs;
- j) klimatnoturība un ūdensresursu noturība, ūdensefektivitāte un okeānu veselība;
- k) piesārņojuma novēršana, kontrole un remediācija, kā arī dabā balstīti un citi risinājumi, lai aizsargātu, atjaunotu un uzlabotu vides, tostarp gaisa, ūdens, jūras un augsnes, kvalitāti, apturētu un pavērstu pretējā virzienā biodaudzveidības zudumu un novērstu ekosistēmu degradāciju;
- l) investīcijas, inovācija un modernizācija tādās ilgtspējīgās zilās ekonomikas nozarēs kā kuģubūve un kuģniecība, atkrastes enerģija, okeānu novērošanas tehnoloģijas, zilās tehnoloģijas un ekosistēmu saglabāšana;
- m) MVU ilgtspēja un pāreja uz tīru enerģiju;

- n) ieviešana tirgū, spēju veidošana un prasmju attīstīšana pārejai uz tīru enerģiju, tostarp pasākumi pārejai uz tīru enerģiju un enerģijas pieprasījuma puses pasākumi (piemēram, neto nulles emisiju industrijas akadēmijas) un pārejai uz ilgtspējīgu un drošu transportu un mobilitāti un ilgtspējīgu tūrismu pilsētās, lauku apvidos un piekrastes teritorijās, kopienās un ēkās;
 - o) atbalsta darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, spēju veidošanu, tostarp valstu kontaktpunktu spēju veidošanu, pētījumu veikšanu un rīku un infrastruktūras, tostarp IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu;
 - oa) atbalsts mērīšanas spēju, atsauces materiālu un kalibrēšanas pakalpojumu attīstīšanai, tostarp darbības, kas veicina izsekojamību, standartizāciju un rūpniecisko ieviešanu, kas ir tieši saistītas ar iepriekš a)–o) apakšpunktā aprakstītajām darbībām.
2. Atbalstu, ko sniedz, veicot 1. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, tostarp, izmantojot sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības, kas izklāstītas Regulā (ES) [XXX] [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma] un noteiktas īpašā darba programmas daļā.

34. pants

Papildu noteikumi

1. Attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta koordinācijas un atbalsta darbības energoefektivitātes un pārkārtošanās uz tīru enerģiju jomā, Savienības atbalsts var segt līdz [100] % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.

2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, attiecībā uz darbībām, ar kurām atbalsta koordinācijas un atbalsta darbības energoefektivitātes un pārejas uz tīru enerģiju jomā un *LIFE* darbības, kas minētas šīs regulas 33. panta 1. punkta a) apakšpunktā, atbildīgais kredītirkotājs var atļaut vai noteikt vienotas likmes finansējumu saņēmēja netiešajām izmaksām, nepārsniedzot 25 % no kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumiem, finansiālu atbalstu trešām personām un vienības izmaksas vai fiksētas summas, kas ietver netiešās izmaksas.
3. Darba programmas nodrošina saskaņotību ar to darbību veidiem, kuras plānots īstenot saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK ⁴⁸ 10.a panta 8. punktā minēto Inovāciju fondu, un saskaņotību un papildināmību ar Regulu (ES) [XXX] [Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments].
4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai nodaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar Konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

35. pants

Iepirkuma konkursa procedūras

1. Piešķiršanas procedūras saskaņā ar šo nodaļu var notikt iepirkuma konkursa procedūru veidā. Cenu starpības līgumus, oglekļa cenas starpības līgumus vai fiksētas prēmijas līgumus dekarbonizācijas investīciju atbalstam var piešķirt iepirkuma konkursa procedūrās ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses un Savienības budžeta risks nepārsniedz maksimālo iemaksu.
- 1.a Šā panta 1. punktā minētās iepirkuma konkursa procedūras var īstenot, izmantojot jebkuru no 12. pantā minētajiem budžeta izpildes instrumentiem un saskaņā ar tiem.

V NODAĻA

**ATBALSTS VESELĪBAI, BIOTEHNOLOĢIJĀM,
LAUKSAIMNIECĪBAI UN BIOEKONOMIKAI**

36. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas politikai

1. Saskaņā ar šo nodaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas darītas pieejamas saskaņā ar 5. pantu.

Īpašas darbības

1. Atbalstu veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas politikai īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) uzlabojot un aizsargājot veselību, tostarp veselību pārrobežu kontekstā, par prioritāti nosakot veselības veicināšanu un slimību profilaksi visa mūža garumā, ko panāk ar savlaicīgas atklāšanas, diagnosticēšanas un ārstēšanas veicināšanu, stiprinot inovāciju un izmantojot pieeju “veselība visās politikas jomās” un “viena veselība”, īpašu uzsvaru liekot uz pārnēsājamām un nepārnēsājamām slimībām, tostarp psihoemocionālo veselību, neirodeģeneratīvām slimībām, sirds un asinsvadu slimībām, retām slimībām, vēzi un citām slimībām, tai skaitā tām, kas saistītas ar piesārņojumu un klimata pārmaiņām, rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem (*AMR*), seksuālo un reproduktīvo veselību, un uzlabojot globālās veselības iniciatīvas un sadarbību;
 - b) stiprinot veselības sistēmu efektivitāti, piekļūstamību, ilgtspēju, inovāciju un noturību, kas tiek panākts, uzlabojot piekļuvi veselības datiem un digitālajiem rīkiem, infrastruktūrām un pakalpojumiem, to kopīgošanu, izmantošanu un atkalizmantošanu, tostarp, lai atbalstītu Eiropas veselības datu telpu, mākslīgā intelekta un digitālu vai robotikā balstītu risinājumu un citu inovatīvu pieeju ieviešanu veselības aprūpē; veicinot veselības aprūpes digitālo pārveidi; uzlabojot vienlīdzīgu piekļuvi uz pacientu vēršiem, rezultātos balstītiem veselības aprūpes pakalpojumiem un to kvalitāti, īpašu uzmanību pievēršot sabiedrības veselībai un veselības aprūpes darbaspēkam; veicinot uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu (tostarp atbalstot veselības aprūpes tehnoloģiju novērtēšanu); atbalstot klīniskās pārbaudes, tostarp daudzvalstu klīniskās pārbaudes; integrējot Eiropas references tīklu (ERT) darbu; nodrošinot digitālus risinājumus nolūkā uzraudzīt un koordinēt; veicinot paraugprakses apmaiņu, spēju veidošanu un integrētu darbu starp valstu veselības sistēmām, tostarp attiecīgā gadījumā darbības un tīklus starp kompetentajām veselības iestādēm, lai nodrošinātu saskaņotību un efektivitāti visā Savienībā;

- c) veicinot veselības tehnoloģiju izstrādi, ražošanas jaudu, ražošanu un rūpniecisko ieviešanu, lai palielinātu veselības nozares konkurētspēju, citstarp, izstrādājot uzlabotas terapijas, piemēram, *ATMP* (uzlabotas terapijas zāles), un stratēģiskus projektus, kas noteikti Savienības tiesību aktos, un lai nodrošinātu tādu Savienības zāļu, medicīnisko ierīču, *in vitro* diagnostikas medicīnisko ierīču, kritiski svarīgu zāļu, digitālo risinājumu un medicīnisko pretlīdzekļu pieejamību, kas ir būtiski gatavībai pārrobežu veselības apdraudējumiem un reaģēšanai uz tiem, kā arī veselības nozares konkurētspēju un noturību, nodrošinot, ka šādi produkti ir inovatīvi, droši, piekļūstami, pieejami un cenas ziņā pieņemami, tādējādi veicinot vienlīdzīgu piekļuvi visā Savienībā;
- e) aizsargājot iedzīvotājus, sadarbībā ar dalībvalstu iestādēm un ieinteresētajām personām atbalstot veselības drošības politikas izstrādi, īstenošanu un uzraudzību nolūkā apkarot nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, kā arī koordinējot Savienības un valstu prevencijas, gatavības un reaģēšanas plānus;
- ea) atbalstot biotehnoloģijas inovāciju atklāšanu, izstrādi, riska mazināšanu, demonstrēšanu, izmēģināšanu, izmantošanu un izvēršanu, paātrinot biotehnoloģijas risinājumu ieviešanu un pārņemšanu tirgū, stiprinot jaunās vērtības ķēdes un nodrošinot piekļuvi finansējumam un citam atbalstam, citstarp MVU, jaunuzņēmumiem, pētniecību veicošajām organizācijām, veselības aprūpes sniedzējiem, augošiem uzņēmumiem, kvalificētam darbspēkam un novatoriem;

- f) veicinot inovatīvu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu bioekonomikas nozari Savienībā, tostarp tādās jomās kā veselība, biotehnoloģijas, biobāzēti materiāli un produkti, lauku saimniecību, meža atlieku un pārtikas atkritumu valorizācija, negatīvu oglekļa emisiju produkti, bioražošana un biobāzētas ķīmikālijas, jo īpaši, atbalstot bioekonomikas inovāciju atklāšanu, izstrādi, riska mazināšanu, demonstrēšanu, izmēģināšanu, ražošanu un izvēršanu; paātrinot no lauksaimniecības, mežsaimniecības un ūdeņu resursiem nākušu biobāzētu materiālu ieviešanu un pārņemšanu tirgū un paātrinot bioekonomikas risinājumus; stiprinot jaunās vērtības ķēdes; veidojot kvalificētu darbaspēku, nodrošinot piekļuvi finansējumam un citam atbalstam MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un novatoriem;
- g) veicinot lauksaimniecības, zivsaimniecības, akvakultūras un mežsaimniecības nozares, pārtikas sistēmu, tostarp pārtikas pārstrādes, un lauku un piekrastes teritoriju konkurētspēju, inovāciju, ilgtspēju, noturību un taisnīgumu. Tas ietver to lomu pārejā uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, ūdens resursu ziņā pārdomātu un dabai labvēlīgu ekonomiku, biodaudzveidības un dabas resursu aizsardzībā, ilgtermiņa ūdens kvalitātes un pārtikas ražošanas nodrošinājuma veicināšanā un ilgtermiņa pārtikas nodrošinājuma veicināšanā Savienībā, kā arī dzīvnieku veselības un augu veselības aizsardzībā;
- h) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politikas izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai vai izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, spēju veidošanu, tostarp valstu kontaktpunktu spēju veidošanu, pētījumus, rīku un infrastruktūras, tostarp IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.

2. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai nodaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

VI NODAĻA

ATBALSTS DIGITĀLAJAI LĪDERĪBAI

38. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu digitālās līderības politikai

1. Saskaņā ar šo nodaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas piešķirtas saskaņā ar 5. pantu.

39. pants

Īpašas darbības digitālās līderības politikas atbalstam

2. Atbalstu digitālajai līderībai īsteno, jo īpaši veicot šādas darbības:
 - a) izstrādājot un veidojot ilgtspējīgas digitālās pamattehnoloģijas, produktus un pakalpojumus, kas atspoguļo Savienības vērtības, tostarp ar pētniecību un inovāciju, lietišķo pētniecību, tehnoloģiju nodošanu, rūpniecisko ieviešanu un ieviešanu tirgū;

- b) veidojot pievilcīgas, konkurētspējīgas, drošas un noturīgas digitālās ekosistēmas, tostarp revolucionāriem inovatīviem uzņēmumiem, MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, kā arī jauniem rūpniecības līderiem digitālajā nozarē, lai tie paliktu, augtu un attīstītos Savienībā, atbalstot tos darbības izvērsšanā un savu tirgu paplašināšanā, tostarp ar iepirkumu un standartizāciju, kā arī stiprinot progresīvu digitālo tehnoloģiju un pakalpojumu piegādes drošību, ko panāk, atbalstot nepieciešamās spējas, tostarp ražošanas jaudu, un padziļinātas digitālās prasmes;
- c) izvēršot modernas, drošas un ilgtspējīgas digitālās lietotnes, infrastruktūras un pakalpojums visā Savienībā ar integrētas kibernetikas un kibernetikas pēc noklusējuma principiem, kas iestrādāti visā to dzīves ciklā, tostarp, veicot darbības, lai pētītu un ieviestu inovācijas, izstrādātu, ražotu, izgatavotu, būvētu, modernizētu, pabeigtu vai izvērstu progresīvas digitālās infrastruktūras, Eiropas digitālos tīklus un drošu un sadarbībspējīgu digitālo publisko infrastruktūru plašā mērogā un pāri robežām, kas darbojas kā galvenie digitālās pārveides veicinātāji, kuri atbalsta sabiedrības noturību un sagatavotību, sniedzot skaidru pievienoto vērtību uzņēmumiem, sabiedriskajiem pakalpojumiem un iedzīvotājiem. Attiecīgā gadījumā šīs darbības koordinē ar valsts investīcijām un izmanto neizmanto potenciālu, lai izveidotu iekšzemes tirgu progresīvām digitālajām tehnoloģijām saskaņā ar 10. pantu;
- d) atbalstot Savienības publiskā un privātā sektora digitālo pārveidi, tostarp pakalpojumu pārrobežu sadarbību un integrāciju, kā arī atbalstot padziļinātu digitālo prasmju, tostarp kibernetikas prasmju, attīstīšanu un apriti, sniedzot nepieciešamo atbalstu, lai paātrinātu un padziļinātu digitālo risinājumu ieviešanu un izvērsšanu privātajā sektorā, īpašu uzmanību pievēršot sarežģītām tehnoloģijām, un publiskā sektora digitalizāciju, tostarp, nodrošinot saskaņotus Savienības mēroga sadarbībspējīgus digitālos publiskos pakalpojumus, kas maksimāli palielina efektivitāti uzņēmumiem un iedzīvotājiem;

e) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, koordināciju un sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, spēju veidošanu, tostarp valstu kontaktpunktu spēju veidošanu, pētījumu veikšanu, rīku un infrastruktūras, tostarp IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.

3. Šajā nodaļā paredzētās darbības atbalsta progresīvu kiberdrošības kapacitātes, infrastruktūru, produktu, pakalpojumu, tehnoloģiju un spēju izstrādi, inovāciju, izvēršanu un iepirkumu, lai stiprinātu Eiropas kiberdrošības ekosistēmu un nodrošinātu kritisko infrastruktūru un digitālo piegādes ķēžu noturību un drošību, kā arī vēl vairāk stiprinātu Savienības kiberdrošības sagatavotību un apdraudējuma ainas situācijas apzināšanos un uzlabotu atklāšanas spējas un spējas reaģēt uz incidentiem. Minētās darbības arī atbalstīs Savienības kiberdrošības industriālās bāzes konkurētspēju, kiberdrošības prasmju attīstību un uzlabos Eiropas rūpnieciskā pamata, tostarp MVU, kiberbriedumu.
4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai nodaļai, iekļauj īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības darbībām saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

VII NODAĻA

ATBALSTS NOTURĪBAI UN DROŠĪBAI, AIZSARDZĪBAS INDUSTRIJAI UN KOSMOSAM

40. pants

Īpašas darbības noturības, drošības, aizsardzības industrijas un kosmosa atbalstam

1. Saskaņā ar šo nodaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķu un 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo nodaļu finansē no 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas darītas pieejamas saskaņā ar 5. pantu.

41. pants

Kosmosa un aizsardzības sinerģija

1. Tiek izveidota Kosmosa un aizsardzības konsultatīvā padome.
 - 1.a Kosmosa un aizsardzības konsultatīvā padome var konsultēt Komisiju par koordināciju, saskaņotību un papildināmību starp kosmosa darbībām un aizsardzības industrijas darbībām, kā noteikts 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 2) un 3) punktā, par prioritātēm un par Savienības atbalsta saistītajiem veidiem, lai palielinātu investīciju efektivitāti un rezultātu lietderību.
 - 1.b Kosmosa un aizsardzības konsultatīvās padomes locekļus ieceļ dalībvalstis, un padome pieņem savu reglamentu. EĀDD un attiecīgo Savienības aģentūru, piemēram, EAA, pārstāvjus arī var uzaicināt piedalīties novērotāja statusā.

1. IEDAĻA

ATBALSTS NOTURĪGAS IZEJVIELU VĒRTĪBAS ĶĒDES POLITIKAI

42. pants

Īpašas darbības noturīgas kritiski svarīgo izejvielu vērtības ķēdes politikas atbalstam

1. Atbalstu noturīgai kritiski svarīgo izejvielu vērtības ķēdes politikai īsteno, jo īpaši, veicot šādas darbības:
 - a) atbalstot Savienības spēju stiprināšanu kritiski svarīgo izejvielu izpētes, ieguves, pārstrādes, atgūšanas, atkalizmantošanas un reciklēšanas jomā;
 - b) iegādājoties kritiski svarīgās izejvielas saskaņā ar ekonomiskās drošības vajadzībām un zaļās un digitālās pārkārtošanās mērķiem, lai samazinātu piegādes traucējumu risku uzņēmumiem Savienībā, tostarp attiecībā uz kritiski svarīgo izejvielu krājumu izveidi un pārvaldību sadarbībā ar dalībvalstīm un nozari;
 - c) sniedzot finansiālu atbalstu stratēģiskiem projektiem saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu;
 - ca) atbalstot darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai, tostarp valstu kontaktpunktu spēju veidošanai.
2. Atbalstu, ko īsteno, veicot 1. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, tostarp, izmantojot sadarbīgas pētniecības un inovācijas pasākumus, kas izklāstīti pētniecības un inovācijas pamatprogrammā [REF] un noteikti īpašā darba programmas daļā.

3. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai iedaļai, iekļauj īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības darbībām saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

2. IEDAĻA

ATBALSTS AIZSARDZĪBAS INDUSTRIJAS POLITIKAI

44. pants

Īpašas darbības aizsardzības industrijas politikas atbalstam

1. Atbalstu aizsardzības industrijas politikai īsteno jo īpaši ar šādām darbībām:
- a) atbalsts Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektu izvēšanai, kā minēts 45. pantā;
 - b) atbalsts pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā, inovācijai un tehnoloģiju pārākumam, kā minēts 46. pantā;
 - c) atbalsts aizsardzības industrijas reaģētspējai, rūpnieciskajai paplašināšanai un noturībai, kā minēts 47. pantā;
 - ca) atbalsts veicinātājiem, kas saistīti ar 47.a pantā minēto Savienības mēroga aizsardzības ekipējuma tirgu;
 - d) atbalsts sadarbībai, ko īsteno saistībā ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, kā minēts 48. pantā;
 - e) atbalsts militārajam transportam, kā minēts 49. pantā;
 - ea) atbalsts inovatīvām un mērogojamām darbībām visos aizsardzības ražojumu aprites cikla posmos, kā minēts 49.a pantā.

3. Savienības atbalstu, ko īsteno, izmantojot 1. punktā minētās darbības, var sniegt jebkādā veidā, kas paredzēts Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509. Šāds atbalsts var ietvert atsevišķām struktūrām sniegtu atbalstu sadarbīgām pētniecības un inovācijas darbībām.
- 3.a Šā panta 1. punktā minētās darbības īsteno, liekot uzsvāru uz saskaņību ar Eiropadomes stratēģiskajām norādēm, Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķiem, aizsardzības gatavības programmu un spēju prioritātēm, kas apzinātas KĀDP kontekstā, tostarp Spēju attīstības plānu (*CDP*) un sadarbības iespējām, kas apzinātas saistībā ar koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (*CARD*). EKF pienācīgi ņem vērā dalībvalstu sadarbību, kas tiek īstenota saskaņā ar pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*), Eiropas Aizsardzības aģentūras (*EAA*) iniciatīvas un projektus, kā arī attiecīgās darbības, ko veic Ziemeļatlantijas līguma organizācija (*NATO*), piemēram, *NATO* aizsardzības plānošanas procesu.

45. pants

Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti

1. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti (*EDPCI*) sastāv no sadarbīgiem rūpniecības projektiem, kuru mērķis ir stiprināt *EDTIB* konkurētspēju visā Savienībā, vienlaikus veicinot dalībvalstu tādu militāro spēju attīstību, kuras ir būtiskas Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, tostarp spēju, kas nodrošina piekļuvi visām operatīvajām jomām, proti, sauszemes, jūras, gaisa, kosmosa un kiberjomai.
2. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu un pēc Komisijas priekšlikuma var pieņemt īstenošanas aktus, ar ko atjaunina vai apzina *EDPCI*. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt Komisijas priekšlikumu.

- 2.a Dalībvalstis vajadzības gadījumā ar EAA atbalstu nodrošina iekļaujošu koordinēšanu, lai sagatavotu iespējamus *EDPCI* projektu priekšlikumus.
- 2.b Pirms 2. punktā minēto īstenošanas aktu ierosināšanas Komisija pārbauda 2.a punktā minēto projektu priekšlikumu atbilstību visiem 4. punktā uzskaitītajiem kritērijiem un:
- a) iekļaujošā veidā apspriežas ar dalībvalstīm un ņem vērā to viedokļus un iespējamu *EDPCI* projektu priekšlikumus;
 - b) lai papildinātu informāciju, ko dalībvalstis sniegušas par projektu priekšlikumiem, aicina Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos (“Augstais pārstāvis”) un EAA sniegt savas speciālās zināšanas, lai nodrošinātu atbilstību 4. punkta b) apakšpunktā minētajām prioritātēm un mērķiem, jo īpaši aizsardzības spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās KĀDP satvarā, jo īpaši tām, kuras kopīgi paustas *CDP* kontekstā; un
 - c) pārliecinās, ka visas dalībvalstis un asociētās valstis ir informētas par projekta tapšanu un ir saņēmušas iespēju piedalīties.
3. Īstenošanas aktos, kas minēti 2. punktā, Padome:
- a) nosaka *EDPCI* mērķus un raksturlielumus saistībā ar 4. punktā noteiktajiem kritērijiem;
 - b) aplēš *EDPCI* kopējo finansiālo apjomu un
 - c) izveido to valstu sarakstu, kuras īstenošanas akta pieņemšanas dienā piedalās attiecīgajā *EDPCI*.

4. *EDPCI* atbilst visiem šiem kritērijiem:

- a) projekts ievērojami stiprina *EDTIB* konkurētspēju, efektivitāti un inovācijas spēju, jo īpaši, veicinot jaunu pārrobežu sadarbību izveidi vai esošo pārrobežu sadarbību paplašināšanu, tostarp ar MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, radot plašāku pozitīvu ietekmi uz iekšējo tirgu, būtiski veicinot tirgus integrāciju un tirgus sadrumstalotības samazināšanu, uzlabojot aizsardzības ražojumu sadarbību un savstarpējo aizstājamību un tiecoties samazināt stratēģiskās atkarības, tostarp ar piegādes dažādošanu, un palielinot jaudas;
- a) projektā ir iesaistītas vismaz četras dalībvalstis, un visām dalībvalstīm un asociētajām valstīm tiek dota reāla iespēja piedalīties *EDPCI*;
- b) projekts veicina dalībvalstu tādu militāro spēju attīstību, kas ir kritiski svarīgas Savienības drošības un aizsardzības interesēm un atbilst Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķiem, aizsardzības spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās KĀDP satvarā, jo īpaši *CDP* kontekstā, un kopdarbības iespējām, kas apzinātas *CARD* kontekstā; tajos ņem vērā dalībvalstu sadarbību *PESCO* un *EAA* iniciatīvu un projektu satvarā; tajos ņem vērā arī attiecīgas darbības, ko veic NATO, piemēram, NATO aizsardzības plānošanas procesu, ja šādas darbības kalpo Savienības drošības un aizsardzības interesēm;
- c) projekta nodrošinātie ieguvumi aptver plašāku Savienības daļu;
- d) projekti ir īpaši nozīmīgi apjoma vai tvēruma ziņā, vai to mērķis ir mazināt ievērojamu tehnoloģiskā vai finanšu riska līmeni, vai abi;
- e) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta pārsniedz tā izmaksas, arī ilgtermiņā.

- 4.a Tāda *EDPCI* izvēršana, kas ir tiesīgs saņemt Savienības finansējumu, sastāv no vienas vai vairākām darbībām, kas saistītas ar:
- a) aizsardzības ražojumu kopīgu iepirkumu;
 - b) aizsardzības ražojumu ražošanas jaudas ātrāku pielāgošanu strukturālām pārmaiņām, kā arī saistītām atbalsta darbībām;
 - c) jaunu aizsardzības ražojumu pētniecību vai izstrādi vai esošo ražojumu jaunināšanu;
 - d) nepieciešamās infrastruktūras attīstīšanu un iepirkšanu.
- 4.b Dalībvalstis, kas piedalās kādā *EDPCI*, nodrošina, ka līgumos, kas saistīti ar *EDPCI* darbībām, kuras atbalsta ar Savienības finansējumu, atkarībā no 4.a punktā minēto darbību veida piemēro kritērijus, kas ir līdzvērtīgi 51. pantā noteiktajiem kritērijiem.
- 4.c Dalībvalstis, kas piedalās kādā *EDPCI*, nodrošina, ka *EDPCI* darbības, tostarp tās, kuras neatbalsta ar Savienības finansējumu, atbilst 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 2) punkta un šā panta 1. punktā izklāstītajiem mērķiem un neietekmē *EDPCI* atbilstību šā panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem.
5. Dalībvalstis, kas piedalās kādā *EDPCI*, attiecīgā gadījumā var nolemt Eiropas Komisiju, Augsto pārstāvi vai EAA iesaistīt *EDPCI* novērotāju statusā.
6. *EDPCI*, kā arī tā īpašās darbības var izveidot to Eiropas bruņojuma programmu struktūru (*SEAP*) ietvaros, kas izveidotas saskaņā ar Regulu (ES) 2025/2643.
- 6.a Finansējumu *EDPCI* darbību ietvaros ir tiesīgas saņemt tikai dalībvalstis un asociētās valstis, kā arī *SEAP*, kurā ir dalībvalstis vai dalībvalstis un asociētās valstis.

7. Neskarot LESD 107. un 108. pantu, dalībvalstis var piemērot atbalsta shēmas un sniegt administratīvu atbalstu *EDPCI*.
8. Ar *EDPCI* saistītu ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju var uzskatīt par sevišķi svarīgu iemeslu saistībā ar sabiedrības interesēm Padomes Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta nozīmē, aizsardzības interesēm Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 2. panta 3. punkta nozīmē un sabiedrības veselības un drošības interesēm Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē, ar noteikumu, ka ir izpildīti pārējie minētajos noteikumos paredzētie nosacījumi.
 - 8.a Dalībvalstis, kas piedalās kādā *EDPCI*, katru gadu iesniedz Komisijai kopīgu ziņojumu par *EDPCI* darbību īstenošanu, tostarp par atbilstību 4.c punktā noteiktajām prasībām.
 - 8.b Pēc Komisijas priekšlikuma Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt īstenošanas aktus, kas pieņemti, ievērojot 2. punktu, tostarp, svītrojot projektu no *EDPCI* projektiem vai atspoguļojot izmaiņas 3. punktā izklāstītajos elementos.
 - 8.c Visām dalībvalstīm un asociētajām valstīm pēc *EDPCI* izveides ir iespēja tam pievienoties, ja to apstiprina visas dalībvalstis, kas piedalās *EDPCI*.

Pētniecība un izstrāde aizsardzības jomā, inovācija un tehnoloģiskais pārkums

Darbības, ar kurām atbalsta pētniecību un izstrādi aizsardzības jomā, inovāciju un tehnoloģisko pārkumu, jo īpaši var ietvert:

- a) sadarbīgas pētniecības darbības aizsardzības jomā, sākot ar fundamentālo pētniecību un beidzot ar lietišķo pētniecību, saskaņā ar 44. panta 3.a punktu, kurās kā ieguldījumu var izmantot EAA spēju tehnoloģiju grupu (*CapTechs*) sniegtos rezultātus;
- b) sadarbīgas izstrādes darbības jauniem vai modernizētiem aizsardzības ražojumiem un tehnoloģijām, tai skaitā sistēmas prototipu izstrādi, testēšanu, kvalifikāciju vai sertifikāciju, un tādu tehnoloģiju vai aktīvu izstrādi, kas palielina efektivitāti visā aizsardzības ražojumu un tehnoloģiju aprites ciklā;
- c) darbības revolucionāru aizsardzības tehnoloģiju atbalstam;
- d) darbības, lai aizsardzības jomā atbalstītu ātrākus inovācijas ciklus un tehnoloģiju integrāciju, tai skaitā nepārtrauktu pētniecību un izstrādi un tehnoloģiskus izaicinājumus;
- e) pārņemšanas pasākumus, lai pielāgotu civilās tehnoloģijas aizsardzībai.

Aizsardzības industrijas reaģētspēja, izvēšana un noturība

1. Darbības, ar kurām atbalsta *EDTIB* reaģētspējas, izvēšanas un noturības uzlabošanu saistībā ar aizsardzības ražojumu, tostarp to komponentu un attiecīgo izejvielu, ciktāl tos paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, ražošanas jaudas pielāgošanu, jo īpaši var aptvert šādas darbības:
 - a) optimizēt, paplašināt, modernizēt, tostarp automatizēt, jaunināt vai pārprofilēt esošās aizsardzības ražojumu, komponentu un izejvielu ražošanas jaudas vai izveidot jaunas ražošanas jaudas, jo sevišķi nolūkā palielināt ražošanas jaudu vai saīsināt ražošanas sākumlaiku un piegādes izpildes laiku, tostarp, pamatojoties uz vajadzīgo darbgaldu un jebkādu citu nepieciešamo izejresursu iepirkumu vai ieguvi;
 - b) ar kopīgiem nozares pūliņiem, piemēram, pārrobežu kopuzņēmumiem, izveidot pārrobežu industriālās partnerības, tostarp, izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas, tai skaitā ar MVU, ietverot darbības, kuru mērķis ir koordinēt aizsardzības ražojumu, komponentu un attiecīgo izejvielu ieguvi vai rezervēšanu un krājumu veidošanu, kā arī koordinēt ražošanas jaudas un ražošanas plānus;
 - c) izveidot aizsardzības ražojumu, to komponentu un attiecīgo izejvielu rezervētās ražošanas kāpināšanas jaudas un nodrošināt to pieejamību saskaņā ar pasūtījumiem vai plānotajiem ražošanas apjomiem;
 - d) veicināt tādu aizsardzības ražojumu industrializāciju un komercializāciju, kas izstrādāti saistībā ar Savienības finansētām darbībām vai citiem sadarbības pasākumiem, kurus veic ar vismaz divu dalībvalstu atbalstu, tostarp, izveidojot pārrobežu industriālās partnerības, publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas un palielinot sākotnējo ražošanu, kā arī attiecīgā gadījumā licencējot ražošanu;

- e) testēt aizsardzības ražojumus, tostarp, nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru, un attiecīgā gadījumā veikt to rekondicionēšanas sertifikāciju nolūkā novērst to novecošanos un padarīt tos lietojamus galalietotājiem;
 - f) samazināt industriālās stratēģiskās atkarības, tostarp nolūkā komponentus, uz kuriem attiecas ierobežojumi, aizstāt ar neasociētu trešo valsti vai neasociētas trešās valsts subjektu, vai attīstīt spēju aizstāt vai izņemt šādus komponentus.
- 1.a Attiecībā uz darbībām, kas tiek atbalstītas saskaņā ar šo pantu, Komisija pēc pieprasījuma var iesniegt dalībvalstīm un asociētajām valstīm attiecīgo darbības dokumentāciju, lai novērstu vienu un to pašu izmaksu dubultu finansēšanu.

47.a pants

Atbalsts veicinātājiem, kas saistīti ar Savienības mēroga aizsardzības ekipējuma tirgu

1. Darbības, ar kurām atbalsta veicinātājus, kas saistīti ar Savienības mēroga aizsardzības ekipējuma tirgu, jo īpaši var ietvert:
 - a) atbalstu Eiropas Militāro ražojumu pārdošanas mehānismam (*MSM*), lai nodrošinātu aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību pietiekamā apjomā, tādējādi veicinot *EDTIB* [kā arī attiecīgā gadījumā Ukrainas *DTIB*] konkurētspēju, jo īpaši:
 - i) atbalstu aizsardzības industriālās gatavības rezervju izveidei, pārvaldībai un uzturēšanai, kā arī šādu rezervju, kas izveidotas saskaņā ar Regulu (ES) 2025/2643, turpināšanai;
 - ii) vienota, centralizēta *EDTIB* [un Ukrainas *DTIB*] izstrādāto aizsardzības ražojumu kataloga (“Eiropas Militāro ražojumu pārdošanas katalogs”) izveidi un uzturēšanu;

- b) atbalstu saskaņā ar Regulu (ES) 2025/2643 izveidoto Eiropas bruņojuma programmas struktūru izveidei un darbībai;
 - c) administratīvo spēju stiprināšanu saistībā ar aizsardzības ražojumu publisko iepirkumu un pasākumiem, kas veicina aizsardzības ražojumu kopīgā iepirkuma procedūru atvieglošanu.
3. Dalībvalstis, asociētās valstis un *SEAP*, kas izveido aizsardzības industriālās gatavības rezervi, visām dalībvalstīm, asociētajām valstīm un Ukrainai piešķir tūlītēju un preferenciālu iespēju pirkt, izmantot vai nomāt aizsardzības ražojumus, kas ir daļa no minētās rezerves. Attiecībā uz dalībvalstu vai attiecīgā gadījumā asociēto valstu pirkumiem no aizsardzības industriālās gatavības rezerves, ko izveido, pārvalda un uztur *SEAP*, iepirkumu uzskata par līgumu, kura slēgšanas tiesības valdība piešķirusi citai valdībai, kā minēts Direktīvas 2009/81/EK 13. panta f) punktā.
4. Komisija pēc apspriešanās ar EAA pastāvīgi atjaunina 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto Eiropas Militāro ražojumu pārdošanas katalogu, kā noteikts Regulā (ES) 2025/2643. Dalībvalstis [, Ukrainu] un uzņēmējus aicina brīvprātīgi aizpildīt minēto katalogu saskaņā ar piemērojamiem valsts normatīvajiem aktiem.

Kopīgs iepirkums aizsardzības jomā, uzturēšana un pieejamība

1. Darbības, ar kurām atbalsta kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, jo īpaši var aptvert sadarbību starp dalībvalstīm un asociētajām valstīm šādās jomās:
 - a) aizsardzības ražojumu kopīga sertificēšana;
 - b) kopīgu prasību izstrādāšana aizsardzības ražojumiem;
 - c) aizsardzības ražojumu iepirkšana;
 - d) aizsardzības ražojumu uzturēšana;
 - e) aizsardzības ražojumu dinamiska pieejamības pārvaldība.

Darbības, ar kurām atbalsta kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, ir vērstas uz sadrumstalotības mazināšanu un sadarbības uzlabošanu, tādējādi panākot apjomradītus ietaupījumus, nodrošinot ātrāku piekļuvi nepieciešamajam ekipējumam un stiprinot Savienības un dalībvalstu aizsardzības industriālo gatavību.

- 1.a Darbības, kas saistītas ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, ir tiesīgi veikt tikai šādi tiesību subjekti:
 - a) dalībvalstu vai asociēto valstu līgumslēdzējas iestādes;
 - b) starptautiskas organizācijas;
 - c) *SEAP*;
 - d) *EAA*.

2. Dalībvalstis un asociētās valstis, kas veic darbību saistībā ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, vienprātīgi ieceļ atbalsttiesīgu tiesību subjektu par aģentu, kas rīkojas to vārdā minētās darbības vajadzībām. Aģents jo īpaši veic iepirkuma procedūras un noslēdz izrietošos līgumus ar darbuuzņēmējiem iesaistīto valstu uzdevumā. Aģents var piedalīties darbībā kā saņēmējs un rīkoties kā konsorcijs koordinators. Aģents var pārvaldīt un apvienot fonda līdzekļus un iesaistīto dalībvalstu un asociēto valstu līdzekļus.
3. Aģents savās iepirkuma procedūrās un ar darbuuzņēmējiem noslēgtajos līgumos piemēro kritērijus, kas ir līdzvērtīgi 51. pantā noteiktajiem kritērijiem, un pieprasa, lai minētos kritērijus piemērotu apakšuzņēmējiem.
4. Aģents paziņo Komisijai par 51. panta 3. punktā minētajām garantijām. Papildu informāciju par minētajām garantijām un ietekmes mazināšanas pasākumiem pēc pieprasījuma dara pieejamu Komisijai. Komisija informē 83. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto komiteju par visiem paziņojumiem, kas sniegti saskaņā ar šo punktu.
 - 4.a Ja Savienība atbalsta kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, iesaistītās dalībvalstis un asociētās valstis pēc pieprasījuma dara pieejamu citām dalībvalstīm un asociētajām valstīm attiecīgu ar iepirkumu saistītās informācijas kopumu, piemēram, galvenos raksturlielumus, sniegumu, vienības izmaksas un piegādes laikus, lai tās varētu pievienoties kopīgam iepirkumam aizsardzības jomā vēlākā posmā saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem.
 - 4.b Ar iepirkumu saistīto informāciju, kas minēta 4.a punktā, pieprasītājas dalībvalstis vai asociētās valstis var izpaust Savienībā vai asociētajās valstīs iedibinātiem tiesību subjektiem, kas rīkojas to vārdā, vienīgi nolūkā dot iespēju piedalīties kopīgā iepirkumā aizsardzības jomā un ar noteikumu, ka šāda informācija ir pienācīgi aizsargāta.

5. Visos līgumos, kas izriet no darbības, kura saistīta ar kopīgu iepirkumu aizsardzības jomā, uzturēšanu un pieejamību, iekļauj noteikumus par aizsardzības ražojumu papildu daudzumu iegādi citām dalībvalstīm, asociētajām valstīm vai Ukrainai.
6. Šajā pantā “aģents” ir dalībvalstī vai asociētā valstī iedibināta līgumslēdzēja iestāde, kas definēta Direktīvas 2014/24/ES ⁴⁹ 2. panta 1. punkta 1) apakšpunktā un Direktīvas 2014/25/ES ⁵⁰ 3. panta 1. punktā, EAA, *SEAP*, kas izveidota saskaņā ar Regulu (ES) 2025/2643, vai starptautiska organizācija, kuru dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina ir izraudzījušās kopīga iepirkuma aizsardzības jomā veikšanai to uzdevumā.

49. pants

Atbalsts militārajam transportam ⁵¹

1. Darbības, ar kurām atbalsta militāro transportu Savienībā, var ietvert:
 - a) atbalstu divējāda lietojuma transporta un loģistikas spēju iepirkumam, ko veic dalībvalstis;
 - b) divējāda lietojuma transporta un loģistikas spēju nodrošināšanu, izmantojot pakalpojumu līgumus ar komerciālajiem operatoriem;
 - ba) atbalstu solidaritātes rezerves, tostarp tās digitālo platformu, izveidei un darbībai;

⁴⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>.

⁵¹ Šis pants un ar to saistītie noteikumi būs jāpieskaņo rezultātiem, kas gūti sarunās par Militārā transporta regulu.

- c) atbalstu ar militāro transportu saistīto procesu, tostarp militārā transporta atļauju un muitas procedūru un formalitāšu, digitalizācijai;
- d) industriālās jaudas stiprināšanu, modernizāciju, paplašināšanu un pārprofilēšanu tādu divējāda lietojuma transporta un loģistikas spēju izstrādei un uzturēšanai, kas tieši veicina un uzlabo militāro transportu Savienībā;
- e) personāla apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas celšanu, lai uzlabotu kvalificēta personāla pieejamību drošai rīcībai ar aizsardzības ražojumiem, sastāvdaļām un piegādēm un to drošai transportēšanai, jo īpaši lielo kravu, smago kravu un bīstamo kravu drošai un efektīvai pārvietošanai;
- f) militārajam transportam stratēģiski svarīgas divējāda lietojuma infrastruktūras aizsardzības un noturības uzlabošanu, kā arī degvielas uzglabāšanas sistēmu un papildsistēmu attīstīšanu;
- g) atbalsta darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai. Tas ietver atbalstu attiecīgajām iestādēm, sadarbību starp valstu iestādēm un ar ieinteresētajām personām, pētījumus, rīku un infrastruktūru, tai skaitā IT infrastruktūras un rīku, izstrādi un ieviešanu.

2. Darbības, ar kurām atbalsta militāro transportu Savienībā, īsteno saskaņā ar Regulu (ES) [Militārā transporta regula] un papildus Regulai (ES) [XXX] [EISI].

49.a pants

Atbalsts inovatīvām un mērogojamām darbībām visos aizsardzības ražojumu aprites cikla posmos (ES aizsardzības inovācijas shēma)

1. Atbalsts inovatīvām un mērogojamām darbībām visos aizsardzības ražojumu aprites cikla posmos, tostarp atbalsts revolucionārām tehnoloģijām un atsevišķām vienībām (piemēram, jaunpienācējiem, inovatīviem jaunuzņēmumiem, MVU un augošiem uzņēmumiem), jo īpaši var ietvert:
 - a) partneru piemeklēšanas pasākumus, uzņēmējdarbības paātrināšanu un apmācību novatoriem;
 - b) elastīgus finansēšanas mehānismus;
 - c) izaicinājumus un hakatonus;
 - d) atbalstu inovatīvam iepirkumam un iteratīvus modernizētus iepirkuma modeļus strauji mainīgām sistēmām;
 - e) jebkādas citas darbības īsākiem inovācijas cikliem un aizsardzības ražojumu integrācijai, validēšanai, eksperimentēšanai ar tiem un to ieviešanai tirgū; un
 - f) atbalstu darbībām, kas atvieglo šajā punktā paredzēto darbību īstenošanu.
2. Atbalstu inovatīvām un mērogojamām darbībām visos aizsardzības ražojumu aprites cikla posmos var nodrošināt ar 45.–49. pantā minētajām darbībām vai apvienojumā ar tām.

50. pants

(Papildu noteikumi par trešo valstu pievienošanos)

(...)

51. pants

Papildu attiecināmības kritēriji

1. Papildus to attiecināmības kritēriju izpildei, kas paredzēti šīs regulas 9. pantā, šajā iedaļā paredzētā Savienības finansējuma saņēmēji izpilda šā panta 2.–15.a punktā minētos nosacījumus.
2. Šajā iedaļā paredzētā Savienības finansējuma saņēmēji ir iedibināti Savienībā vai asociētajā valstī un to vadības izpildstrukturā atrodas Savienībā vai asociētajā valstī.
- 2.a Šajā iedaļā paredzētā Savienības finansējuma saņēmējus nekontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts.
3. Atkāpjoties no 2.a punkta, tiesību subjekts, kurš iedibināts Savienībā vai asociētā valstī un kuru kontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, ir tiesīgs kļūt par šajā iedaļā paredzētā Savienības finansējuma saņēmēju, ja Komisijai tiek darītas pieejamas garantijas, kas apstiprinātas saskaņā ar tās dalībvalsts vai asociētās valsts procedūrām, kurā tas ir iedibināts, piemēram, pienācīgi pasākumi atbilstoši izvērtēšanai, kā definēts Regulas (ES) 2019/452 ⁵² 2. panta 3. punktā. Atkarībā no darbību veida darba programmā var paredzēt, ka minētā atkāpe neattiecas uz 49.a pantā minētajām darbībām.

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV L 79I, 21.3.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

Minētās garantijas sniedz pārlicību, ka tiesību subjekta iesaistīšanās darbībā nebūtu pretrunā Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kā noteikts KĀDP satvarā, ievērojot LES V sadaļu.

Ar minētajām garantijām jo īpaši pamato, ka darbības nolūkā ir ieviesti pasākumi, ar ko nodrošina, lai:

- a) kontrole pār tiesību subjektu netiktu īstenota tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju veikt darbību un sasniegt rezultātus, kas nosaka ierobežojumus attiecībā uz tā infrastruktūru, objektiem, aktīviem, resursiem, intelektuālo īpašumu vai zinātību, kas vajadzīgi darbības nolūkā, vai kas apdraud tā spējas un standartus, kas vajadzīgi darbības veikšanai;
- b) tiktu novērsta neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta piekļuve jebkādai ar darbību saistītai klasificētai informācijai vai ar darbību saistītai neklasificētai informācijai, ko aizsargā pienākums glabāt dienesta noslēpumu un kas ir pieejama, pamatojoties uz principu “nepieciešamība zināt”;
- ba) darbībā iesaistītajiem darbiniekiem vai citām personām attiecīgā gadījumā ir dalībvalsts vai asociētās valsts izdota valsts drošības pielaide;
- c) īpašumtiesības uz intelektuālo īpašumu, kas izriet no 44. panta 1. punkta b) un ea) apakšpunktā minētajām darbībām un to rezultātiem, un tās rezultāti paliktu saņēmējam darbības laikā un pēc tās pabeigšanas, netiktu pakļauti kādas neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta kontrolei vai ierobežojumiem, un ne arī tiktu eksportēti ārpus Savienības vai asociētajām valstīm, vai būtu pieejami no vietas, kas ir ārpus Savienības vai asociētās valsts, bez tās dalībvalsts vai asociētās valsts apstiprinājuma, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, un saskaņā ar 3. pantā izklāstītajiem mērķiem.

Ja dalībvalsts vai asociētā valsts, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, uzskata par lietderīgu, var tikt sniegtas papildu garantijas.

Komisija informē 83. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto komiteju par jebkuru tiesību subjektu, ko uzskata par tiesīgu saņemt Savienības finansējumu saskaņā ar šo punktu.

3.a Šā panta 2.a un 3. punktu nepiemēro:

- a) dalībvalstu un asociēto valstu līgumslēdzējām iestādēm;
- b) starptautiskas organizācijas;
- c) *SEAP*;
- d) *EAA*.

8. Darbībā iesaistīto Savienības finansējuma saņēmēju infrastruktūra, objekti, aktīvi un resursi, ko izmanto minētās darbības vajadzībām, visu darbības laikposmu atrodas dalībvalsts vai asociētās valsts teritorijā, izņemot dažos pienācīgi pamatotos, ārkārtas gadījumos, kad Savienības finansējuma saņēmējiem nav tūlītēji pieejamu alternatīvu.

9. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta b), e) un ea) apakšpunktā minētajām darbībām 2.–8. punktā minētos nosacījumus piemēro apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti darbībā. Šā punkta nolūkā ar “apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti darbībā”, saprot apakšuzņēmējus, kuriem ar saņēmēju ir tiešas līgumattiecības, citus apakšuzņēmējus, kuriem tiek piešķirti vismaz 10 % no kopējām darbības attiecināmajām izmaksām, un apakšuzņēmējus, kuriem var būt vajadzīga piekļuve klasificētai informācijai, lai veiktu darbību. Apakšuzņēmēji, kas iesaistīti darbībā, nav konsorcijs dalībnieki.

10. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajām darbībām 2.–8. punktā minētos nosacījumus piemēro apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti darbībā vai kopīgajā iepirkumā. Šā punkta nolūkā “kopīgajā iepirkumā iesaistītie apakšuzņēmēji” ir tiesību subjekti, kas nodrošina tādus kritiski svarīgus resursus, kuriem ir unikālas, ražojuma darbībai būtiskas iezīmes, kam ir piešķirti vismaz 15 % no līguma vērtības un kam līguma izpildes nolūkā ir vajadzīga piekļuve klasificētai informācijai.
11. To darbību rezultāti, kas minētas 44. panta 1. punkta b) un ea) apakšpunktā, kā arī no šīm darbībām izrietošie produkti vai tehnoloģijas nav pakļauti nevienas neasociētas trešās valsts un neviena neasociētas trešās valsts subjekta kontrolei vai ierobežojumiem, ko īsteno tieši vai netieši ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību, arī attiecībā uz tehnoloģiju pārnesi.
12. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā minētajām darbībām sastāvdaļu, kuru izcelsme ir ārpus Savienības un asociētajām valstīm, izmaksas nepārsniedz 35 % no galaprodukta sastāvdaļu aplēstajām izmaksām vai 35 % no tāda ražojuma aplēstajām izmaksām, kura ražošanas jaudas palielināšanu atbalsta ar Savienības finansējumu. Nevienas sastāvdaļas izcelsme nav trešās valstīs, kuras rīkojas pretrunā Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, tostarp labu kaimiņattiecību principa ievērošanai.
13. Attiecībā uz darbībām, kas minētas 44. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā, Savienības finansējuma saņēmējiem vai attiecīgā gadījumā darbuzņēmējiem ir iespēja bez ierobežojumiem, ko noteikušas neasociētās trešās valstis vai neasociēto trešo valstu subjekti, lemt par attiecīgā aizsardzības ražojuma uzbūves definēšanu, pielāgošanu un pilnveidošanu, tostarp par juridiskajām pilnvarām aizstāt vai noņemt sastāvdaļas, uz kurām attiecas neasociēto trešo valstu vai neasociēto trešo valstu subjektu noteikti ierobežojumi.

14. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā minētajām darbībām darba programmā var paredzēt, ka šā panta 12. un 13. punktā paredzētos attiecināmības nosacījumus novērtē ne vēlāk kā darbības beigās.
15. Izņemot 44. panta 1. punkta c) un ea) apakšpunktā, 46. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 47.a panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minētās darbības, Savienības atbalstu piešķir tikai darbībām, ko veic tiesību subjekti, kas sadarbojas konsorciā no vismaz trīs atbalsttiesīgiem tiesību subjektiem, kuri ir iedibināti vismaz trīs dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs. Vismaz trīs no minētajiem atbalsttiesīgajiem tiesību subjektiem, kuri ir iedibināti vismaz divās dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, visā darbības veikšanas laikposmā ne tieši, ne netieši nekontrolē viens un tas pats tiesību subjekts, kā arī tie nekontrolē cits citu.
- 15.a Izņemot 44. panta 1. punkta b) un ea) apakšpunktā minētās darbības, Savienības atbalstu var piešķirt arī darbībām, ko veic *SEAP*, kura izveidota saskaņā ar Regulu (ES) 2025/2643.
18. Neatkarīgi no Finanšu regulas 201. panta prasībām pārbauda tikai koordinators finansiālās spējas.
19. Saskaņā ar Finanšu regulas 153. panta 3. punktu vērtēšanas komisijai var palīdzēt neatkarīgi ārējie eksperti ar derīgu personas drošības pielaidi, ja tas prasīts darba programmā. Atkāpjoties no Finanšu regulas 242. panta, neatkarīgo ekspertu sarakstu nepublisko.

- 19.a Šādas darbības nav tiesīgas saņemt finansējumu:
- a) tādu ražojumu un tehnoloģiju izstrādes darbības, kuru izmantošana, izstrāde vai ražošana ir aizliegta ar piemērojamiem starptautiskajiem tiesību aktiem;
 - b) darbības, kas saistītas ar autonomām letālām sistēmām, kuras nav pakļautas atbildīgai cilvēku komandvadības ķēdei vai kuras nevar lietot atbilstoši starptautiskajām humanitārajām tiesībām;
 - c) darbības, kas saistītas ar kasešu munīciju.

52. pants

Finansējuma likmes

1. [Attiecībā uz 44. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
2. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām darbībām, ar kurām atbalsta pētniecību un inovāciju aizsardzības jomā, Savienības atbalsts var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
3. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām darbībām, ar kurām atbalsta aizsardzības tehnoloģiju un spēju attīstību, Savienības atbalsts var segt līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām vai – pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkuma gadījumā – līdz 50 % no līguma aplēstās vērtības.
4. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām.
5. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt līdz 25 % no kopīgā iepirkuma aplēstās vērtības.

6. Attiecībā uz 44. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajām darbībām Savienības atbalsts var segt:
- a) ja ar darbību atbalsta iepirkumu, ko veic dalībvalstis, – līdz 25 % no iepirkuma aplēstās vērtības;
 - b) ja darbību mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm piekļūt transporta un loģistikas resursiem – līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
7. Lai pienācīgi ņemtu vērā attiecīgā stratēģiskā partnera īpašo situāciju, ar Savienības atbalstu var segt līdz 100 % no 44. panta 1. punkta ea) apakšpunktā minēto darbību attiecināmajām izmaksām.]
8. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, attiecībā uz darbībām, kas minētas 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt vienotas likmes finansējumu saņēmēja netiešajām izmaksām, nepārsniedzot 25 % no darbības kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumiem, finansiālu atbalstu trešām personām un vienības izmaksas vai fiksētas summas, kas ietver netiešās izmaksas.

53. pants

Piešķiršanas kritēriji

1. Priekšlikumi darbībām saskaņā ar šo iedaļu veicina aizsardzības gatavību visā Savienībā, un tos novērtē saskaņā ar šādiem piešķiršanas kritērijiem, kas jānosaka darba programmā:
- a) darbības īstenošanas kvalitāte un efektivitāte;

- b) attiecīgās darbības mērķi, prioritātes un gaidāmie rezultāti, jo īpaši, izvērtējot vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem kritērijiem, atkarībā arī no darbības veida un pēc pieprasījuma: i) ieguldījums izcilībā aizsardzības nozarē, ii) inovācijas potenciāls, iii) pārrobežu sadarbība, iiiia) sadarbība ar MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, kas darbībai sniedz būtisku pievienoto vērtību, iv) konkurētspēja, v) ražošanas jaudas un pieejamības palielināšana, vi) ražošanas sākumlaika un izpildes laika samazināšana, v) sadarbības palielināšana, vii) savstarpējās aizstājamības pieaugums, viii) piegādes noturība un drošība visā Savienībā, reaģējot uz konstatētajiem riskiem, tostarp jo īpaši augstu pakļautību tradicionālo militāro apdraudējumu materializācijas riskam, un ix) izmaksu lietderība un efektivitāte.

53.a pants

Atlases un piešķiršanas procedūra

Komisija finansējumu saskaņā ar šo iedaļu piešķir, izmantojot īstenošanas aktus. Izņemot attiecībā uz 44. panta 1. punkta a) un d) apakšpunktā minētajām darbībām, minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

54. pants

Piekluves tiesības un īpašumtiesības uz rezultātiem

1. Ja Savienības atbalsts saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu tiek sniegts dotācijas veidā, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām, kā arī piešķirējam iestādēm pēc pieprasījuma ir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem pienācīgi pamatotā nolūkā, lai izstrādātu, īstenotu un uzraudzītu esošo Savienības politiku vai programmas savas kompetences jomās nekomerciālos nolūkos.

- 1.a Ja Savienības atbalsts saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu tiek sniegts iepirkuma pirmskomercializācijas posmā veidā, līgumslēdzējai iestādei ir tiesības piešķirt vai pieprasīt saņēmējiem piešķirt neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, kas jānosaka līgumattiecībās starp ieinteresētajām personām bez tiesībām piešķirt apakšlicences, ja vien dotācijas nolīgumā nav noteikts citādi.
2. Neskarot piemērojamos eksporta kontroles noteikumus, par kuriem atbild dalībvalstis un asociētās valstis:
- a) dalībvalstu un asociēto valstu iestādēm ir tiesības piekļūt īpašajiem ziņojumiem par darbībām, kas finansētas saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Šādas piekļuves tiesības piešķir bez autoratlīdzības, un Komisija tās nodod dalībvalstīm un asociētajām valstīm, pirms tam pārlicinoties, ka ir ieviesti attiecīgi konfidencialitātes pienākumi;
 - b) dalībvalstu un asociēto valstu iestādes izmanto a) apakšpunktā minēto īpašo ziņojumu vienīgi tādām vajadzībām, kas saistītas ar izmantošanu to bruņotajos spēkos vai drošības vai izlūkošanas spēkos vai šādu spēku vajadzībām, tostarp saistībā ar to sadarbības programmām. Šāda izmantošana ietver pētījumu, izvērtēšanu, novērtēšanu, pētniecību, konstruēšanu, ražojumu atzīšanu un sertificēšanu, ekspluatāciju, apmācību un iznīcināšanu, kā arī iepirkuma tehnisko prasību novērtēšanu un izstrādi;

- c) ja divas vai vairākas dalībvalstis vai asociētās valstis daudzpusēji vai Savienības satvarā ir kopīgi noslēgušas vienu vai vairākus līgumus ar vienu vai vairākiem saņēmējiem nolūkā turpmāk kopīgi izvērst saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu atbalstīto darbību rezultātus, tām ir tiesības piekļūt minētajiem rezultātiem, ciktāl tie pieder šādiem saņēmējiem un ir nepieciešami līguma vai līgumu izpildei. Šādas piekļuves tiesības piešķir bez autoratlīdzības un saskaņā ar īpašiem nosacījumiem, lai nodrošinātu, ka minētās tiesības tiek izmantotas tikai līgumā vai līgumos paredzētajā nolūkā un ka ir ieviesti piemēroti konfidencialitātes pienākumi;
- d) attiecībā uz darbībām, ar kurām saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu atbalsta aizsardzības ražojumu un tehnoloģiju izstrādi, valsts iestādēm, kas līdzfinansē darbību, piešķir piekļuves tiesības izstrādes darbību rezultātiem saskaņā ar tainīgiem un saprātīgiem nosacījumiem, par kuriem jāvienojas ar saņēmējiem, kas rada minētos rezultātus. Šādu piekļuves tiesību izmantošanas noteikumus un nosacījumus nosaka līgumattiecībās starp saņēmējiem un valsts iestādēm, kas darbību līdzfinansē.
3. Neskarot dalībvalstu rīcības brīvību attiecībā uz savu aizsardzības ražojumu eksporta politiku, par jebkādu tādu rezultātu īpašumtiesību nodošanu vai tādu ekskluzīvu licenču piešķiršanu neasociētai trešai valstij vai neasociētas trešās valsts subjektam attiecībā uz rezultātiem, kas radīti ar atbalstu saskaņā ar 44. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kuru veic trīs gadu laikā pēc darbības galīgā maksājuma, iepriekš paziņo Komisijai, un to apstiprina attiecīgās dalībvalsts vai asociētās valsts iestādes saskaņā ar nosacījumiem, kas nodrošina Savienības drošības un aizsardzības interešu aizsardzību. Ja šāda īpašumtiesību nodošana ir pretrunā Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm vai 3. pantā noteiktajiem mērķiem, saskaņā ar šo regulu sniegto Savienības finansiālo atbalstu atmaksā.

Papildu noteikumi par klasificētu informāciju

5. Drošības sistēmu, lai nodrošinātu tādas klasificētas jaunradītas informācijas pienācīgu aizsardzību, kas iegūta, veicot 44. panta 1. punktā minētās darbības, izveido saskaņā ar Komisijas Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/444 sadarbībā ar drošības ekspertiem, ko iecēlušas dalībvalstis un asociētās valstis, kuru teritorijā saņēmēji ir iedibināti.
- 5.a Dalībvalstis, kuru teritorijā saņēmēji ir iedibināti, var lemt par īpašu drošības sistēmu, tostarp par autora tiesību un pienākumu īstenošanu, tādas klasificētas jaunradītas informācijas aizsardzībai un rīcībai ar to, kas saistīta ar 44. panta 1. punktā minētajām darbībām, kuras līdzfinansē dalībvalstu valsts iestādes vai uzņēmēji, kas piedalās darbībā. Attiecīgās dalībvalstis par šādu lēmumu informē Komisiju.
- Īpašā drošības sistēma nodrošina aizsardzības līmeni, kas ir līdzvērtīgs tam, ko nodrošina Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu nolīgums par tādas klasificētas informācijas aizsardzību, ar kuru apmainās Eiropas Savienības interesēs ⁵³.
- 5.b Ar klasificētu iepriekšēju informāciju, kam ir valsts klasifikācijas marķējums vai starptautiskas organizācijas klasifikācijas marķējums un ko saistībā ar darbību sniedz saņēmējiem vai apakšuzņēmējiem vai ar ko tie apmainās, rīkojas un to aizsargā attiecīgi saskaņā ar piemērojamiem valsts normatīvajiem aktiem vai noteikumiem, ko piemēro starptautiskajai organizācijai, kuras pakļautībā attiecīgā klasificētā iepriekšējā informācija ir radīta, saskaņā ar spēkā esošiem un piemērojamiem nolīgumiem par klasificētas informācijas apmaiņu un aizsardzību.

⁵³ OV C 202, 8.7.2011., 13. lpp.

Ja iepriekšēja informācija, kam ir valsts klasifikācijas marķējums un kas ir daļa no konkrētas darbības, var ietekmēt tādas jaunradītas informācijas saturu, kas klasificēta kā ESKI, veic apspriešanos ar šādas klasificētas iepriekšējas informācijas autoru un saņem tā iepriekšēju rakstisku piekrišanu.

- 5.c Īpašo drošības sistēmu, kas minēta 5.a punktā, ievieš dalībvalstis, kuru teritorijā saņēmēji ir iedibināti, vēlākais, pirms dotācijas nolīguma parakstīšanas. Tas neskar Komisijas iespēju piekļūt klasificētai jaunradītai informācijai, kas vajadzīga attiecīgās darbības veikšanai.

3. IEDAĻA

KOSMOSA SISTĒMAS UN KOSMOSA POLITIKAS ĪSTENOŠANA

57. pants

Īpaši noteikumi

1. Saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 3) punktā noteikto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Atbalstu darbībām saskaņā ar šo iedaļu finansē no 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteiktā budžeta un visām papildu iemaksām, kas darītas pieejamas saskaņā ar 5. pantu.

Komponenti

1. Kosmosa sistēmas un kosmosa politiku īsteno, izmantojot šādus komponentus:
 - a) pozicionēšana, navigācija un laika sinhronizācija (*PNT*), kas sastāv no *Galileo* un Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienesta (*EGNOS*) apakškomponentiem;
 - b) Zemes novērošana (*EO*), kas sastāv no *Copernicus* un Zemes novērošanas pakalpojuma valdības līmeņa lietotājiem (*EOGS*) apakškomponentiem;
 - c) droša savienotība, kas sastāv no valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) apakškomponenta un satelītu nodrošinātas infrastruktūras izturētspējai, starpsavienojamībai un drošībai (*IRIS²*) apakškomponenta;
 - d) kosmosa situācijas apzināšanās (*SSA*), kas sastāv no kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības (*SST*), kosmosa laikapstākļu notikumu (*SWE*) un Zemei tuvu objektu (*NEO*) apakškomponentiem;
 - e) piekļuve kosmosam;
 - f) kosmosa komercializācija un kosmosa ekonomika;
 - g) tehnoloģiskā suverenitāte, pētniecība un inovācija kosmosa darbību jomā.
- 1.a Šajā iedaļā paredzēto komponentu vai apakškomponentu īstenošanas darba programmu īpaši atvēlētā daļā integrē sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības un tām paredzēto budžetu. Minētā īpaši atvēlētā daļa nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības darbībām, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”], un ņem vērā šajā iedaļā paredzētos īpašos noteikumus.

Pozicionēšana, navigācija un laika sinhronizācija (PNT)

1. Pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas komponents (“PNT komponents” ar *Galileo* un *EGNOS* apakškomponentiem) sniedz ilgtermiņa, mūsdienīgus, uzticamus un drošus pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas pakalpojumus to noteiktajās pakalpojumu jomās bez pārtraukuma, tostarp nelabvēlīgos apstākļos, un spēj atbalstīt Savienības politikas prioritātes.
 - 1.a *Galileo* ir autonoma civila globāla navigācijas satelītu sistēma (*GNSS*), kas ir civilā kontrolē un ko veido satelītu konstelācija, centri un globāls staciju tīkls uz zemes, un kas piedāvā pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas pakalpojumus un ņem vērā drošības vajadzības un prasības. *EGNOS* ir civila reģionāla satelītnavigācijas sistēma, kas ir civilā kontrolē un ko veido centri un stacijas uz zemes, un vairāki ģeosinhronos satelītos uzstādīti uztvērējraidītāji, kuri pastiprina un korigē *GNSS* raidītos atvērtos signālus.
2. *PNT* komponenta darbības ietver:
 - a) kosmosa un zemes infrastruktūras un sniegto pakalpojumu pārvaldību, ekspluatāciju, uzturēšanu, pastāvīgu uzlabošanu un aizsardzību;
 - b) *PNT* pakalpojumu attīstību un esošo sistēmu nākamo paaudžu izstrādi un ieviešanu, kā arī papildu darbības, tostarp satelītus zemās Zemes orbītās (*LEO-PNT*), ņemot vērā lietotāju vajadzības;
 - c) pētniecības un izstrādes darbības, ar kurām atbalsta infrastruktūras modernizāciju (“augšupējā pētniecība un izstrāde”) un lietotņu izstrādi, lietotāju tehnoloģijas, tostarp izmantošanai valdības vajadzībām, standartizāciju un sertifikāciju (“lejupējā pētniecība un izstrāde”);

d) sadarbību ar citām reģionālām vai globālām satelītu navigācijas sistēmām, lai cita starpā atvieglotu saderību un sadarbību un tādējādi veicinātu Savienības kā globāla dalībnieka lomu kosmosa nozarē, veicinātu starptautisko sadarbību un atbalstītu Eiropas kosmosa diplomātiju.

3. Pakalpojumi, ko sniedz *PNT* komponents, jo īpaši aptver:

- a) atvērtu pakalpojumu (*OS*), ko jebkurš lietotājs var izmantot bez maksas;
- b) augstas precizitātes pakalpojumu (*HAS*) lietotājiem, kuriem nepieciešama augstāka veiktspēja nekā atvērtajam pakalpojumam;
- c) autentifikācijas pakalpojumus, tostarp *Galileo* atvērtā pakalpojuma navigācijas ziņojumu autentifikāciju (*OSNMA*), *Galileo* signālu autentifikācijas pakalpojumu (*SAS*) un citas atvērtā pakalpojuma tāldarbības autentifikācijas spējas (*OS-RA*);
- d) publiski regulētu pakalpojumu (*PRS*), kas paredzēts tikai valdības pilnvarotiem lietotājiem;
- e) vairāku apdraudējumu ārkārtas brīdināšanas satelītpakalpojumu (*EWSS*);
- f) laika sinhronizācijas pakalpojumu (*TS*);
- g) kosmosa pakalpojumu apjomu (*SSV*), ko izmanto kosmosa aktīvu operatori;
- h) jaunus globālus atsevišķus meklēšanas un glābšanas pakalpojumus (*SAR*) ar pievienoto vērtību, tostarp, iespējams, pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, un globālus *SAR* pakalpojumus, kas sniedz ieguldījumu starptautiskajā *Cospas-Sarsat* sistēmā, lai uztvertu trauksmes signālus un integrētu atgriešanas sakaru spējas glābšanas operācijas atbalstam;
- i) dzīvības aizsardzības pakalpojumus (*SoL*) lietotājiem, kuriem būtiska ir drošība, tostarp civilajai aviācijai, jūras transportam un citiem transporta lietojumiem;
- j) datu izplatīšanas pakalpojumus (*DDS*);

- k) radiofrekvences traucējumu brīdinājuma pakalpojumu, kas pieejams pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem un lietotāju kopienām, uz kurām attiecas 5. punktā minētā piekļuves politika, un kas aptver visus pakalpojumus, kurus sniedz visi 58. panta 1. punktā minētie komponenti, tostarp informāciju, ko dalībvalstis darījušas pieejamu brīvprātīgi;
 - l) ieguldījumu *PNT* papildpakalpojumos, tostarp sauszemes papildpakalpojumos, sākotnēji koncentrējoties uz laika sinhronizācijas papildpakalpojumiem un attiecīgā gadījumā uz citiem pakalpojumiem, kas palielina noturību *PNT* komponenta sniegto pakalpojumu traucējumu gadījumā.
4. Panta 3. punktā minētie pakalpojumi dalībvalstīm, Padomei, Komisijai, EĀDD un attiecīgā gadījumā pienācīgi pilnvarotām Savienības aģentūrām ir pieejami bez maksas. Cenu noteikšanas politiku var piemērot citiem lietotājiem, ja tas paredzēts 5. punktā minētajā cenu noteikšanas politikā.
- 4.b *EGNOS* apakškomponenta pakalpojumus sniedz prioritārā kārtā attiecībā uz visu dalībvalstu un trešo valstu, kuras piedalās *EGNOS* apakškomponentā, teritorijām, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt tehniskās un darbības specifikācijas attiecībā uz pakalpojumiem, ko sniedz *PNT* komponents, kā arī piekļuves politiku attiecībā uz 3. punktā minētajiem pakalpojumiem, tostarp attiecīgā gadījumā cenu noteikšanas politiku. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

Zemes novērošana (EO)

1. Zemes novērošanas komponentu (“EO komponents”) veido *Copernicus* un *EOGS* apakškomponenti.
 - 1.a *Copernicus* ir operatīva, autonoma, uz lietotāju orientēta civila Zemes novērošanas sistēma, kas atrodas civilā kontrolē un balstās uz esošajām valstu un Eiropas spējām, kuru pamatā ir īpaši paredzēta kosmosa infrastruktūra un operatīvie pakalpojumi. Tā piedāvā ģeoinformācijas datus un pakalpojumus, pamatojoties uz bezmaksas, pilnīgu un atvērtu datu politiku, uz kuru attiecas ierobežojumi, jo īpaši, lai aizsargātu Savienības vai dalībvalstu drošības intereses saskaņā ar 6. punktu. Tās pamatā ir kosmosa un zemes infrastruktūra, tostarp datu un informācijas apstrādes iekārtas un izplatīšanas infrastruktūra.
2. *Copernicus* atbalsta Savienības un tās dalībvalstu politiku izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, jo īpaši tādās jomās kā vide, klimata pārmaiņas, jūra, jūrlietas, atmosfēra, lauksaimniecība un lauku attīstība, kultūras mantojuma saglabāšana, civilā aizsardzība, infrastruktūras monitorings, drošums un drošība, kā arī digitālā ekonomika digitālās līderības logā, ko saskaņo ar *Copernicus* mērķiem.
3. *Copernicus* veicina Zemes novērošanas sistēmu un ar tām saistītās datu apmaiņas starptautisko koordināciju, lai tādējādi nostiprinātu tās globālo dimensiju un papildināmību, ņemot vērā starptautiskos nolīgumus un koordinācijas procesus.
4. “*Copernicus* pamatlietotāji” ir Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras un tās Eiropas, valsts vai reģionālās publiskās struktūras Savienībā vai asociētajās trešās valstīs, kurām uzticēta sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas misija, kas saistīta ar sabiedrisko politiku civilajā jomā, piemēram, vides, civilās aizsardzības, drošuma, arī infrastruktūras drošuma, vai drošības politiku noteikšanu, īstenošanu, izpildes nodrošināšanu vai uzraudzību, kuras gūst labumu no *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijas un kurām ir papildu loma *Copernicus* attīstības virzīšanā.

- 4.a *Copernicus* lietotāju forums ir izveidots, lai konsultētu par 83. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto īpašo apakškonfigurāciju attiecībā uz *Copernicus* lietotāju vajadzībām, pakalpojumu attīstību un lietotāju piesaisti.
5. Lai nodrošinātu *Copernicus* nepārtrauktību un attīstību un apmierinātu mainīgās lietotāju vajadzības, jo īpaši *Copernicus* pamatlietotāju vajadzības, *Copernicus* jo īpaši veido:
- a) *Copernicus* infrastruktūra, tostarp *Copernicus Sentinels* izstrāde, izvēršana un ekspluatācija, nākamās paaudzes un paplašināšanas *Sentinel* misijas, piekļuve kosmosā balstītiem trešo personu Zemes novērošanas datiem un pastāvīga piekļuve *in situ* un citiem palīgdatiem, tostarp saskaņoti Eiropas mēroga ģeotelpiskie atsauces dati, iespējamais ieguldījums starptautiskajos *in situ* tīklos un šādu tīklu sniegtais iespējamais ieguldījums;
 - b) *Copernicus* pakalpojumi, tostarp:
 - i) vides monitoringa, ziņošanas, verifikācijas un atbilstības nodrošināšanas pakalpojumi – no globālā līdz vietējam līmenim –, kas aptver atmosfēras monitoringu, jūras vides monitoringu, zemes un lauksaimniecības monitoringu un klimata pārmaiņu monitoringu;
 - ii) ārkārtas situāciju pārvaldības pakalpojums, kas atbalsta civilās aizsardzības un ārkārtas reaģēšanas operācijas, kā arī katastrofu novēršanu un sagatavotību tām;
 - iii) drošības pakalpojums, kura mērķis ir atbalstīt uzraudzību Savienībā un pie tās ārējām robežām, jūras uzraudzību un Savienības ārējo darbību, tostarp kopējo ārpolitiku un drošības politiku;

- c) piekļuve *Copernicus* datiem un to izplatīšana, tostarp atbilstoša infrastruktūra un pakalpojumi, lai nodrošinātu *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas atklāšanu, skatīšanu, piekļuvi tiem, izsekojamību, izplatīšanu un izmantošanu un ilgtermiņa saglabāšanu, nodrošinot, ka datu piekļuves platformas ir pielāgotas *Copernicus* pamatlietotāju, kā arī pētniecības iestāžu un uzņēmumu, jo īpaši MVU, vajadzībām, izmantojot lietotājdraudzīgas saskarnes, jo īpaši sinerģijā ar citām iniciatīvām, kas saistītas ar datiem, piemēram, Eiropas zaļā kursa datu telpu vai digitālajiem dvīņiem;
 - ca) *Copernicus* lietotāju piesaiste attiecībā uz *Copernicus* pamatlietotājiem, tostarp *Copernicus* lietotāju vajadzību apzināšana un analīze un spēju veidošana, izmantojot *Copernicus* pakalpojumus, jo īpaši, izmantojot horizontālas darbības, kas atbalsta spēju attīstību dalībvalstīs, tostarp pārrobežu un starppakalpojumu darbības; tirgus attīstība, jo īpaši, veicinot *Copernicus* datus un pakalpojumus, un lejupējo lietojumu izstrāde, lai maksimāli palielinātu sociālekonomiskos ieguvumus.
- 5.a Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt tehniskās un darbības specifikācijas, kas attiecas uz 5. punkta b) apakšpunktā norādītajiem pakalpojumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
6. Komisija saskaņā ar 84. pantu var pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu *Copernicus* datu un informācijas politiku attiecībā uz drošības ierobežojumiem, kā arī piekļuves *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai un to izmantošanas specifikācijām, nosacījumiem un procedūrām.

7. *EOGS* ir civilā un valdības kontrolē esoša operatīva, autonoma, uz lietotāju vērsta divējāda lietojuma Zemes novērošanas sistēma, kas nodrošina labāku situācijas apzināšanos, atbalstot Savienības un dalībvalstu politiku drošības un aizsardzības jomā. *EOGS* izstrādā, izmantojot pakāpenisku un pakāpeniski pastiprinātu pieeju, kuras pamatā ir augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības, kā noteikts dokumentā “Augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības pēc *EOGS*”. Tā balstās uz esošajām spējām, ko nodrošina Eiropas Savienības Satelītcentrs (*SatCen*), un stiprina tās, un ietver dalībvalstu un Savienībā iedibinātu privātu subjektu Zemes novērošanas spēju apvienošanas un koplietošanas mehānismu, ievērojot 69. pantā minētos attiecināmības un dalības nosacījumus, ko papildina specializēti satelīti, zemes infrastruktūra, datu un informācijas apstrādes iekārtas un izplatīšanas infrastruktūra, ņemot vērā nepilnību analīzi. Tā sniedz drošus, uzticamus, savlaicīgus, pastāvīgus un mērķtiecīgus kosmosā balstītus Zemes novērošanas datus, produktus un informāciju, stiprinot esošās un plānotās spējas. *EOGS* var arī sniegt papildu datus *Copernicus* pakalpojumiem, jo īpaši civilās aizsardzības un drošības jomā.
8. *EOGS* jo īpaši veido:
- a) *EOGS* infrastruktūra, kas paredzēta pakalpojumiem pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem un ietver:
 - i) valdības un komerciālo spēju apvienošanas un koplietošanas mehānismu, izmantojot federatīvo slāni;
 - ii) ņemot vērā spēju nepilnību analīzi un Padomes īstenošanas aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz minēto analīzi, – jaunu Zemes novērošanas misiju, tostarp zemes un kosmosa infrastruktūras, kas atbilst 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām, turpmāku izstrādi un ekspluatāciju; un
 - iii) piekļuvi *in situ* datiem un citiem palīgdatiem.

- b) *EOGS* pakalpojumi pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem:
 - i) darbības ģeotelpisko attēlu informācijas un produktu ģenerēšanai, iepirkumam un sagatavošanai situācijas apzināšanās lietojumos drošības un aizsardzības jomā; un
 - ii) pakalpojumu pieprasījumu pārvaldība, anonimizācija un prioritizēšana;
- c) *EOGS* dati: piekļuve datiem, to koordinēšana un izplatīšana, tostarp infrastruktūra un pakalpojumi, lai drošā veidā nodrošinātu piekļuvi *EOGS* datiem un informācijai, tostarp klasificētai informācijai, to izplatīšanu, izmantošanu un saglabāšanu ilgtermiņā.

8.a Lēmumu par šā panta 8. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto jauno Zemes novērošanas misiju un saistītās infrastruktūras izstrādi un ekspluatāciju Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu.

9. Ņemot vērā 7. punktā minētās augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības, Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt tehniskās un darbības specifikācijas attiecībā uz 8. punkta a) apakšpunktā minēto *EOGS* infrastruktūru, neskarot uzdevumus, kas *SatCen* uzticēti saskaņā ar 75. panta 8.a punktu. Īstenošanas aktos, ciktāl tie var ietekmēt *SatCen* darbības, ņem vērā *SatCen* un EĀDD ieguldījumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

9.a Dalībvalstis, Padome un EĀDD ir *EOGS* dalībnieki, ciktāl tie pilnvaro lietotājus vai nodrošina tādas satelītsakaru jaudas, zemes segmenta objektus vai zemes segmenta iekārtu daļu, kas atbilst 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām. Neskarot dalībvalstu kompetenci valsts drošības un aizsardzības jomā, arī Komisija var būt *EOGS* dalībniece.

- 9.b Savienības aģentūras drīkst kļūt par *EOGS* dalībniecēm tikai tad, ja tas ir nepieciešams to uzdevumu pildīšanai un saskaņā ar detalizētiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts starp attiecīgo aģentūru un Savienības iestādi, kura to uzrauga.
- 9.c Neskarot 9.b punktu, Savienības aģentūrām var būt piekļuve klasificētai informācijai ar noteikumu, ka tās atbilst 13. panta 4.a punktā paredzētajiem nosacījumiem.
10. Šā panta 9.a un 9.b punktā minētie dalībnieki var pilnvarot *EOGS* lietotājus. Minēto pilnvarojumu piešķir saskaņā ar 76. pantu. Pilnvarotie lietotāji ievēro 77. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības. *EOGS* bez maksas sniedz šādiem subjektiem ar noteikumu, ka tie ir pilnvaroti kā *EOGS* lietotāji:
- a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana drošības un aizsardzības jomā;
 - b) fiziska vai juridiska persona, kas rīkojas a) apakšpunktā minētās publiskās iestādes vai struktūras vārdā un tās kontrolē.
- 10.a Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var kļūt par *EOGS* dalībniecēm, ievērojot īpašu starptautisku nolīgumu, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu un ievērojot šīs regulas 11. panta 4. punktu.
13. Ar pētniecības un izstrādes darbībām atbalsta *Copernicus* un *EOGS*, tostarp to pakalpojumu, attīstību, kā arī leņķpējo pētniecību un izstrādi lietojumiem un lietotāju tehnoloģijām Zemes novērošanas pakalpojumu ieviešanai.

Droša savienotība

1. Drošas savienotības komponents sastāv no:
 - a) *GOVSATCOM* apakškomponenta – civilā un valdības kontrolē esoša satelītsakaru pakalpojuma, kas ļauj nodrošināt satelītsakaru jaudas un pakalpojumus Savienības un dalībvalstu pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, izmantojot koplietošanas un apvienošanas mehānismu;
 - b) *IRIS²* apakškomponenta – daudzorbitālas satelītu konstelācijas, kas ar *GOVSATCOM* centra starpniecību nodrošina pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem drošu un noturīgu savienojamību visā pasaulē.
- 1.a Šā panta nolūkā *GOVSATCOM* centrs ir operacionāls centrs, kura galvenā funkcija ir drošā veidā sasaistīt pilnvarotus valdības līmeņa lietotājus ar jaudas un pakalpojumu nodrošinātājiem, tostarp *IRIS²*, un tādējādi jebkurā brīdī optimizēt piedāvājumu un pieprasījumu.
- 1.b Drošas savienotības komponenta mērķis ir sniegt pakalpojumus, pamatojoties uz lietotāju vajadzībām, un tas:
 - a) nodrošina uzticamu, drošu un rentablu *GOVSATCOM* pakalpojumu ilgtermiņa pieejamību pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem;
 - a) nodrošina, ka pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem tiek sniegti un ir ilgtermiņā pieejami uzticami, droši un rentabli *IRIS²* valdības pakalpojumi, kā arī nodrošina, ka minētajiem lietotājiem ir nepārtraukta piekļuve šādiem pakalpojumiem;
 - aa) ļauj sniegt *IRIS²* valdības pakalpojumus pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, pamatojoties uz 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto komerciālo infrastruktūru, izmantojot *GOVSATCOM* centru;

- b) ļauj sniegt *IRIS*² komercpakalpojumus saskaņā ar 17. punktā minētajiem līgumiem, pamatojoties uz 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto komerciālo infrastruktūru;
- c) ar *IRIS*² apakškomponenta starpniecību nodrošina valdības papildu sakaru pakalpojumu izstrādi un sniegšanu, tostarp tiešos sakarus ar ierīci, un, ja iespējams, ļauj nodrošināt citus komercsakaru pakalpojumus vai ar sakariem nesaistītus pakalpojumus, jo īpaši, uzlabojot darbības un radot sinerģijas starp 58. pantā minētajiem komponentiem;
- d) uzlabo drošu savienotību, tostarp attiecībā uz zemu latentumu, stratēģiskas nozīmes ģeogrāfiskajos apgabalos, piemēram, Āfrikā un Arktikā, kā arī Baltijas jūras, Melnās jūras, Vidusjūras reģionos un Atlantijas okeānā.

2. *GOVSATCOM* un *IRIS*² apakškomponenti ietver šādas darbības:

- a) *GOVSATCOM* pakalpojumu apvienošanai, koplietošanai un sniegšanai vajadzīgo valdības un komerciālo satelītsakaru jaudu, pakalpojumu un lietotāju aprīkojuma iepirkums, ko nodrošina:
 - i) *GOVSATCOM* dalībnieki, kā minēts 11., 12. un 13. punktā; vai
 - ii) juridiskas personas, kurām veikts akreditācijas process satelītsakaru jaudu vai pakalpojumu nodrošināšanai saskaņā ar *[EUSPA]* Regulas (ES) xx/xx * 16. pantā minētajiem vispārējiem drošības akreditācijas principiem atbilstīgi šīs regulas 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām;

* OV: lūgums tekstā ievietot 2026/0084(COD) procedūras regulas numuru.

- a) definēšana, projektēšana, izstrāde, validēšana un saistītās ieviešanas darbības kosmosa un zemes infrastruktūrai, kas nepieciešama *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšanai, un zemes infrastruktūrai, kas nepieciešama *GOVSATCOM* pakalpojumu sniegšanai;
- b) ekspluatācijas darbības, ar ko sniedz *IRIS²* valdības pakalpojumus, kuru vidū ir kosmosa un zemes infrastruktūras ekspluatācija, uzturēšana, pastāvīga pilnveide un aizsardzība, tostarp tās papildināšana, novecošanas pārvaldība un drošības uzraudzība;
- c) Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras (*EuroQCI*) integrācija *IRIS²* sistēmā, tiklīdz tā sāks darboties un būs akreditēta saskaņā ar vispārējiem drošības akreditācijas principiem, kas minēti [*EUSPA*] Regulas (ES) xx/xx * 16. pantā, un koordinācija ar attiecīgajām darbībām saskaņā ar šīs regulas VI nodaļu, lai nodrošinātu šādu integrāciju;
- ea) pētniecības un izstrādes darbības nākamajām kosmosa un zemes infrastruktūras paaudzēm, tādu *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu attīstībai, ar kuriem apmierina lietotāju vajadzības, tehnoloģiju attīstībai, lai nodrošinātu Savienības tehnoloģisko suverenitāti, un drošas savienotības pakalpojumu ieviešanai, tostarp darbības, kas saistītas ar lietotāju termināļu projektēšanu, izstrādi un ražošanu;
- eb) pakalpojumu iegāde pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, pamatojoties uz komerciālo infrastruktūru, saskaņā ar tirgus nosacījumiem, lai garantētu šo pakalpojumu sniegšanu minētajiem lietotājiem.

* OV: lūgums tekstā ievietot 2026/0084(COD) procedūras regulas numuru.

3. *GOVSATCOM* un *IRIS²* infrastruktūras atbilst šādām prasībām:

- a) *GOVSATCOM* infrastruktūra ietver infrastruktūru, kas nepieciešama, lai varētu sniegt *GOVSATCOM* pakalpojumus, jo īpaši *GOVSATCOM* centru;
- a) *IRIS²* infrastruktūra ir modulāra un sastāv no valdības infrastruktūras un komerciālas infrastruktūras, kā norādīts turpmāk:
 - i) *IRIS²* valdības infrastruktūra ietver visus attiecīgos zemes segmentus, tostarp attiecīgos vadības centrus un kosmosa segmentus, kas nepieciešami valdības pakalpojumu sniegšanai. *IRIS²* valdības infrastruktūra papildina *GOVSATCOM* apakškomponentu, jo īpaši *GOVSATCOM* centru, un balstās uz to;
 - ii) *IRIS²* komerciālā infrastruktūra ietver visus kosmosa un zemes aktīvus, kas nav valdības infrastruktūras daļa. *IRIS²* komerciālā infrastruktūra nepasliktina *IRIS²* valdības infrastruktūras darbību vai drošību. Šā panta 15. punktā minētie darbuņēmēji pilnībā finansē komerciālo infrastruktūru un uzņemas jebkādu ar to saistīto risku;
- c) *IRIS²* valdības infrastruktūrā var izvietot papildu satelītu apakšsistēmas, jo īpaši derīgās kravas, ko var izmantot kā daļu no 58. pantā minēto citu komponentu kosmosā esošas infrastruktūras, kā arī satelītu apakšsistēmas, ko izmanto ar sakariem nesaistītu pakalpojumu vai jaudu sniegšanai dalībvalstīm. *IRIS²* valdības infrastruktūra var ietvert starpsavienojumus ar dalībvalstīm vai citiem trešo personu satelītiem ar noteikumu, ka tie atbilst 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām un 7. punktā minētajām operacionālajām prasībām;

- e) šā punkta a) apakšpunkta i) punktā minētie zemes un kosmosa segmenti un to darbības atbilst 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām.
4. Drošas savienotības pakalpojumu sniegšanu nodrošina saskaņā ar šā panta 6. punktā minēto pakalpojumu portfeli un šā panta 7. punktā minētajām operacionālajām prasībām, kā arī 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām. *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšanā ievēro šā panta 8. punktā minētos koplietošanas un prioritāšu noteikšanas noteikumus. Ja iespējams, *IRIS²* pakalpojumu nepārtrauktības nolūkā dalībvalstis cenšas nodrošināt savu attiecīgo darbību saskaņotību un papildināmību un savu spēju sadarbību ar *IRIS²* apakškomponenta darbībām.
5. Piekļuve *GOVSATCOM* pakalpojumiem un *IRIS²* valdības pakalpojumiem ir bez maksas institucionāliem un pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, ja vien Komisija nenosaka cenu noteikšanas politiku saskaņā ar 9. punktu.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pakalpojumu portfeli šādiem pakalpojumiem:
- a) *GOVSATCOM* pakalpojumi satelītsakaru jaudu un pakalpojumu kategoriju un to atribūtu saraksta veidā; un
- b) *IRIS²* valdības pakalpojumi, kas ietver tehniskās specifikācijas katrai pakalpojumu kategorijai, tostarp pakalpojumi pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, pamatojoties uz *IRIS²* komerciālo infrastruktūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

7. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu operacionālās prasības, jo īpaši, lai atvieglotu minēto pakalpojumu izmantošanu krīzes pārvarēšanai, situācijas apzināšanās nolūkos un svarīgākās infrastruktūras, tostarp diplomātisko un aizsardzības sakaru tīklu, pārvaldībai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
8. Noteikumos par *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu koplietošanu un prioritāšu noteikšanu prioritāti lietotājiem nosaka atkarībā no to būtiskuma un kritiskuma. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem sīki izstrādātus noteikumus par:
- a) *GOVSATCOM* jaudu, pakalpojumu un lietotāju aprīkojuma koplietošanu un prioritāšu noteikšanu;
 - b) *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšanu.

Izstrādājot minētos īstenošanas aktus, Komisija ņem vērā paredzamo pieprasījumu pēc dažādiem lietošanas gadījumiem, drošības risku analīzi attiecībā uz šiem lietošanas gadījumiem un attiecīgā gadījumā izmaksu efektivitāti un vajadzības attiecībā uz dažādām galalietotāju darbības vidēm. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

9. Ja *GOVSATCOM* un *IRIS²* dalībnieku veiktajā gaidāmā pieprasījuma novērtējumā un Komisijas veiktajā tirgus riska analīzē tiek secināts, ka pastāv jaudas deficīts, vai ja pieprasījums pārsniedz *GOVSATCOM* pakalpojumu vai *IRIS²* valdības pakalpojumu piekļuves jaudu, kas var radīt tirgus izkropļojumus, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var pieņemt cenu noteikšanas politiku attiecībā uz minētajiem pakalpojumiem. Izstrādājot minētos īstenošanas aktus, Komisija nodrošina, ka *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu sniegšana nekropļo konkurenci, ka šo pakalpojumu netrūkst un ka noteiktā cena neradīs pārmērīgu kompensāciju par 15. punktā minētajiem līgumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
11. Dalībvalstis, Padome, Komisija un EĀDD ir *GOVSATCOM* vai *IRIS²* dalībnieki, ciktāl tie pilnvaro lietotājus saskaņā ar 76. pantu vai nodrošina satelītsakaru jaudas, zemes segmenta objektus vai daļu no zemes segmenta iekārtām.
12. Savienības aģentūras drīkst kļūt par *GOVSATCOM* vai *IRIS²* dalībniecēm tikai tad, ja tas ir nepieciešams to uzdevumu pildīšanai un saskaņā ar detalizētiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts starp attiecīgo aģentūru un Savienības iestādi, kura to uzrauga.
- 12.a Neskarot 12. punktu, Savienības aģentūrām var būt piekļuve ESKI ar noteikumu, ka tās atbilst 13. panta 4.a punktā paredzētajiem nosacījumiem.
13. Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var kļūt par *GOVSATCOM* vai *IRIS²* dalībniecēm, ievērojot īpašu starptautisku nolīgumu, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu un ievērojot šīs regulas 11. panta 4. punktu.

14. Šā panta 11., 12. un 13. punktā minētie dalībnieki pilnvaro *GOVSATCOM* pakalpojumu un *IRIS²* valdības pakalpojumu lietotājus saskaņā ar 76. pantu. Pilnvarotie lietotāji ievēro 77. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības. Par *GOVSATCOM* pakalpojumu vai *IRIS²* valdības pakalpojumu lietotājiem var tikt pilnvaroti šādi subjekti:
- a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana;
 - b) fiziska vai juridiska persona, kas rīkojas a) apakšpunktā minētās publiskās iestādes vai struktūras vārdā un tās kontrolē.
15. *IRIS²* jo īpaši īsteno ar koncesijas līgumu, kas paredz riska sadali starp Savienību un darbuzņēmējiem. Citi līgumi *IRIS²* turpmākai īstenošanai var būt koncesijas līgumi, piegādes līgumi, pakalpojumu līgumi vai būvdarbu līgumi. Ja *IRIS²* koncesijas līgumu nenoslēdz, Komisija nodrošina 1.b punkta a) un d) apakšpunktā minēto mērķu optimālu īstenošanu, attiecīgā gadījumā noslēdzot piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgumu vai jauktu līgumu.
16. Ja 15. punktā minētie darbuzņēmēji nespēj pildīt savus pienākumus, Komisija veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu *IRIS²* valdības pakalpojumu nepārtrauktību.

17. Ar 15. punktā minētajiem līgumiem jo īpaši nodrošina, ka tādu pakalpojumu sniegšanā, kas balstās uz *IRIS*² komerciālo infrastruktūru, tiek ievērotas Savienības būtiskās intereses un *IRIS*² apakškomponenta mērķi. Minētajos līgumos paredz atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai izvairītos no jebkādas pārmērīgas kompensācijas 15. punktā minētajiem darbuzņēmējiem, konkurences izkropļojumiem, interešu konfliktiem, nepamatotas diskriminācijas vai jebkādām citām slēptām netiešām priekšrocībām. Šādi aizsardzības pasākumi var ietvert pienākumu nodalīt *IRIS*² valdības pakalpojumu sniegšanu no *IRIS*² komercpakalpojumu sniegšanas uzskaites, arī strukturāli un juridiski no vertikāli integrētā operatora nošķirta subjekta izveidi valdības pakalpojumu sniegšanai un atklātas, taisnīgas, pamatotas un nediskriminējošas piekļuves nodrošināšanu komercpakalpojumu sniegšanai nepieciešamajai infrastruktūrai. Minētie līgumi arī nodrošina 69. pantā minēto attiecināmības nosacījumu izpildi visā to darbības laikā. Komisija prasa 15. punktā minētajā koncesijas līgumā, lai jaunuzņēmumi, augoši uzņēmumi, MVU un mazi vidējas kapitalizācijas uzņēmumi no visas Savienības galalietotājiem varētu sniegt paši savus pakalpojumus.
18. Ja sinerģiju nodrošināšanai *IRIS*² valdības pakalpojumi un komercpakalpojumi balstās uz kopīgām apakšsistēmām vai saskarnēm, 15. punktā minētajos līgumos nosaka, kura no minētajām kopīgajām apakšsistēmām un saskarnēm ir daļa no valdības infrastruktūras, lai nodrošinātu Savienības un dalībvalstu drošības interešu aizsardzību.
19. Panta 15. punktā minētie darbuzņēmēji pilnībā finansē 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minēto *IRIS*² komerciālo infrastruktūru, lai sasniegtu 1.b punkta b) apakšpunktā minēto mērķi.

Kosmisko objektu novērošana un uzraudzība (SST)

1. *SSA* komponenta kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības komponents (“*SST* apakškomponents”) jo īpaši ietver šādas darbības:
 - a) tādu uz zemes un kosmosā bāzētu dalībvalstu *SST* sensoru, piemēram, radaru, lāzeru vai teleskopu, tīkla izveide, izstrāde, ieviešana un ekspluatācija, kurus atlasa, veicot arhitektūras pētījumus un veikspējas novērtēšanu attiecībā uz novērošanu un izsekošanu, ietverot sensorus, kas izstrādāti ar Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) starpniecību, Savienības tirdzniecības nozares sensorus un, iespējams, Savienībai piederošus kosmosā bāzētus sensorus, ar mērķi novērot un uzraudzīt kosmiskos objektus un izveidot autonomu Eiropas kosmisko objektu katalogu;
 - b) *SST* datu apstrāde un analīze, lai sagatavotu *SST* informāciju un *SST* pakalpojumus, kas minēti 5. un 6. punktā;
 - c) šā panta 5. punktā minēto *SST* pakalpojumu sniegšana 9. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem *SST* lietotājiem;
 - d) sinerģijas ar tādām iniciatīvām meklēšana, veicināšana un atbalstīšana, kuras veicina kosmisko lidaparātu likvidēšanas tehnoloģiju vai pakalpojumu izstrādi un ieviešanu to ekspluatācijas laika beigās un tehnoloģisko sistēmu vai pakalpojumu izstrādi un ieviešanu kosmisko objektu sadursmju novēršanai un kosmisko atlūzu iespējamai likvidēšanai;
 - da) šā panta 6. punktā minēto pakalpojumu sniegšana 9. punkta c) apakšpunktā minētajiem *SST* valdības līmeņa lietotājiem;

- e) sadarbība, tostarp, apmainoties ar informāciju, ar starptautiskajām iniciatīvām kosmosa satiksmes koordinācijas jomā;
 - f) darbības, kas vajadzīgas, lai atbalstītu drošu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu;
 - fa) darbības, kas saistītas ar kosmisko atlūzu daudzuma mazināšanu, ierobežojot to rašanos, kosmisko atlūzu sanāciju, palaišanas uzraudzību pēc ievadišanas, īpašiem pakalpojumiem konstelācijām, *SST* datu, informācijas un pakalpojumu tirgus izveidi, *SST* sistēmas sagatavošanu cislunārām operācijām, atbalstu kosmosā veiktām operācijām un pakalpojumiem (*ISOS*), kā arī iniciatīvām saistībā ar tumšām un klusām debesīm;
 - g) pētniecības un izstrādes darbības, ar kurām atbalsta *SST* apakškomponenta attīstību, tostarp tā pakalpojumus un datu apstrādi, kā arī komerciālās spējas.
3. *SST* partnerība, kas uzsākta saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696, paliek spēkā saskaņā ar šo regulu un atbalsta darbību attīstību, pamatojoties uz lietotāju vajadzībām, tostarp pārredzamus mehānismus komerciālo *SST* spēju izvērtēšanai un integrēšanai, un veicina 1. punkta a)–fa) un g) apakšpunktā minēto darbību īstenošanu, tostarp, nodrošinot tehnisko un administratīvo atbalstu, speciālās zināšanas, pētījumus vai attiecīgas pētniecības un inovācijas darbības. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt noteikumus par dalībvalstu dalību minētajā partnerībā, par minētās dalības organizatorisko sistēmu un par papildu dalībvalsts iekļaušanu vēlākā posmā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
4. Ar mērķi pastiprināt ieguldījumu *SST* īstenošanā Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 84. pantu, lai 3. punktu papildinātu ar detalizētu to uzdevumu sarakstu, kuri jāveic 3. punktā minētajai *SST* partnerībai.

5. Šā panta 1. punkta c) apakšpunktā minētie *SST* pakalpojumi ir pieejami bez maksas un bez pārtraukuma un ir pielāgoti 9. punktā minēto *SST* lietotāju vajadzībām, un tie ietver:
- a) sadursmes riska novērtēšanu starp kosmiskajiem lidaparātiem vai starp kosmiskajiem lidaparātiem un kosmiskajām atlūzām un vajadzības gadījumā sadursmes novēršanas brīdinājumu un manevru ieteikumu ģenerēšanu kosmisko lidaparātu palaišanas stadijā, orbītā ienākšanas sākumstadijā, orbītas paaugstināšanas stadijā, stadijā, kad tos ekspluatē orbītā, un misiju pabeigšanas stadijā;
 - b) orbītā notiekošas fragmentācijas, sabrukuma vai sadursmju noteikšanu un aprakstīšanu;
 - c) riska novērtēšanu saistībā ar kosmisko objektu, tostarp kosmisko atlūzu, nekontrolētu atgriešanos Zemes atmosfērā un ar to saistītas informācijas ģenerēšanu, arī varbūtējās sadursmes laikposma un iespējamās atrašanās vietas aplēses.
6. Šā panta 9. punkta c) apakšpunktā minētie *SST* pakalpojumi pilnvarotiem valdības līmeņa *SST* lietotājiem ir pieejami bez maksas un bez pārtraukuma un ir pielāgoti to vajadzībām, un tie var ietvert visu no 1. punkta a) apakšpunktā minētā sensoru tīkla iegūto *SST* datu korelāciju, filtrēšanu un glabāšanu un *SST* datu izplatīšanu pilnvarotiem valdības līmeņa *SST* lietotājiem, pamatojoties uz 1. punkta a) apakšpunktā minēto katalogu.
9. *SST* lietotāji ir:
- a) *SST* pamatlietotāji, kuriem ir piekļuve visiem 5. punktā minētajiem *SST* pakalpojumiem: dalībvalstis, EĀDD, Komisija, Aģentūra, kā arī publiskie un privātie kosmisko lidaparātu īpašnieki un operatori, kas iedibināti Savienībā;
 - b) *SST* lietotāji, kuri nav pamatlietotāji un kuriem ir piekļuve 5. punkta a) un c) apakšpunktā minētajiem pakalpojumiem: citas publiskas un privātas struktūras un starptautiskas organizācijas;
 - c) pilnvaroti valdības līmeņa *SST* lietotāji, kuriem ir piekļuve 6. punktā minētajiem pakalpojumiem: dalībvalstis un EĀDD.

- 9.a Lai veicinātu 5. punktā minēto *SST* pakalpojumu ieviešanu vai aizsargātu Savienības un dalībvalstu drošības intereses, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu to lietotāju sarakstu, kas nav pamatlietotāji, vai papildinātu to pakalpojumu sarakstu, kuriem tie var piekļūt.
10. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt piekļuves politiku attiecībā uz 5. punktā minētajiem *SST* pakalpojumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
- 10.a Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt piekļuves politiku, pakalpojumu sniegšanas, tehniskās un darbības specifikācijas attiecībā uz 6. punktā minētajiem *SST* pakalpojumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
11. *SST* apakškomponentā nevar piedalīties trešās valstis. Tomēr tas ir atvērts Norvēģijai, ja tiek noslēgts atsevišķs konkrēts nolīgums saskaņā ar LESD 218. pantu un ievērojot 11. panta 4. punktu.

63. pants

Zemei tuvi objekti (*NEO*)

1. *SSA* komponenta Zemei tuvu objektu apakškomponenta (“*NEO* apakškomponents”) mērķis ir Saules sistēmā esošo dabisko objektu, kas tuvojās Zemei, riska uzraudzība.
2. *NEO* apakškomponents ietver darbības, ko veic, lai sasniegtu 1. punktā noteikto mērķi. Tas ietver atbalsta darbības, kas saistītas ar Zemei tuvu objektu fizisko īpašību Savienības kataloga uzturēšanu un datu ierakstiem, un var ietvert ietekmes riska novērtējumu.
3. *NEO* apakškomponents ietver pētniecības un izstrādes darbības, kas atbalsta tā attīstību, un lejupējo pētniecību un izstrādi lietojumiem un lietotāju tehnoloģijām.

Kosmosa laikapstākļu notikumi (*SWE*)

1. *SSA* komponenta kosmosa laikapstākļu notikumu apakškomponenta (“*SWE* apakškomponents”) mērķis ir uzraudzīt un novērtēt dabiskās izmaiņas, ko izraisa saules mainīgā aktivitāte un kas saistītas ar kosmosa laikapstākļu notikumiem, piemēram, saules vēju un saules uzliesmojumiem, un to ietekmi uz kritiskajām sistēmām un infrastruktūrām, uz kurām attiecas 4. punktā minēto pakalpojumu tehniskās prasības.
2. *SWE* apakškomponents ietver visas darbības, kas vajadzīgas, lai sniegtu kosmosa laikapstākļu pakalpojumus, tostarp datu iegādi no komerciāliem avotiem un pētniecības un izstrādes darbības, ar kurām atbalsta *SWE* apakškomponenta attīstību, kā arī tā pakalpojumus un leņķpējo pētniecību un izstrādi lietojumu un lietotāju tehnoloģiju jomā *SWE* pakalpojumu ieviešanai.
3. *SWE* pakalpojumi ir vērsti uz to, lai tie būtu pieejami bez pārtraukuma un bez maksas. *SWE* pakalpojumi jo īpaši ietver kosmosa jomu, un atkarībā no lietotāju vajadzībām tos var pakāpeniski paplašināt, lai ietvertu citas jomas.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt tehniskās un darbības specifikācijas, kas attiecas uz *SWE* pakalpojumiem, ņemot vērā lietotāju vajadzības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

Piekļuve kosmosam

1. Piekļuve kosmosam ir spēja palaist un transportēt kosmiskos lidaparātus uz kosmosu, kosmosā un no kosmosa, izmantojot nesējraķešu starta sistēmas.
2. Piekļuves kosmosam komponenta mērķis ir veicināt autonomu, noturīgu un ilgtspējīgu piekļuvi kosmosam, atbalstot Eiropas palaišanas pakalpojumu uzticamību, konkurētspēju un izmaksu lietderību kopā ar saskaņotu un sadarbīgu Eiropas pieeju, ņemot vērā Savienības un dalībvalstu būtiskās drošības intereses.
3. Sinerģijā ar citām Savienības programmām un finansēšanas shēmām un neskarot EKA darbības, Piekļuves kosmosam komponenta darbības ietver šādas darbības:
 - a) Eiropas palaišanas pakalpojumu iepirkums vai kopīgs iepirkums, apkopošana vai ar tiem saistīti stimuli Savienības vajadzībām un – pēc dalībvalstu un starptautisko organizāciju pieprasījuma – dalībvalstu un starptautisko organizāciju vajadzībām, tostarp vajadzībām pēc demonstrējumiem orbītā un validēšanas darbībām orbītā, lai atbalstītu 66. panta 2. punkta e) apakšpunktā un 67. panta 2. punktā minētās darbības;
 - b) piekļuve kosmosa pētniecībai un inovācijai, tostarp jaunu tehnoloģiju, sistēmu un pakalpojumu modernizācija un izstrāde;
 - c) kritiski svarīgas Savienībā bāzētas zemes infrastruktūras izstrāde, pielāgošana, būvniecība, uzturēšana un ekspluatācija, ietverot iekārtas, kas vajadzīgas, lai testētu, palaistu un atjaunotu piekļuvi kosmosa tehnoloģijām un pakalpojumu spējām.

4. Komisija izveido Piekļuves kosmosam koordinācijas forumu, kurā piedalās dalībvalstis, Aģentūra, attiecīgās starptautiskās organizācijas, jo īpaši EKA, un citas Eiropas publiskās struktūras, lai koordinētu Eiropas institucionālās darbības piekļuvē kosmosam un Eiropas pieeju, kā minēts 2. punktā.
5. (...)

66. pants

Kosmosa komercializācija un kosmosa ekonomika

1. Kosmosa komercializācijas un kosmosa ekonomikas komponents ietver *CASSINI* un lietotāju piesaistes darbības. *CASSINI* ir Savienības kosmosa uzņēmējdarbības iniciatīva. *CASSINI* veic darbības, lai atbalstītu Savienības kosmosa nozares produktu un pakalpojumu komercializāciju, jo īpaši, koncentrējoties uz uzņēmējdarbību, un lai piesaistītu privātās investīcijas, atbalstot uzņēmēju izaugsmi un paplašināšanos iekšējā tirgū un starptautiskā mērogā. Kosmosa komercializācijas darbības var veikt sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām organizācijām, tostarp EKA.
2. Šis komponents ietver šādas darbības:
 - a) Savienības ieguldījumu mehānismu izveide sēklas, agrīnas izaugsmes un izaugsmes posma privātajām investīcijām un investīciju izņemšanas atvieglināšana dibinātājiem un ieguldītājiem;
 - b) Savienības rūpniecības paplašināšanas mehānisma izveide, lai dotu iespēju veikt lielākas privātās investīcijas jaunās un esošās ražotnēs un stiprinātu Savienībā bāzētas piegādes ķēdes;
 - c) atbalsts Savienības kosmosa nozarei paredzēto prasmju attīstīšanai, tai skaitā prasmju apzināšanai, kosmosa mācību programmu izstrādei, prasmju pilnveidei, pārkvalifikācijai, mobilitātes un apmaiņas programmām;

- d) vietējo kosmosa ekosistēmu stiprināšana koordinācijā ar valstu un reģionālām iniciatīvām, apvienojot dažādus dalībniekus, lai veicinātu inovāciju kosmosa jomā un sniegtu atbalstu, iekārtas un pakalpojumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem nolūkā veicināt uzņēmējdarbību, jo īpaši, izmantojot tehnoloģiju pārnēsi, uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumus, partneru piemeklēšanu un ieguldītāju tīklošanos un nodrošinot labāku piekļuvi tirgum un starptautiskus uzņēmējdarbības tīklus;
- e) shēmas tirgus gatavības un komerciālās izaugsmes paātrināšanai, izmantojot pamat klientu līgumus un shēmas vietējiem klientiem gan privātā, gan publiskā sektora tirgos, ietverot kosmosa komponentus un infrastruktūras, kā arī produktus, kuros izmanto kosmosa datus un pakalpojumus;
- f) darbības, kas vajadzīgas, lai atbalstītu Savienības kosmosa ekonomiku, tostarp lietotāju piesaisti un leļupējā tirgus attīstību, un iekšējo tirgu kosmosa darbībām.

67. pants

Tehnoloģiskā suverenitāte, pētniecība un inovācija

1. Tehnoloģiskās suverenitātes un pētniecības un inovācijas komponents ļauj Savienībai veidot konkurēspējīgu, autonomu un inovatīvu kosmosa industriālo ekosistēmu, kuras mērķis ir uzlabot Savienības tehnoloģisko suverenitāti, neatkarību un pašpietiekamību kosmosa nozarē. Tas veicina progresīvu kosmosa tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu. Tajā par prioritāti nosaka kritiskās atkarības samazināšanu no trešo valstu tehnoloģijām, veido sinerģijas ar citām nozarēm, sekmē kritiski svarīgu tehnoloģiju nobriešanu no pētniecības līdz industrializācijai un veicina divējāda lietojuma tehnoloģijas, kas var sniegt labumu gan civiļiem, gan aizsardzības lietojumiem.

2. Tehnoloģiskās suverenitātes un pētniecības un inovācijas komponents ietver šādas darbības:
- a) darbības, kas saistītas ar Savienības tehnoloģisko suverenitāti, piemēram, kritiski svarīgu kosmosa tehnoloģiju inovācija, izstrāde, industrializācija un ieviešana, tai skaitā darbības, kas tieši saistītas ar ES Kritisko tehnoloģiju observatoriju (*OCT*), un *OCT* ceļvežu īstenošana, kas samazina Savienības atkarību piegādes ķēdēs un uzlabo Savienības kosmosa ekosistēmas konkurētspēju;
 - b) darbības, lai uzlabotu kosmosa nozarei kritiski svarīgo izejvielu un progresīvo materiālu, komponentu un tehnoloģiju savlaicīgu pieejamību, arī samazinot to piegādes izpildes laiku, rezervējot ražošanas laika nišas vai veidojot produktu, starpproduktu vai kritiski svarīgo izejvielu krājumus;
 - ba) topošu un jaunu Savienības kosmosa spēju, tostarp revolucionāru tehnoloģiju, piemēram, kvantu sensoru un citu saistīto tehnoloģiju, pētniecība, izstrāde, nobriešana un validēšana;
 - c) jaunu Savienības kosmosa spēju izstrāde, kas veicina jaunu kosmosa ekonomiku, jo īpaši ar *ISOS* nobriešanu, demonstrēšanu un ieviešanu praksē;
 - d) Savienības rūpniecības konkurētspējas palielināšana globālajos komerciālajos tirgos, arī ar demonstrējumu misijām, kas veicina pilna cikla kosmosa sistēmu digitalizācijas pakāpi;
 - e) sinerģijas ar papildinošām jomām izpēte un izmantošana, piemēram, ar drošības un aizsardzības un citām attiecīgām nozarēm tādās svarīgās jomās kā robotika, mākslīgais intelekts un kibernetika;

- f) atbalsts standartizācijas un sertifikācijas darbībām, kas attiecas uz Savienības kosmosa nozari, tostarp saskaņotai pieejai Savienības līmenī attiecībā uz komercializētu standarta izstrādājumu (*COTS*) komponentiem;
- g) kosmosa tehnoloģiju testēšanas un datu apstrādes iekārtu pieejamības un piekļuves tām atvieglošana;

68. pants

Trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuve pakalpojumiem

1. Trešām valstīm un starptautiskām organizācijām var būt piekļuve *GOVSATCOM* pakalpojumiem, *IRIS²* valdības pakalpojumiem, pakalpojumiem saistībā ar 62. panta 5. punkta b) apakšpunktā minēto fragmentāciju un *EOGS* saskaņā ar nolīgumu, kurš noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu un ievērojot 11. panta 4. punktu un kurā paredzēti noteikumi par piekļuvi minētajiem pakalpojumiem, un ar noteikumu, ka tās atbilst 13. pantam.
3. Trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuvi *PRS*, kas minēts 59. panta 1. punkta d) apakšpunktā, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1104/2011/ES⁵⁴ 3. panta 5. punkts.
4. Nolīgums, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu, nav vajadzīgs, lai piekļūtu *SST* pakalpojumiem, kas saistīti ar 62. panta 5. punkta a) apakšpunktā minēto sadursmju novēršanu un 62. panta 5. punkta c) apakšpunktā minēto atgriešanos.
- 4.a Trešām valstīm un starptautiskām organizācijām nav piekļuves 62. panta 6. punktā minētajiem *SST* pakalpojumiem, izņemot saskaņā ar 62. panta 11. punktā minētā nolīguma nosacījumiem.

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1104/2011/ES (2011. gada 25. oktobris) par noteikumiem par piekļuvi publiskajam regulētajam pakalpojumam, ko sniedz globālā navigācijas satelītu sistēma, kura izveidota saskaņā ar *Galileo* programmu (OV L 287, 4.11.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1104/oj>).

Attiecināmības un dalības nosacījumi Savienības operacionālo kosmosa sistēmu drošības, integritātes un noturības saglabāšanai

1. Komisija 3. punktā paredzētos attiecināmības un dalības nosacījumus piemēro piešķiršanas procedūrām saskaņā ar šo iedaļu, ja tā uzskata, ka tas ir nepieciešams un lietderīgi, lai saglabātu Savienības operacionālo kosmosa sistēmu drošību, integritāti un noturību, ņemot vērā mērķi – visās svarīgākajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku.
2. Pirms piemērot attiecināmības un dalības nosacījumus saskaņā ar 1. punktu, Komisija informē attiecīgo 83. panta 1. punkta ha) apakšpunktā minētās komitejas sastāvu un iespēju robežās ņem vērā dalībvalstu viedokļus par minēto attiecināmības un dalības nosacījumu piemērošanas jomu un piemērošanas pamatojumu.
3. Šā panta 1. punktā minētie attiecināmības un dalības nosacījumi ir šādi:
 - a) atbilstīgs tiesību subjekts ir iedibināts kādā dalībvalstī un tā vadības izpildstrukturvienības ir iedibinātas minētajā dalībvalstī;
 - b) atbilstīgs tiesību subjekts apņemas veikt visas attiecīgās darbības vienā vai vairākās dalībvalstīs, un
 - c) atbilstīgu tiesību subjektu nekontrolē trešā valsts vai trešās valsts subjekts.

4. Komisija ar īstenošanas aktiem var noteikt kritērijus, pēc kuriem nosaka izšķirošu ietekmi uz tiesību subjektu, ko īsteno tieši vai netieši ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību, kas var ietekmēt Savienības operacionālo kosmosa sistēmu drošību, integritāti un noturību, ņemot vērā mērķi veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā visās galvenajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

5. Komisija var atteikties no 3. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem konkrēta tiesību subjekta gadījumā, pamatojoties uz izvērtējumu, kura pamatā ir šādi kumulatīvi kritēriji:
- a) attiecībā uz konkrētām tehnoloģijām, precēm vai pakalpojumiem, kas vajadzīgi 1. punktā minētajām darbībām, dalībvalstīs nav viegli pieejamu aizstājēju;
 - b) tiesību subjekts ir iedibināts kādā valstī, kas ir EEZ dalībvalsts vai EBTA locekle un kas ar Savienību ir noslēgusi starptautisku nolīgumu, kā minēts 11. pantā, minētajā valstī ir iedibināta tā vadības izpildstrukturvienība, un darbības, kas saistītas ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu, tiek veiktas minētajā trešā valstī vai vienā vai vairākās šādās valstīs, un
 - c) saskaņā ar 13. pantu tiek nodrošināta ESKI aizsardzība, un tiek īstenoti pasākumi, lai nodrošinātu 58. pantā minēto komponentu, to darbības un pakalpojumu drošību un noturību.
6. Atkāpjoties no 5. punkta b) apakšpunkta, Komisija var atteikties no 3. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem attiecībā uz tiesību subjektu, kas iedibināts trešā valstī, kura nav EEZ vai EBTA dalībvalsts, ja valstīs, kas ir EEZ vai EBTA dalībvalstis, nav viegli pieejamu aizstājēju un ir izpildīti 5. punkta a) un c) apakšpunktā noteiktie kritēriji.

7. Komisija var atteikties no 3. punkta c) apakšpunktā minētā nosacījuma, ja tiesību subjekts, kas iedibināts dalībvalstī, sniedz šādas garantijas:
- a) tiesību subjekts netiek kontrolēts tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju:
 - 1) īstenot iepirkumu, dotāciju vai godalgu un
 - 2) sniegt rezultātus, jo īpaši, pildot ziņošanas pienākumus;
 - b) kontrolējošā trešā valsts vai trešās valsts subjekts apņemas saistībā ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu atturēties izmantot tiesības kontrolēt vai noteikt tiesību subjektam ziņošanas pienākumus, un
 - c) tiesību subjekts ievēro 77. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības.
8. Tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, novērtē, vai tiesību subjekts atbilst 5. punkta c) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem attiecībā uz atkāpēm saistībā ar 3. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, kā arī 7. punktā minētajām garantijām. Komisija minēto novērtējumu ievēro.
9. Komisija 83. panta 1. punkta ha) apakšpunktā minētajam attiecīgajam komitejas sastāvam sniedz šādu informāciju:
- a) šā panta 3. punktā minēto attiecināmības un dalības nosacījumu piemērošanas joma;
 - b) sīkāka informācija un pamatojums par atkāpēm, kas piešķirtas saskaņā ar šā panta 5., 6. un 7. punktu, un
 - c) izvērtējums, uz kuru balstīta atkāpe, kas piešķirta, ievērojot šā panta 5. līdz 7. punktu, – neizpaužot sensitīvu komercinformāciju.

10. Nosacījumus, kas paredzēti 3. punktā, kritērijus, kas paredzēti 4., 5. un 6. punktā, un garantijas, kas paredzētas 7. punktā, attiecīgi ietver dokumentos, kas saistīti ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu, un iepirkuma gadījumā tos piemēro izrietošā līguma pilnam dzīves ciklam.
11. Šis pants neskar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES un 2015. gada 15. septembra Komisijas Deleģēto lēmumu, Regulu (ES) 2019/452, Lēmumu 2013/488/ES un Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/444, un drošības pārbaudi, ko dalībvalstis veic attiecībā uz tiesību subjektiem, kuri ir iesaistīti darbībās, kam vajadzīga piekļuve ESKI, attiecībā uz kuru ir jāievēro piemērojamie valsts normatīvie akti.
12. Ja līgumi, kas izriet no šā panta piemērošanas, ir klasificēti, attiecināmības un dalības nosacījumi, kurus Komisija piemēro saskaņā ar 1. punktu, neskar valsts drošības iestāžu kompetenci.
13. Šis pants neietekmē, negroza un nav pretrunā nevienai no iestādes drošības pielaižu un personāla drošības pielaižu procedūrām, kas pastāv dalībvalstī.

70. pants

Īpašumtiesības uz Savienības kosmosa aktīviem, piekļuve rezultātiem un aktīvu izmantošana

1. Savienība ir visu to materiālo un nemateriālo aktīvu īpašniece, kas radīti, izstrādāti vai iegādāti tiešā vai netiešā pārvaldībā, īstenojot saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības. Tālab Komisija nodrošina, ka attiecīgie līgumi, nolīgumi un citas vienošanās, kas saistītas ar darbībām, kuru rezultātā var tikt radīti vai izstrādāti šādi aktīvi, ietver noteikumus, kas nodrošina Savienības īpašumtiesības.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas radīti vai izstrādāti tiešā vai netiešā pārvaldībā, īstenojot saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības, ja:
 - a) Savienības atbalsts tiek sniegts dotāciju, godalgu vai iepirkuma pirmskomercializācijas posmā veidā, vai
 - b) Savienība darbības nefinansē pilnībā, ja vien nav norādīts citādi, vai
 - c) darbības ir saistītas ar *PRS* uztvērējiem, ko izstrādājušas dalībvalstis.
- 2.a Šā panta 2. punkta b) apakšpunktu nepiemēro valdības infrastruktūrai, kas izstrādāta saskaņā ar IRIS² apakškomponentu.
3. Ja piemēro 2. punktu, Savienības iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras neiegūst īpašumtiesības, taču tām ir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem izmantošanai savām vajadzībām un tiesības piešķirt vai pieprasīt, lai saņēmēji piešķir, neekskluzīvas licences trešām personām, tostarp dalībvalstīm, rezultātu izmantošanai ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, bez tiesībām piešķirt apakšlicences.
4. Savienība var noslēgt attiecīgos nolīgumus, lai iegūtu īpašumtiesības uz trešo personu izstrādātiem aktīviem, ja šādi aktīvi ir vajadzīgi 58. pantā minēto komponentu īstenošanai.

5. Komisija nodrošina, ka Savienībai ir šādas tiesības:
- a) tiesības lietot frekvences, kas ir nepieciešamas IRIS² valdības infrastruktūras, PNT komponenta, EO komponenta un vajadzības gadījumā SST vai piekļuves kosmosam komponentu ģenerēto signālu pārraidīšanai, saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un attiecīgajiem licences līgumiem, un kas tiek nodrošinātas ar attiecīgajiem dalībvalstu sniegtajiem frekvenču piešķirumiem, kuri paliek dalībvalstu atbildībā; un
 - b) tiesības IRIS² valdības pakalpojumu sniegšanai piešķirt augstāku prioritāti nekā komercpakalpojumiem saskaņā ar noteikumiem, kas jānosaka 61. pantā minētajos līgumos un ņemot vērā pilnvarotu valdības līmeņa lietotāju vajadzības.

71. pants

Pakalpojuma sniegums, garantija un atbildība

- 1. Par katru pakalpojumu, ko sniedz 58. pantā minētie komponenti vai apakškomponenti, Komisija vai attiecīgā gadījumā Aģentūra izstrādā pakalpojuma definīcijas dokumentu, aprakstot minēto pakalpojumu raksturlielumus un paredzamo sniegumu. Pakalpojuma definīcijas dokumentu publisko vai, ja pakalpojumi tiek sniegti pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem vai *PRS* lietotājiem, dara zināmu attiecīgajām kompetentajām iestādēm, kas minētas 76. pantā. Attiecībā uz SST apakškomponentu 62. panta 3. punktā minētā SST partnerība palīdz izstrādāt pakalpojuma definīcijas dokumentu.
- 1. Šā panta -1. punktā minēto paredzamo sniegumu, kā arī datus un informāciju, ko sniedz 58. pantā minētie komponenti un apakškomponenti, sniedz bez tiesas vai netiesas garantijas attiecībā uz to kvalitāti, precizitāti, pieejamību, uzticamību, ātrumu un piemērotību jebkuram nolūkam. Komisija, Aģentūra un jebkura iesaistītā valdības iestāde neuzņemas atbildību šajā sakarā.

- 1.a Ja plānota vai neparedzēta notikuma dēļ pakalpojums neatbilst parametriem, kas deklarēti - 1. punktā minētajā pakalpojuma definīcijas dokumentā, lietotājus bez liekas kavēšanās informē saskaņā ar attiecīgajā pakalpojuma definīcijas dokumentā noteikto procedūru.
- 1.b Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz pakalpojumiem pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, *PRS* un uz dzīvības aizsardzības pakalpojumiem, kas minēti 59. panta 3. punkta i) apakšpunktā, -1. punktā minēto pakalpojuma definīcijas dokumentu papildina ar konkrētām saistībām paredzamā snieguma ziņā, uz kurām var attiekties konkrēti izmantošanas noteikumi.
- 1.c Šīs regulas 77. panta 1. punkta ga) apakšpunktā minētie kontaktpunkti informē Komisiju vai attiecīgā gadījumā Aģentūru, ja 1.b punktā minētais plānotais notikums saistībā ar pakalpojumiem, kurus sniedz pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem vai *PRS* lietotājiem, var ietekmēt to darbību.
2. Dalībvalstis, kas piedalās SST apakškomponentā, nav atbildīgas par kaitējumu, ko rada SST pakalpojumu nesniegšana vai pārtraukšana, par kavēšanos SST pakalpojumu sniegšanā, par tās informācijas neprecizitāti, kas sniegta ar SST pakalpojumu starpniecību, vai par jebkādām citām darbībām, kas veiktas, reaģējot uz SST pakalpojumu sniegšanu. Šā panta 1.b punkta nolūkā minētās dalībvalstis bez liekas kavēšanās paziņo Komisijai un Aģentūrai par jebkādām novirzēm no paredzamā snieguma.

72. pants

Papildu noteikumi par iepirkumu

1. Līgumslēdzēja iestāde var pieprasīt, lai pretendents, izsludinot konkursu attiecīgajos apakšuzņēmuma līgumu līmeņos, slēdz apakšuzņēmuma līgumus ar uzņēmumiem, kas nepieder pie pretendenta grupas. Attiecībā uz līgumiem, kas pārsniedz 10 miljonus EUR, līgumslēdzēja iestāde tiecas nodrošināt, ka par vismaz 30 % no līguma vērtības konkursa kārtībā tiek slēgti dažāda līmeņa apakšuzņēmuma līgumi ar uzņēmumiem ārpus galvenā pretendenta grupas, jo īpaši nolūkā nodrošināt MVU pārrobežu dalību kosmosa ekosistēmā. Pretendents norāda iemeslus, kāpēc nav izpildīts pieprasījums par apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu vai kāpēc tas novirzās no 30 % mērķrādītāja. Līgumslēdzēja iestāde līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras dokumentācijā var iekļaut konkrētas prasības, lai nodrošinātu, ka galvenie līgumslēdzēji līguma izpildes laikā ievēro šajā punktā noteiktos iepirkuma principus.
- 1.a Komisija informē 83. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto komiteju par 1. punktā minētā mērķrādītāja sasniegšanu.
2. Iepirkumu, kas saistīts ar pakalpojumu nepārtrauktību vai *PRS*, vai pakalpojumiem pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, uzskata par atbilstošu Finanšu regulas I pielikuma II iedaļas 11.1. punkta c) apakšpunktā paredzētajam ārkārtējas steidzamības nosacījumam.

73. pants

Papildu noteikumi par dotācijām

1. [Savienība var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.]
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, kad tiek piemērotas vienotas likmes, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt saņēmēja netiešo izmaksu finansējumu, nepārsniedzot 25 % no darbības kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām.

3. Atkāpjoties no Finanšu regulas 207. panta, finansiālā atbalsta maksimālā summa, ko var maksāt trešai personai, nepārsniedz 200 000 EUR.
4. SST partnerība, kas minēta 62. panta 3. punktā, ir tiesīga saņemt dotāciju saskaņā ar Finanšu regulas 198. panta d) punktu.

74. pants

Papildu noteikumi par netiešu pārvaldību

1. Saskaņā ar Finanšu regulas 131. pantu gan ar Aģentūru, gan ar EKA noslēdz trīspusēju finanšu partnerības pamat nolīgumu, saskaņā ar kuru Aģentūrai un EKA var uzticēt budžeta izpildes uzdevumus.
2. Ja Aģentūra vai EKA ir izveidojusi piedāvājumu izvērtēšanas padomi iepirkumam, ko veic saskaņā ar 1. punktā minēto trīspusējo nolīgumu, Komisijas un attiecīgā gadījumā cita pilnvarotā subjekta eksperti var locekļu statusā piedalīties piedāvājumu izvērtēšanas padomes sanāksmēs, piekļūt visiem dokumentiem, ko sagatavojusi piedāvājumu izvērtēšanas padome un piedalīties pārskatīšanas sanāksmēs. Šāda dalība neietekmē piedāvājumu izvērtēšanas padomes tehnisko neatkarību.
3. Atkāpjoties no Finanšu regulas 62. panta 1. punkta, un gadījumā, ja Komisija pozitīvi novērtē Savienības interešu aizsardzību, uzdevumus, kas netiešā pārvaldībā uzticēti Aģentūrai vai tās tiesību pārņēmējiem, Aģentūra var turpmāk uzticēt Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām struktūrām, ievērojot Komisijai piemērojamās netiešās pārvaldības nosacījumus.
4. Ja pilnvarotie subjekti īsteno iepirkuma vai dotāciju darbības, izmantojot netiešu pārvaldību, komunikācijas darbībās, izplatīšanas darbībās un jebkurā infrastruktūrā, aprīkojumā, transportlīdzekļos, piegādēs vai galvenajos rezultātos, ko finansē no iepirkuma vai dotācijas, atzīst Savienības atbalstu un izvieto Savienības karogu (emblēmu) un finansējuma paziņojumu (attiecīgā gadījumā tulkots vietējās valodās) saskaņā ar Komisijas standarta saziņas noteikumiem.

Pienākumi

1. Dalībvalstis var piedalīties 58. pantā minētajos komponentos. Dalībvalstis, kas piedalās minētajos komponentos, sniedz ieguldījumu ar savu tehnisko kompetenci, zinātību un palīdzību, jo īpaši drošuma un drošības jomā. Šis ieguldījums ietver, ja tas ir lietderīgi un iespējams, to, ka Savienībai dara pieejamus datus, informāciju, pakalpojumus un infrastruktūru, kas ir dalībvalstu rīcībā vai atrodas to teritorijā un kas ir nepieciešami darbību labai norisei. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu saskaņā ar šo iedaļu atbalstīto darbību netraucētu norisi, tostarp frekvenču piešķiršanu un aizsardzību.
2. Komisijai ir vispārēja atbildība par 58. pantā minēto komponentu īstenošanu, arī drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos. Komisija arī uzrauga minēto komponentu īstenošanu, neskarot citas Savienības politikas jomas.
3. Komisija:
 - a) pārvalda visus 58. pantā minētos komponentus vai apakškomponentus, kas nav uzticēti citam subjektam;
 - b) nosaka 58. pantā minēto komponentu prioritātes 15. pantā minētajās darba programmās un to ilgtermiņa attīstību saskaņā ar lietotāju prasībām un uzrauga minēto darba programmu īstenošanu;

- ba) neskarot Aģentūras vai citu pilnvaroto subjektu uzdevumus, nodrošina, ka tiek veicināta un maksimāli palielināta 58. pantā minēto komponentu sniegto datu un pakalpojumu ieviešana un izmantošana publiskajā un privātajā sektorā, tostarp, atbalstot minēto pakalpojumu un lietotājdraudzīgu saskarņu atbilstīgu izstrādi, gādājot par vides stabilitāti ilgtermiņā, izstrādājot attiecīgas sinerģijas starp dažādu komponentu lietojumiem un nodrošinot papildināmību, saskaņotību, sinerģijas un saiknes starp šīs iedaļas komponentiem un citām Savienības darbībām un programmām;
 - bb) veicina saskaņotību starp šajā iedaļā paredzētajām darbībām un darbībām, kuras kosmosa jomā tiek veiktas Savienības, valstu vai starptautiskā līmenī;
 - c) nosaka un koordinē 58. pantā minēto komponentu starptautisko dimensiju, lai savā kompetences jomā nodrošinātu saskaņotību ar Savienības ārējās darbības politiku un konsekventu pieeju tai.
4. Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu 58. pantā minēto komponentu netraucētu darbību un to sniegto pakalpojumu netraucētu sniegšanu, Komisija, ņemot vērā rezultātus, kas gūti apspriedēs ar lietotājiem un citām ieinteresētajām personām, ar īstenošanas aktiem nosaka tehniskās un darbības specifikācijas, kas vajadzīgas minēto komponentu un apakškomponentu un to sniegto pakalpojumu īstenošanai un attīstībai. Kad Komisija nosaka minētās tehniskās un darbības specifikācijas, tā cenšas nesamazināt vispārējo drošības līmeni un izpilda atgriezeniskās saderības prasības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.

5. Vajadzības gadījumā Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pasākumus, kas vajadzīgi, lai, ievērojot atklātu un pārredzamu procesu un nodrošinot pareizu finanšu pārvaldību, noteiktu uz zemes esošās infrastruktūras atrašanās vietu, pamatojoties uz 77. panta 3. punktā minētajām drošības prasībām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā.
6. Aģentūrai ir pašai savi uzdevumi, kā minēts [EUSPA] Regulas (ES) xx/xx * 4. panta 1. punktā, un Komisija tai var uzticēt citus uzdevumus, kā norādīts minētās regulas 4. panta 2., 3. un 5. punktā un saskaņā ar Finanšu regulu.
7. Ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, EKA tiek uzticēti šādi uzdevumi:
 - a) attiecībā uz PNT komponentu: būtiska sistēmu attīstība un zemes segmenta daļu un satelītu projektēšana un izstrāde, tai skaitā testēšana un validēšana;
 - b) attiecībā uz *Copernicus* apakškomponentu:
 - i) kosmosa komponenta koordinācija un īstenošana un tā attīstība;
 - ii) kosmosa infrastruktūras un saistīto zemes segmentu daļu projektēšana, izstrāde un izbūve, arī minētās infrastruktūras un ar to saistītā iepirkuma operācijas, izņemot gadījumus, kad minētās operācijas veic citi subjekti, piemēram, Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācija (*EUMETSAT*);
 - iii) attiecīgā gadījumā – piekļuves trešo personu datiem nodrošināšana;

* OV: lūgums tekstā ievietot 2026/0084(COD) procedūras regulas numuru.

- c) attiecībā uz *EOGS* apakškomponentu: jaunu Zemes novērošanas kosmosa misiju un saistīto zemes segmentu daļu projektēšana un izstrāde;
 - d) attiecībā uz *IRIS²* apakškomponentu:
 - i) uzraudzīt izstrādi, validēšanu un saistītās izvēršanas darbības, kas saistītas ar valdības pakalpojumu izstrādes, validēšanas un izvēršanas posmiem, un izstrādi un attīstību, kas nepieciešama valdības pakalpojumu sniegšanai, ko veic 61. panta 15. punktā minēto līgumu ietvaros un saskaņā ar 74. panta 1. punktā minētajā finanšu partnerības pamatlīgumā paredzēto iemaksu nolīgumu noteikumiem, nodrošinot koordināciju starp EKA uzticētajiem uzdevumiem un budžetu un iespējamo EKA ieguldījumu;
 - ii) sniegt tehnisko zinātību, arī īstenošanas laikā;
 - da) attiecībā uz *NEO* un *SWE* apakškomponentiem: augšupējas pētniecības un izstrādes darbības.
8. Pamatojoties uz Komisijas veiktu novērtējumu, EKA var uzticēt citus uzdevumus, kas pamatojas uz 58. pantā minēto komponentu vajadzībām, tostarp konkrētas pētniecības un inovācijas darbības, ar noteikumu, ka minētie uzdevumi nedublē darbības, ko veic citi pilnvarotie subjekti, un ka ar tiem cenšas uzlabot minēto komponentu īstenošanas efektivitāti.

- 8.a Kad ir saņemts *SatCen* valdes apstiprinājums saskaņā ar Padomes Lēmuma 2014/401/KĀDP 18. pantu, *SatCen* uztic sniegt 60. panta 8. punkta b) un c) apakšpunktā minētos *EOGS* pakalpojumus un *EOGS* datus valdību pilnvarotiem lietotājiem un nodrošināt 60. panta 8. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētā *EOGS* infrastruktūras federatīvā slāņa darbību. Īstenojot uzdevumus, kas saskaņā ar šo punktu ir uzticēti *SatCen*, tostarp, nosakot piekļuves politiku, ierobežojumus un prioritātes attiecībā uz *EOGS* pakalpojumu sniegšanu pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, ievēro Savienības KĀDP intereses saskaņā ar Padomes Lēmumu 2014/401/KĀDP un dalībvalstu valsts drošības interesēm.
9. Neskarot 8.a punktu, ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, Komisija var pilnībā vai daļēji uzticēt uzdevumus īstenot 58. pantā minētos komponentus attiecīgajiem subjektiem, piemēram, *EUMETSAT*, Eiropas Vides aģentūrai, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai, Eiropas Jūras drošības aģentūrai, *SatCen*, Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centram un *Mercator Ocean International*.

76. pants

Kompetentās iestādes

1. Ja tas nepieciešams 58. pantā minētajiem apakškomponentiem, kas sniedz pakalpojumus pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, katrs dalībnieks izraugās kompetento iestādi. Kompetentā iestāde nodrošina, ka:
- a) attiecīgo pakalpojumu izmantošana atbilst 77. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām;
 - b) ir noteiktas un tiek pārvaldītas tiesības piekļūt attiecīgajiem pakalpojumiem;

- c) attiecīgo pakalpojumu izmantošanai nepieciešamo lietotāja aprīkojumu un ar to saistītos elektronisko sakaru savienojumus un informāciju izmanto un pārvalda saskaņā ar vispārējām drošības prasībām, kas minētas 77. pantā 3. punktā;
- d) ir izveidots centrālais kontaktpunkts, kura uzdevums ir vajadzības gadījumā palīdzēt ziņošanā par drošības riskiem un apdraudējumiem, sevišķi par to, ka konstatēti potenciāli kaitīgi elektromagnētiskie traucējumi, kas ietekmē 58. pantā minēto komponentu ietvaros izstrādātos pakalpojumus.

2. *PRS* kompetento iestāžu darbības, uzdevumi un darbība ir paredzēta Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 5. pantā.

77. pants

Pārvaldības un drošības principi

1. 58. pantā minēto komponentu un konkrēto darbību pārvaldības principi ir šādi:
 - a) pakalpojumu nepārtrauktība un uzticamība un nepieciešamās infrastruktūras nepārtrauktība, arī aizsardzība pret attiecīgajiem draudiem;
 - a) skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp īstenošanā iesaistītajām struktūrām, pamatojoties uz to attiecīgajām kompetencēm un izvairoties no uzdevumu un pienākumu pārklāšanās vai dublēšanās un tādējādi nodrošinot skaidru pārskatatbildību;
 - b) pārvaldības struktūras atbilstība katra 58. pantā minētā komponenta vai apakškomponenta konkrētajām vajadzībām attiecīgā gadījumā;
 - c) stingra 58. pantā minēto komponentu un to darbību kontrole, arī visu subjektu stingra izmaksu, grafika un darbības rezultātu ievērošana to attiecīgo funkciju un uzdevumu ietvaros;

- d) pārredzama un izmaksu ziņā efektīva pārvaldība;
 - f) sistemātiska un strukturēta 58. pantā minēto komponentu nodrošināto datu, informācijas un pakalpojumu lietotāju vajadzību, kā arī ar to saistīto zinātnes un tehnoloģiju attīstības vajadzību ievērošana;
 - g) pastāvīgi centieni kontrolēt un samazināt riskus;
 - ga) attiecībā uz pakalpojumiem, ko sniedz pilnvarotiem valdības līmeņa lietotājiem, un attiecībā uz *PRS* – attiecīgo operacionālo darbību koordinācija ar 76. pantā minētajām kompetentajām iestādēm un ar kontaktpunktiem, ko dalībvalstis izraudzījušās, lai pārstāvētu attiecīgos minēto pakalpojumu lietotājus.
- 1.a Drošības akreditācijas padome, kas izveidota saskaņā ar *[EUSPA]* Regulas (ES) xx/xx * 15. pantu, ir šīs regulas 58. pantā minēto komponentu un apakškomponentu drošības akreditācijas iestāde. Minēto akreditāciju veic saskaņā ar minētās regulas 16. pantu.
2. Šajā iedaļā paredzēto komponentu, tostarp to zemes un kosmosa infrastruktūru, drošības principi ir šādi:
- a) ņemt vērā dalībvalstu gūto pieredzi drošības jomā un pamatoties uz to labāko praksi;
 - b) nodrošināt to zemes infrastruktūru aizsardzību, kas ir 58. pantā minētā komponenta neatņemama daļa un kas atrodas dalībvalstu teritorijā, veicot pasākumus, kas ir vismaz līdzvērtīgi tiem pasākumiem, kuri vajadzīgi Eiropas kritisko infrastruktūru aizsardzībai Padomes Direktīvas (ES) 2022/2557 nozīmē;

* OV: lūgums tekstā ievietot 2026/0084(COD) procedūras regulas numuru.

- c) piemērot Padomes Lēmumu 2013/488/ES, ciktāl tas attiecas uz dalībvalstīm, un Komisijas Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/444, ciktāl tas attiecas uz Komisiju, kuri *inter alia* paredz nodalīt operacionālās funkcijas un ar akreditāciju saistītās funkcijas;
- d) uzskatīt Komisiju par visas 74. panta 1. punktā minēto pilnvaroto subjektu sagatavotās klasificētās informācijas autori;
- e) nodrošināt, ka Drošības akreditācijas padome, kas izveidota saskaņā ar [EUSPA] Regulas (ES) xx/xx * 15. pantu, veic savus uzdevumus, neskarot Komisijas vai minēto pilnvaroto subjektu pienākumus un neskarot dalībvalstu kompetenci attiecībā uz drošības akreditāciju.

3. Komisija nodrošina, ka 58. pantā minētajiem esošajiem komponentiem vai apakškomponentiem tiek uzturēta un atjaunināta riska un draudu analīze. Komisija nodrošina, ka katram nākamajam komponentam vai apakškomponentam tiek veikta riska un draudu analīze. Pamatojoties uz šo analīzi, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, nosaka vispārējās drošības prasības attiecībā uz katru komponentu vai apakškomponentu. To darot, Komisija ņem vērā minēto prasību ietekmi uz minētā komponenta vai apakškomponenta netraucētu darbību, jo īpaši izmaksu, riska pārvaldības un grafika ziņā. Komisija arī nodrošina, ka netiek samazināts vispārējais drošības līmenis, ka netiek traucēta uz minēto komponentu vai apakškomponentu balstīto esošo iekārtu darbība, un ņem vērā kibernetikas riskus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 83. panta 3. punktā. Subjekti, kas iesaistīti kosmosa darbību īstenošanā saskaņā ar šo iedaļu, veic nepieciešamos pasākumus, tostarp, ņemot vērā riska un draudu analīzē aktualizētos jautājumus, lai nodrošinātu šajā iedaļā paredzēto komponentu drošību.

* OV: lūgums tekstā ievietot 2026/0084(COD) procedūras regulas numuru.

4. Ja sistēmu darbība var apdraudēt Savienības vai dalībvalstu drošību, piemēro Lēmumā (KĀDP) 2021/698⁵⁵ noteiktās procedūras.

4. IEDAĻA

ATBALSTS CIVILĀS DROŠĪBAS INDUSTRIJAS POLITIKAI

79. pants

Īpaši noteikumi par atbalstu civilās drošības industrijas politikai

Saskaņā ar šo iedaļu atbalstītās darbības veicina 3. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 4) punktā noteikto konkrēto mērķu sasniegšanu.

80. pants

Īpašas darbības civilās drošības industrijas politikas atbalstam

1. Atbalsts civilās drošības industrijas politikai jo īpaši attiecas uz šādām piemērošanas jomām:
 - a) kritiskās un divējāda lietojuma infrastruktūras, kā arī kritisko vienību drošība un noturība pret visu veidu drošības apdraudējumiem;
 - b) tehnoloģijas, spējas un risinājumi, tostarp pasākumi, kuri uzlabo drošības tehnoloģiju standartizāciju, sertifikāciju un sadarbību, kas ir būtiski noziedzības, jo īpaši terorisma, vardarbīga ekstrēmisma, smagās un organizētās noziedzības un kibernoziēdzības, novēršanai un apkarošanai;

⁵⁵ Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/698 (2021. gada 30. aprīlis) par tādu sistēmu un pakalpojumu drošību, kurus ievieš, darbina un izmanto Savienības kosmosa programmas ietvaros un kuri var ietekmēt Savienības drošību, un ar ko atceļ Lēmumu 2014/496/KĀDP (OV L 170, 12.5.2021., 178.–182. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/698/oj>).

- c) tehnoloģijas, spējas un risinājumi preču un personu kontrolei uz robežām, robežu un loģistikas centru aizsardzībai, jūras drošībai un uzraudzībai un muitas drošībai; un
 - d) civilā sagatavotība, prevencija un reaģēšanas spējas pret dabiskiem vai cilvēka radītiem, nejaušiem vai tīšiem drošības apdraudējumiem.
2. Atbalstu civilās drošības industrijas politikai īsteno, jo īpaši, veicot šādas darbības:
- a) pētniecība un inovācija, izvērsšana, atbalsts MVU, prasmju attīstīšana un ražošanas darbības;
 - b) tehnoloģiju un risinājumu testēšana un validēšana;
 - c) tehnoloģiju un risinājumu izvērsšana un ieviešana tirgū, tostarp, ja to veic drošības jomas praktiskie speciālisti;
 - d) atbalsta darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politiku izstrādei, īstenošanai, uzraudzībai un izpildes panākšanai, tostarp valstu kontaktpunktu spēju veidošanai.
3. Atbalstu, ko sniedz, izmantojot 1. un 2. punktā minētās piemērošanas jomas vai darbības, var sniegt jebkādā veidā, tostarp, izmantojot sadarbīgas pētniecības un inovācijas darbības, kas izklāstītas Regulā (ES) [XXX] [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma] un noteiktas īpašā darba programmas daļā.
4. Darba programmas, kas pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem atbilstoši šai iedaļai, integrē īpašā daļā, un tās nodrošina saskaņotību ar konkurētspējas un sabiedrības pasākumiem, ko atbalsta saskaņā ar Regulu (ES) [XXX] [Pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”].

81. pants

Īpašumtiesības uz rezultātiem

1. Ja Savienības atbalsts tiek sniegts iepirkuma veidā, rezultāti pieder Savienībai.
2. Ja Savienības atbalsts tiek sniegts dotācijas veidā, Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām pēc pieprasījuma ir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem, lai izstrādātu, īstenotu un uzraudzītu esošo Savienības politiku vai programmas tās kompetences jomās, un tiesības piešķirt vai pieprasīt saņēmējiem piešķirt neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem bez tiesībām piešķirt apakšlicences, ja vien dotācijas nolīgumā nav noteikts citādi.
3. Uz jebkādu ar atbalstu radītu rezultātu īpašumtiesību nodošanu vai ekskluzīvu licenču piešķiršanu attiecībā uz rezultātiem, ko nodod vai piešķir neasociētās trešās valstīs iedibinātiem tiesību subjektiem vai neasociētu trešo valstu subjektiem, attiecas Komisijas iepriekšējs paziņojums un apstiprinājums, ko sniedz trijos gados pēc darbības galīgā maksājuma saskaņā ar nosacījumiem, kas garantē Savienības drošības interešu aizsardzību.

82. pants

Papildu noteikumi par dotācijām

1. Attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem atbalsta koordinācijas un atbalsta darbības civilās drošības industrijas jomā, Savienība var segt līdz [100] % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 184. panta 6. punkta, kad tiek piemērotas vienotas likmes, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt saņēmēja netiešo izmaksu finansējumu, nepārsniedzot 25 % no darbības kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumiem, finansiālu atbalstu trešām personām un jebkādas vienības izmaksas vai fiksētas summas, kas ietver netiešās izmaksas.

VIII nodaļa

Nobeiguma noteikumi

83. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē, un tā var sanākt šādos sastāvos:
 - a) EKF Vispārējā komiteja EKF īstenošanas stratēģiskā pārskata nolūkā, jautājumos, kas attiecas uz vispārīgajiem mērķiem, vai jautājumos, kas attiecas uz vairāk nekā vienu no 3. panta 2. punktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem;
 - b) Pārejas uz tīru enerģiju komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem;
 - c) Veselības, biotehnoloģiju, lauksaimniecības un bioekonomikas komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem;
 - d) Digitālā komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem;
 - e) Aizsardzības industrijas komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 2) punktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem, kura var sanākt dažādos apakšsastāvos, kas saskaņoti ar 44. panta 1. punktā minētajām darbībām;
 - f) Noturības komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 1) punktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem;

- g) Kosmosa komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 3) punktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem, kura var sanākt dažādos apakšsastāvos, kas saskaņoti ar 58. panta 1. punktā minētajiem komponentiem vai apakškomponentiem;
 - h) Civilās drošības industrijas komiteja jautājumos, kas saistīti ar 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta 4) punktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem;
 - ha) Drošības komiteja ES klasificētas informācijas aizsardzībai un ar to saistītiem drošības aspektiem, kas rodas saistībā ar jautājumiem attiecībā uz 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem, kuras pilnvaras atšķiras no citu sastāvu pilnvarām un nepārklājas ar tām.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu, un atzinumu lūdz visvairāk skartās komitejas sastāvam.
 3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu, un atzinumu lūdz visvairāk skartās komitejas sastāvam.
 4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.
 - 4.a Ja 1. punkta e), f), g), h) vai ha) apakšpunktā minētās komitejas atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.
 5. Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa vienkāršs komitejas locekļu vairākums.

6. Komitejas, kas minētas 1. punkta b) līdz h) apakšpunktā, var sanākt dažādās darba grupās, kas atbilst politikas logu konkrētajiem komponentiem, kā arī ha) apakšpunktā minētā komiteja – drošības darba grupās, lai pievērstos ES klasificētas informācijas aizsardzībai un ar to saistītiem drošības aspektiem, kas rodas saistībā ar jautājumiem attiecībā uz 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētajiem konkrētajiem mērķiem.
- 6.a Sasaucot sanāksmi, lai izskatītu konkrēto īpaši atvēlēto daļu, kas attiecas uz 15. panta 2. punktā minētajām sadarbīgām pētniecības un inovācijas darbībām, izņemot darba programmas par VII nodaļas 2. iedaļā paredzētajām darbībām, attiecīgo komiteju sastāvu darba kārtībā iekļauj īpašus jautājumus par to darba programmu daļu, kas attiecas uz sadarbīgām pētniecības un inovācijas darbībām. Uz sanāksmēm uzaicina divus pārstāvjus no katras dalībvalsts.
7. Trešo valstu, starptautisku organizāciju vai citu Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru pārstāvjus var uzaicināt piedalīties komitejas sastāvu sanāksmēs, ievērojot nosacījumus, kas paredzēti komitejas reglamentā, un ņemot vērā Savienības drošības un sabiedriskās kārtības intereses. Tie nav klāt komitejas balsošanā un nepiedalās tajā. Trešo valstu vai starptautisku organizāciju pārstāvji nepiedalās apspriedēs par jautājumiem, kas saistīti ar attiecināmību, tai skaitā apspriedēs, kas saistītas ar šīs regulas 9. un 10. pantu.
8. EĀDD un EAA uzaicina novērotāja statusā piedalīties aizsardzības industrijas komitejas sanāksmēs un sniegt savu viedokli un speciālās zināšanas komitejas darbā.

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā paredzētos nosacījumus.
2. Šajā regulā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai ir piešķirtas uz laiku no šīs regulas spēkā stāšanās dienas līdz 2035. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt šajā regulā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar šo regulu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.
- 6.a Šī regula neskar Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1159/2013, kas attiecīgā gadījumā paliek spēkā, līdz to groza, pamatojoties uz šo regulu.

85. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2021/696

Regulas (ES) 2021/696 I, II un III sadaļu, 26., 27., 28., 30., 31., 32., 33. un 43. pantu, VI, VII, VIII un X sadaļu svītro no 2028. gada 1. janvāra.

86. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2023/588

Regulas (ES) 2023/588 I, II, III, IV nodaļu, 24., 25., 26., 28. un 29. pantu, VII, VIII, IX un X sadaļu svītro no 2028. gada 1. janvāra.

87. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2025/2643

Regulas (ES) 2025/2643 II un IV nodaļu svītro.

88. pants

Atcelšana

No 2028. gada 1. janvāra atceļ šādas regulas:

- a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma “ES – veselībai”) 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014;
- b) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu “Digitālā Eiropa” un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240;
- c) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092;
- d) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/783 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido vides un klimata pasākumu programmu (*LIFE*) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1293/2013.

89. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas uzsāktas, ievērojot 85. pantā minētos pamataktus, kurus turpina piemērot minētajām darbībām līdz to noslēgšanai.
2. Šī regula neskar īstenošanas aktus, kas pieņemti saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696 un Regulu (ES) 2023/588. Šie akti attiecīgā gadījumā paliek spēkā līdz to grozīšanai, pamatojoties uz šo regulu, un izņemot lēmumus, kas pieņemti, ievērojot Regulas (ES) 2023/588 36. panta 4. punktu.

- 2.a Šī regula neskar īstenošanas aktus, kas pieņemti, ievērojot Regulas (ES) 2025/2643 35. pantu. Minētie akti attiecīgā gadījumā paliek spēkā. Pēc Komisijas priekšlikuma Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt īstenošanas aktus, kas pieņemti, ievērojot Regulas (ES) 2025/2643 35. pantu.
3. Ar 4. panta 1. punktā minēto finansējumu var segt arī tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju starp EKF un pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar pirmajā daļā minētajiem pamataktiem.

90. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Šo regulu piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*